

P L E G T I G E
I N H U L D I G I N G

V A N Z Y N E

DOORLUGTIGSTE HOOGHEIDT,

WILLEM KAREL HENRIK FRISO,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

ENZ. ENZ. ENZ.

A L S

M A R K G R A A F V A N V E R E ;

OP DEN 1. JUNY DES JAARS 1751.

Ten verzoeke der Ed. Agtb. Heren Regeerders dier Stad

UITEGTE STUKKEN BESCHREVEN

D O O R

ANDREAS ANDRIESEN, JAK. Z.

P R E D I K A N T T E V E R E .

Verfierd met de Afbeeldingen der Erepoorten en andere Sieraadjen
in dit Werk beschreven.

T E A M S T E R D A M ,

By I S A A K T I R I O N , M D C C L L

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

FROM THE FIRST SETTLEMENT TO THE PRESENT TIME

BY NATHANIEL PHIPPS

IN TWO VOLUMES

NEW-YORK: PUBLISHED BY G. & C. VAN NEST, 1856.

A A N
HARE KONINGKLYKE
H O O G H E I D T.

MEVROUWE!

DEze Gedenktekenen van uitgelatenē blyſchap over de zo lang gewenſchte Inhuldiging van Zyne DOORLUGTIGSTE HOOGHEIDT, als MARKGRAAF van ons VERE, waren door de edelmoedige ſchikkingen van de Edele Agtbare Magiſtraat, en de nyverheid des Drukkers, ganſch en al vervaardigt en gereed om met alle verſchuldigde eerbiedigheid aan de Voeten van Zyne Doorlugtige Hoogheid zelve te worden nederlegt.

Dog anders behaagt en ſchikt het de Vrymagtige Heer, van leven en van doodt in zynen aanbiddelyken raadt en voorzienigheid; † *die deze Zon op den middag doet ondergaan, en het Landt by lighten dage verduiſtert; onze Feest in rouwe, en alle onze liederen in weeklagten verandert: met dien onvergelykelyken en tederſtgeliefden Vorſt, nog zo onlangs van ons met opene armen ontfangen, door enen ſchielyken en onverwagten doodt wederom uit dezelve te rukken; en daar door Uwe Kon. Hoogh., Hare Vorſtelyke Spruiten en Huis, benevens het ganſche Vaderlandt in diepen rouwe ſtelt, als 'er is over enen Eniggeborenen Zoon, en deſzelfs einde als enen bitteren dag.*

Die ſmertelyke veranderinge verpligt ons nu ook van toon te veranderen, en onze blyde wenſchen in vurige gebeden te verwiffelen tot den Godt van alle vertroof-

tin.

† AMOS VIII. 9. 10.

tingen, om zyne versterkende en vertroostende Genade onder het gevoel van zo enen bitteren en zwaren slag, Uwer Kon. Hoogh., Hare Vorstelyke Spruiten en den gansche Vaderlande toegebracht; en om de verdere kragt-dadige bescherminge en bewaringe van Haren dierbaaren Persoon en Vorstelyke kinderen, ten algemenen nutte des Vaderlands.

't Geen nu Zyner DOORLUGTIGE HOOGHEIDT, niet heeft kunnen opgeoffert worden, verzoeke ik verlos Uwer KONINGKLYKE HOOGHEIDT, uit den naam van de Edele Agtbaare Regeerders van Vere, te mogen aanbieden, met ootmoedige bede van het met een gunstig oog aan te zien, en aan te nemen als een opregte blyk en gedenkteken van der Verenaren blakende liefdedrift tot hunnen, by zyn leven tedergeliefden, en by zynen doot bitterlyk beweenden MARKGRAVE EN HERE:

Na welke, en derzelve belangen in de Vorstelyke gunste en bescherminge van Uwe Kon. Hoogh. te hebben aanbevolen, ik betuige het my in het byzonder altoos een groot Voorregt te zullen rekenen, als Leraar een Voorbidder by Godt te mogen zyn, voor den welstandt van Uwe Kon. Hoogh. en Hare Vorstelyke Spruiten; en als een Borger en Inwoner dezer Stede my, met alle blyken van verschuldigde Onderdanigheit, te kunnen betonen

MEVROUWE!

UWER KONINGKLYKE HOOGHEIDTS

Allerootmoedigste Dienaar

A. ANDRIESSEN Jak. Z.

Vere den 26
Oktober 1751.

A A N Z Y N E

DOORLUGTIGSTE

H O O G H E I D T.

Hoe juichte 't hart der Verenaren,
Toen midden in de Staatsgevaren,
De Hemel U ten Heilandt schonk!
Daar Eerst hun stem, en niemands anders, (*)
ô Vorst, gelyk een donder klonk
In 't hart van alle Vaderlanders.

Nog was, in die gemene vreugde,
Iets naders dat hun 't hart verheugde,
Dat Vere U als zyn eigen Heer,
En Gy Uw Erfdeel mogt ontvangen.
Zo hegt de tydt die banden weêr,
Voorheen ontknoopt uit Staatsbelangen.

De

(*) Enigfins nodig schieen my deze bepalinge; naardien ik bemerkte hebbe dat dees en gene Schryver, der zaken van naby onkundig, en enkel misleide door zeker Bericht in een Nieuwspapier van dien tydt, enigfins twyffelagtig spreken tusschen deze en de Stadt Goes: 't geen by verloop van tydt aanleidinge geven mogte, om dit stuk of in het onzekere te stellen, of dezer Stede in 't geheel die Ere te betwisten; gelyk voorbeelden in andere gevallen geleert hebben. Waar tegens ik my verplicht agte, ter liefde voor de waarheid en de Ere myner Standplaatse, die by voorraadt te waarfchouwen.

De gunst by deze Stadt genoten
Van Vorsten uit Uw Huis gesproten,
Sint Eerften Willems milde keur,
Die nog haar stem in Staat doet gelden,
Maakt dat zy weder 't hoofd opbeur'
Met U, 't regtaardig Krooft dier Helden.

Dit deedt haar in verlangen blaken,
En naar Uw Vorstlyk byzyn haken,
Om zig te spieglen in dat light,
Dat Neerlandt koestert met zyn stralen;
En U, ô Vorst, naar liefde en pligt,
Als haren Markgraaf in te halen.

't Gaat wel! de snelle Zonnewagen
Voert ons dien blyden dag der dagen.
Nu 't Oorlogsvuur is uitgebluft,
En 't Landt door U herstelt in Vrede,
Zien we, als een anderen August,
U t'onzer Poorten binnen treden.

Nu zweemde 't naar die gulde dagen
Toen Salomon, op Godts behagen,
(Hoe zeer 't Adonias ook speet
Ten 's Vaders Rykstroon opgestegen,
De Hemel scheurde en 't Aardtryk spleet
Van 't vreugdgeschal en wensch van zegen.

Elk dus, van blyfchap uitgelaten,
En reit en huppelt langs de ftraten,
Daar menige Erepoort gefight
U open ftaat met aller harten;
By die weegt verw en kunft te licht;
Die kunnen 't duurzaamft marmer tarten.

Dan 't klein begrip van onze wallen
Haalt by de grootheid niet met allen
Van Uwen Naam, en zugt, die wy
Uw Hoogheid dragen. Wy verlangen
Dat Neêrlandt zelf de Tempel zy,
Om de Eertafelen óp te hangen.

't Gelukt! de Kunft herfchept Panélen
Van doek in kopere Tafelen,
En voert ze in alle Steden om;
Om 't Eerfieraadje aan elk te ontdekken.
En, fcheen de Beeldtspraak iemandt from,
Myn pen zal hier ten Tolk verftrekken.

Blaakt Priefter Sadok voor den Koning
Van yvervuur by zyne Kroning;
Ik volg, met eerbiedt en ontzag,
Dat fpoor, als een van Sadoks Zonen;
Om, naar myn klene kunft vermag,
Myn yver voor den Vorft te tonen.

Moog U myn poging niet mishagen,
Uw' Hoogheid nedrig opgedragen,
Doorlugtig Vorst! Zo blyft altydt
Myn pen aan Uwen Naam geheiligt,
Voor 't giftig zwadder van de nydt
En vuilen roeft des tydts beveiligt.

Zo zal ik, daar de Tempelpligten
My roepen om Godts Kerk te stigten,
Door 't Zoenwoordt van het heilig Lam,
Na 't waken by gewyde Altaren,
By 't loof van Uw' Oranjen Stam
Myn zorg verpozen door myn snaren.

A. ANDRIESSEN, JAK. Z.

A A N D E N
E E R W A A R D E N
E N Z E E R
G E L E E R D E N H E E R E
ANDREAS ANDRIESEN,
OP HET UITGEVEN DER HISTORISCHE BESCHRYVING
DER PLECHTIGE
I N H U L D I G I N G
V A N Z Y N E
H O O G H E I D,
A L S
M A R Q U I S V A N V E R E.

ORANGE, korts gehuldt in 't Zeeuſche Marquiſaat,
Met niet min hartlykheid, dan prâcht van Erebogen,
Wier vinding, orde en zwier elks oog hielt opgetogen,
Zag Vere graag vereeuwd in zulk' een' vreugdeſtaat.

Dan wat is hout hier toe? Wat's verſ, die haaft vergaat?
't Pinſeel moog wondren doen met diepen en met hoogen,
Geen worm ſpaart ooit de kunſt, door zucht tot kunſt bewogen;
't Graveerſtiſt koomt alleen de onſterflykheid te baat.

Dat tygt op haren wenk te werk: de Pers aan 't baren
Schenkt Tafereelen voor het ganſche Vaderland,
Die ſpraakloos op de hulp der Letterkennis ſtaren.
Geſchicht- en Dichtkunſt roept: ach leefde 'er nu een BRAND;
Dan vindt, eer zy het dacht, ter Veere ANDRIESENS hand,
Wiens Punt dicht en wiens Proos de BRANDEN evenaren.

J. DE TIMMERMAN.

BERIGT VAN DEN DRUKKER.

De Edele Agtbaare Regeerders der Stad VEERE, beflooten hebbende ter Eere van zyne DOORLUGTIGSTE HOOGHEID, en tot Roem van haare Stad, op eene fierlyke wyze te doen in 't ligt komen de volgende naaukeurige Befchryving van alle de Plegtigheden, Eerepoorten, Harangues en wat verder by de Inhuldiging van ZYNE HOOGHEID, als haaren MARKGRAAF plaatsē hadt, wonden goed, op eene Edelmoedige wyze, my de bezorging daar van aan te bieden, zoo wel in opzichte van het Drukken, als het in Koper brengen der Eerepoorten en verdere Sieraadjen, die haer Ed. Agtb., ten haaren kosten, op de plaats zelve, naar het Leven hadden doen affchetjen.

Ik rekende bet my tot Eere en van mynen Pligt eene zoo Agtbaare en Edelmoedige Aanbieding met dankbaarheid aan te nemen, en daar aan naar vermogen te voldoen. Hierom heb ik het gansche Werk, zoo goed my, naar tyds gelegenheid, doenlyk was, tragten ter uitvoer te brengen. Vindt men 'er egter eenige gebreklykheid in, deeze heeft men voornamentlyk te wyten aan den aard doezes Werken: die doorgaans te veel spoed vercijschen, om 'er de uiterste naauwkeurigheid in te verwagten; wil men ze de geur van Nieuwigheid niet gebeel en al doen missen.

De PLAATEN tot dit Werk behoorende zyn

1 De Eerepoort aan de Zandyksche Poort te VERE,	—	geplaatst tegen over bladz. 14
2 De Eerepoort in de Wyngaard-Straat,	—	op bladz. 15
3 De Eerepoort by de groote Brug,	—	tegen over bladz. 16
4 De Eerepoort aan de Haven,	—	tegen over bladz. 20
5 De Eerepoort op de Vismarkt,	—	op bladz. 21
6 De Eerepoort in de Korte Oude Straat,	—	tegen over bladz. 22
7 De Eerepoort in de Lange Oude Straat,	—	op bladz. 23
8 De Eerepoort en het Vuurwerk op de Markt,	—	tegen over bladz. 24
9 De Tweede Eerepoort op de Markt,	—	op bladz. 25
10 Het Stadhuis van Vere met zyne Eerfieraadjen,	—	tegen over bladz. 27
11 De Zilveren Kop van Maximiliaan van Bourgonje,	—	tegen over bladz. 37
12 De Gedenkpenning op deeze Plegtigheid gemunt en door ZYNE HOOGHEID gestrooit,		is gedrukt op Bladz. 39

D E P L E G T I G E
I N H U L D I G I N G
V A N Z Y N E
DOORLUGTIGSTE HOOGHEIT,
WILLEM KAREL HENRIK FRISO,
PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU, ENZ. ENZ.
A L S
MARKGRAAF VAN VERE.

*****

I N L E I D I N G.

De Plegtige Inbuidiging van Zyne Doorlugtigste Hoogheit, den Heere WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prins van Oranje en Nassau, onzen gewenschten Erffstadhouder, als MARKGRAAF VAN VERE, binnen deze Stadt geschiedt op den 1. Juny dezes Jaars 1751, heeft niet alleen duizenden van Aanschouwers van alle Oorden herwaarts gelokt; maar de goede orde, sieraadt en pragt derzelve heeft insgelyk aller oogen dermaten bekoort, dat velen hunnen wensch betuigden, om een naauwkeurig Verhaal dier Plegtigheid in het licht te mogen zien. Hier by kwam die zelfde geneigtheit van Hunne Ed. Agtb. de Regeerders dezer Stadt, die ook gaarne zagen dat deze zeldzame dag, by de Nakomelingfchap, door zulk een Openbaar Gedenkstuk, vereeuwigt bleve. Gaarne hebbe ik dan hier toe, ten hunnen verzoeke, myne penne willen leenen; ja vondt 'er my zelven eenigermaten toe genoodtaakt; als die de handt in de Zinnebeelden en Byfchriften gehadt hebben, de, niet dan ongaarne zien zoude ('t geen egter veler drift tot eene Befehryvinge dede dugten, dat het door anderen geschieden mogte) dat dien aangaande ict gebrekkelyk door onkundigen voortgebracht wierde; ofte den Zinbeelden eenige uitleg of toepassing tegens myn oogmerk opgedrongen. Waar toe ik my des te meer in staat gestelt vonde, wanneer my door de zorge hunner Ed. Agtb. de nodige Egte Stukken ter handt gestelt werden.

A

Nie-

Nienmande, dan die 'teenemaal onkundig is, wat voormaals, en nog in deze dagen, by dergelyke Plegtigheden geschiedt zy, zal, myns oordeels, vermoeden, dat ik hier iet ongewoons onderneme, ofte mynen Ampte wanvoeglyk. Hierom heb ik ook geene zwaarigheid gemaakt, om het Voorbeeldt der zulken, die my hier in zyn voorgedaan, waar onder groote en deftige Mannen, die 'er hunne keurlyke Pennen toe gebezigt hebben, schoon met ongelyke schreden, na te volgen. Myn oogmerk is alleen my aan een eenvoudigh Verhaal van alles te binden, zonder eenige uitweidingen, alleenlyk den ongeletterden tragtende te voldoen met het overgieten der Byfchriften uit het Latyn in Nederduitsche Vaarten, meer der zelve zin en beduidinge, dan eene woordelyke Vertalinge uitleverende. Dit is de reden ook dat ik, hoe zeer anders de zuiverheid der Nederduitsche Tale beminnde, voor al in Openbare Geschrifte, gene zwaarigheid gemaekt hebbe, van hier en daar enige Onduitsche Woorden plaats te gunnen, 't geen in een Geschrift van dezen aardt niet wel te vermyden ware, niet alleen om dat ik aan de stukken, my ter handt gestelt, eniger maten verbonden was: maar ook om dat ik oordeelde, dat die alle in zuiver Nederduitsch te willen uitdrukken, voor te grote viesheid mogte gehouden, en onverstaanbaar worden; waarom ook vornaam Taalliefhebbers dit, zelf in den Prinsse onzer Taalbouweren, den Hoofschryver van Nederlandt, gewraakt hebben. Hy zoude zig ook bedriegen, die in de Spreuken, hier en daar uit Latynsche Dichters ontleent, de omstandigheden, in welke die by hen voorkomen met deze zoude willen vergelyken. Ik hebbe 'er my maar Letterlyk van bedient, zo als der zelve zin tot myn oogmerk dienstig was; en daarom heb ik, met de weinige veranderinge, welke ik hier en daar maken moest, juist niet bedoelt, die in Vaarsen overal voor te stellen, gelyk zy by die Dichters voorkwamen.

Wat nu deze Beschryvinge zelve aanga, daar in hebbe ik my zelve deze orde voorgescreven: Ik late voorafgaan een kort Historisch Berigt aangaande het Markgraafschap van Vere, ten grondslag van de wettige Erfbezittinge van Zyne Hoogheit, en dan late ik volgen ene Beschryving van de Plegtigheden der Inhuldiginge Zynre Hoogheit in het zelve, in alle voorafgegane en tegenwoordige omstandigheden; met welke die is uitgevoert.

I H O O F T D E E L.

B E S C H R Y V I N G

V A N ' T

MARKGRAAFSCHAP VAN VERE.

De voorgestelde orde houdende, komen wy ter zake, en wel vooreerst tot de Beschryvinge van het MARKGRAAFSCHAP VAN VERE.

De Stadt VERE, de laatste der Stemnende Zeeuwfche Steden, hadt eerst, en al vroeg de gedaante van ene *Heerlykheid*, hebbende haren eigenen Heer, en is onder dien titel eerst gekomen aan den Huize van BORSELEN, wiens Wapen nog in het Wapenschildt der Stede gevoert wordt, sedert *Florens de V*, Graaf van Zeelandt, dezelve, ontrent den Jare 1280, verkogt aan den Here *Wolfaart van Borsele*, by wien en zyne Nazaten deze Heerlykheid bezeten is tot op WOLFAART VAN BORSELEN, die in den Jare 1487 storf. Dees laatste Heer *Wolfaart*, eerst gehuwt (zo groot in aanzien was dit Geslagt) aan *Maria*, Dogter van *Jakob Stuart*, Koningk van Schotland, en naderhandt aan *Vrouwe Charlotte van Bourbon*, hadt by de laatste gewonnen zyne Dogter ANNA, die gehuwt is aan Here *Filips van Bourgonje*. *Anna*, by mangel van Mannelyke Nazaten van haren Vader, dus *Vrouwe van Vere* geworden, is, uit kragte van het huwlyk met gemelden *Filips* met dezelve, deze Heerlykheid overgegaan in den Huize van *Bourgonje*, en bovengemelde FILIPS daar Heer van geweest: gelyk na Hem ANTHONIS, FILIPS, ADOLF, en eindelyk MAXIMILIAAN, in den Jare 1540.

Onder dezen *Maximiliaan*, staande in blakende gunfte van *Karel den V*, toen Grave van Zeelandt, dien Hy door zyne diensten verplicht hadde, is Vere, dus verre ene Heerlykheid, door dezen Keizer, tot een *Markgraafschap* verheven, en is dus gemelde *Maximiliaan de Eerste* Markgraaf 'er van geworden, in den Jare 1555. Dees, by gebrek van wettige Kinderen, hadt by uitersten wille, ten Erfgenaam van alle zyne Goederen, en dus ook van dit Markgraafschap verklaart MAXIMILIAAN DE HENNIN, Tweden Zoon van zyne Oudste Zuster, by den Here *Jan de Hennin*, Grave van *Bossu*, gewonnen; die ook de hulde in den name van zynen Zone ontving in den Jare 1558.

Dog de eerstgemelde Heer *Maximiliaan* zyne Goederen aan de grootheid zynner Eeritfelen opgeoffert, en daar door zyn Markgraafschap met grote schulden bezwaart hebbende, werdt het zelve, op besluit van den Hogen Rade van Mechelen, den 14 April van den Jare 1567 opgeveilt en verkogt aan den Here *Jakob van Bossu*, Here van *Hauuffy*. Dog is gemelde koop overgenomen, by FILIPS DEN TWEDEN, Koningk van Spanje, en Graaf van Zeelandt, die ook de hulde als Markgraaf ontfangen heeft in den Persoon van den *Grave van Megen* op den 4 Augustus des Jaars 1567.

Onder dezen Vorft waren het voor Nederlandt tyden van benauwtheit; daar, by 't invoeren van dat verdoemlyk Monfter, de *Inquifitie*, en openbare ſchennis van 's Landts Voorregten, de Godsdienft, Vryheid, goedt en bloedt der Ingezetenen der Tyrannye als ten prooije ſtondt, en elk enen het hoofd op den halſe waggelde. De Vrye Nederlander, het Jok der Slavernye ongewoon, nogte gene gen om 'er zynen hals onder te buigen, onderſtondt zyne Vryheid, door gene Vertogen of Smeekbedente behouden, door de Wapenete verzekeren. Dus werdt het Landt geféheurt door binnenlandſche Beroerten, en zyne Inwoners als verſmolten; tot het eindelyk met Godts hulpe die gevaren ontworſfelt, na enen Tagtigjarigen Kryg zyne Vryheid verkregen heeft, en daar in van het Tyranniſch Ryk zelf voor een vry Gemenebeft, by een plegtig Vredeverbondt, te Munfter in den Jare 1648 gefloten, is erkent geworden.

Ondertuſſchen was, door alle de onluften en verloop der Nederlandtſche Zaken, het gezag des Vorften dermaten geknakt, en zyn vermogen uitgeput, dat Hy, of door onvermogen niet magtig, of door baldadigen trots onwillig geworden was, om aan de voorwaarden van gemelden koop des Markgraaffſchaps te voldoen; 't geen Jaar en dag durende, Hem natuurlyk van het regt der verdere bezittinge uitſloot. Dit gaf aanleidinge dat dit *Markgraaffſchap* weder door den Hove van Hollandt en Zeelandt op den 28 July van den Jare 1581 opgeveilt werdt; na dat Vere, op het ſpoor van Viſſingen, voor den Prinſe van Oranje als Stadthouder des Konings, tegens de Tyranny van Alba zig verklaart hadde, en van denzelven Prinſe met groote Voorregten, en onder die met Stemme in Staat, begunſtigt was, tot erkeneniſſe van gedane dienſten aan de Gemene Zake; by Brieven van Voorregt van den 11 Maart des Jaars 1574. En dus is dit *Markgraaffſchap* door regt van koop eindelyk overgegaan aan het Huis van *Oranje*. En

WILLEM DE EERSTE, Stadthouder van Hollandt en Zeelandt, de grondtveſter van ons Vrye Gemenebeft is 'er dus Eigenaar en Markgraaf van geworden; en 't zelve is dus uit handen van een Tyran, in die van enen Vader des Vaderlands gevallen: die ook als Markgraaf hier gehuldigt is in den Jare 1581. tot algemene blyſchap van Overheidt en Borgerye, die na die donkre nagten zig nu heldre dagen van geluk en voorſpoed beloofden. Dan dit geluk duurde niet langer dan tot op den Jare 1584, wanneer die onvergelykelyke Vorft, en in Hem de Hart-ader van het Vaderlandt, op den 10 July, door het doodlyk Loodt van enen verraderiſchen Moorder te Delft getroffen werdt, tot gevoelige finerte en nadeel van ganſch Nederlandt. En ik hadde byna onherſtelbare ſchade gezegt, ten ware de Twede Zoon van den vermoorden Vorft, de grote MAURITS, die toen in den Ouderdom van 18 Jaren al toonde wat Hy namaals worden zoude, zynen Doorlagtigſten Vader in het Stadthouderſchap over Hollandt en Zeelandt, by wettige verkieſinge; en in dit *Markgraaffſchap* by Erfregte opvolgde: Want ſchoon wel FILLIPS, een ouder Broeder dan *Maurits*, hier aanspraak op maakte, werdt die nogtans, al van zyn vyftiende Jaar van de Hoge Schole te Leuven gelicht, en gevangklyk naar Spanje gevoert, tot dus lang zig ook daar onthouden hebbende, en in den Roomſchen Godsdienſt opgevoedt en dien toegedaan, niet geregtigt gerekent tot het beſtuur dezer Landen; maar het zelve, en ook dit *Markgraaffſchap* van Vere onzen *Maurits* toegekent. Waar by kwam dat by Huwlyksvoorwaarde tuſſchen zynen Vader *Willem* den I. en Vrouwe *Anna van Saxen* bedongen was, dat den Eerſten Zoon, uit dit Huwlyk te gewinnen, een *Markgraaffſchap* zoude bezorgt worden; en dus kwam dit aan onzen *Maurits*, die hier ook gehuldigt werdt

werdt den 20 November 1588. en het bezat tot zynen dootd, die voorviel in den Jare 1625. latende zyne Waardigheden en Goederen, onder welke ook dit *Markgraafschap* was, aan zynen Broeder FREDRIK HENRIK, een Vorst, die al in den eersten bloey van zyne Jaren de hoop gaf van den grootsten Veldtheer van zynen tyd te zullen worden; gelyk Hy ook naderhandt van zyne Vyanden zelfs daar voor is erkent geworden: een Vorst, aan welken het Gemenebest van Nederlandt, gelyk aan *Willem* zyne Grondtvestinge, aan *Maurits* zynen Opbouw; zyne Bevestiginge en voltooiingje verschuldigt is. Na al het welk Hy in goeden ouderdom ontslapen is, den 4 April van den Jare 1647.

Waar op zyn eenige Zoon WILLEM DE TWEDE, gehuwt aan de Princeffe *Maria*, oudste Dogter van *Karel Stuart*, Koningk van Engelandt, aan de bezittinge van dit *Markgraafschap* kwam. Welke Vorst, na den Staat met Spanje bevredigt, en voor een Vry Gemenebest by den Munsterfchen Vrede van den Jare 1648 verklaart te zien, op den 6 November des Jaars 1650, in den bloey zynen Jaaren, in den ouderdom van 24 Jaren overleden is.

Den rouw over den dootd van dezen Vorst, zonder Manlyken Nazaat gestorven, lenigde de Goddtyke Voorzienigheit, (niet willende dat die Doorlugtige Oranje Stam in Hem afgeknot lage) door de Geboorte van den Prinsc WILLEM HENRIK, op den 14 November des zelve Jaars, en dus agt dagen na den dootd van zynen Vader. Op welken dan ook (schoon tot de Hoge Waardigheden van Zyne Doorlugtige Voorvaderen niet bevordert dan in dat noodtlootig, en den gansen Vaderlande het verderf dreigendt gevaar van den Jare 1672) dit *Markgraafschap* van *Vere* by Erfrege van zelfverviel. Dees was die Grote *Willem de Derde*, die, gehuwt aan die gadeloze Prinsesse *MARIA*, Dogter van *Jakob* den II, eerst Hartog van Jork en daarnaas Koningk van Engelandt, van Godt gebruikt is als een gezegent middel in zyne handt, tot herstel van de zieltogende Vryheit en Godsdienst in dat naburig Koningkryk, en ter verlossinge van ons gezegent Nederlandt, dat op den oever van zynen ondergangk stontd; en die ook door Godts handt op den Britfchen Troon geplaatst, en gehandthaaft tegens alle listen en moordtbesluiten van zyne Vyanden, door zyne roemrugtige Regeringe en gadelozen heldenmoedte, de verwonderinge en sehrik van gansch Europa geweest is; tot Godt Hem door den dootd uit dit leven wegnam, op den 19 Maart des Jaars 1702.

Dees Vorst, zonder Kinderen gestorven, hadt by uittersten wille ten eenigen Erfgenaam van alle zyne Goederen, en dus ook van dit *Markgraafschap* van *Vere*, ingestelt den Doorlugtigsten Vorst JAN WILLEM FRISO, Erfstadthouder van Vrieslandt en Groningen, Vader van onzen tegenwoordigen geliefden Erfstadthouder. Dees Prins, Zoon van den Vorst *Henrik Kasmier* en Prinsesse *Amelia*, Vorstinne van *Anbalt*, hadt zyne Mededingers naar deze Erfenisse aan verscheidene Duitfche Vorsten; die, of uitkragte van uitterste willen der voorgaande Prinfsen van Oranje, of uit andere redenen die hun wettig schenen, aansprake op die Erfenisse, t zy in het geheel, het zy ten dele, maakten. Onder deze nu was de voornaamste Mededinger de Doorlugtigste Vorst *Fredrik de I*, Koningk van Pruiffen. Dit was de reden, dat, Prins *Friso*, toen minderjarig en onder Voogdye der Hoogmogende Heren Staten Generaal, gedurende dit geskil de Overdragt dier Erfenisse, en dus ook van dit *Markgraafschap*, nog niet geschiedde, terwyl yder vast voor zyn regt yverde. Dus stontd het tot op den Jare 1711 toe, wanneer Prins *Friso*, nu niet alleen mondig, maar reedts gehuwt aan de Prinsesse *Maria Louisa*, Dogter van den Vorst *Karel*, Landt-Grave van Heffenkassel, zyns zelfs geworden was. Nu

bodt zig waarfchynlyke gelegenheid aan om den Erftwift met den gemelden Koningk te befliffen, die, zelf nu in 's *Gravenbage* gekomen, zig daar niet ongenegen toe toonde. Prins *Friſo* wordt ten dien einde een en andermaal uit het Leger in Vlaanderen ontboden en verzogt tot een mondgeſprek met den Koningk. Hy bewilligt eindelyk, en gordt zig tot deze, maar, helaas! voor Hem dodelyke, Reize aan. (Hoe wonderbaar is de weg van Godts Aanbiddeleyke Voorzienigheid!) De Vorſt dan het Leger verlaten hebbende, komt op den 4 July 1711. op den Moerdyk aan met ſchoon weder: dan in het overvaren van het Hollands Diep een ſchielyke dwarrelwindt opſtaande, ſlaat de Pont en Koets, waar in de Vorſt den opkomenden regen ontdook, ſchielyk om, en ſmoort dien groten Veldtheer, die veilig in het midden der vuurvlammen gewandelt hadde, in het Water, in den bloei van zyne Jaren, die noggeen Vierentwintig haſen konden. Dus was de hoop veydelt niet alleenlyk tot het vereſſenen van dien Erftwift, maar ook grote waarſchynlykheid, dat, Vorſt *Friſo* zonder Manlyken Nazaat geſtorven zynde, ook dit Markgraaffſchap uit den huize van Naſſau en Oranje tot eenen anderen Here mogte overgaan.

Dog ook hier in voorzag de Goddlyke Voorzienigheid, die dat Doorlugtig Huis tot dus verre door wonderen ſtaande gehouden hadde; maardien 't haar gunſtlyk behaagde de bedroefde Prinſeſſe Weduwe *Maria Louiza*, zwanger gebleven, tot algemene blyſchap van Nederlandt te verloſſen, op den 1. September des zelve Jaars, van eenen welgeſchapenen Prins. En dees is de Doorlugtige Vorſt en Heer WILLEM KAREL HENRIK FRISO, onze tegenwoordige Erſtadthouder; in wien, als den luſt onzer ogen, wy ons tegenwoordig hebben mogen vermaken: Op wien dan ook dit *Markgraaffſchap*, by Ertregte, gekomen is. Maar ondertuſſchen maakte deze Geboorte van den Jongen Vorſt den Erftwift tuſſchen den Koningk van Pruiffen en den Huize van Oranje, gedurende zyne minderjarigheid, weder levendig, onder wederzydſche pogingen, om van dit geſchiel een gewentcht einde te mogen zien. 's Prinſen meerderjarigheid gaf daar nu bekwame gelegenheid toe, met dien gewenſchten uitſlag, dat, na wederzydſche onderhandelingen tuſſchen de Gemagtigden van *Fredrik den II.* Koningk van Pruiffen, en onzen *Oranje-Vorſt* eindelyk een verdrag van Verdellinge geſloten is, op den 14 May, en 16 Juny van den Jare 1732, by het welk onder andere dit *Markgraaffſchap van Vere* den Prinſe en Zyne Erven voor altoos werdt afgeſtaan, en de regmatige bezittinge van het zelve aan Hem toegekent; wordende Hy dus de Zevende *Markgraaf* van het zelve uit den Huize van *Naſſau*.

Nu was niets meer overig, om in de volle bezittinge van het zelve geſfelt te worden, dan de Overdragt en Verheffinge van het zelve op 's Vorſten Name, door de Ed. Mog. Heren Staten van Zeelandt, als *Souverainen* Leenhere van deze Provincie, 't geen gedurende den openſtaanden Erftwift niet geſchiedt was, om zig tuſſchen de Hoge twiſtende Partyen onzydig te houden, gelyk gezegt werdt. Dog ook dit hadde als nog zynen voortgangk niet, nademaal kort na het ſluiten van het verdrag, op den 17 November 1732 Hunne Ed. Mog. de Heren Staten van Zeelandt konden goetvinden met ene Staats-Refolutie het Markgraaffſchap, voor nu en ten eeuwigen dage, van alle Leenroerigheid te ontheffen, en voor altoos met de Graaflykheid van Zeelandt in te lyven, om reden en op fundament, by ene breedvoerige Deductie van hunne Ed. Mog. zelfs in het licht gegeven, te neder geſfelt, en dus aan allen te bekendt, dan dat wy ons daar over verder behoeven in te laten.

Dog wanneer eindelyk, by dien wonderbaren ommezwaay van zaken, Zyne Doorl. Hoogheid den 28 April van den Jare 1747. door de Ed. Mog. Heren Staten van Zeelandt tot de volle Stadthouderlyke Waardigheid verkoren is, werd de bovengemelde Resolutie van Devassallagie ingetrokken, en kreeg ook dit werk zyn volle beslag; en is Zyne Hoogheid door de zelve ook als *Markgraaf van Vere* in die Erfbezittinge van Zyne Doorlugtige Voorvaderen getelt en bevestiget geworden.

In deze Waardigheid is Zyne Hoogheid thans ingewydt met ene plegtigheid aan genen van zyne Voorzaten, sedert de Hulde van den Groten *Maurits*, voor hondert drie en zestig Jaren verrigt, en dus tot in het derde of vierde Geslagte voor ons: En welke ere ook bewaart schynt voor dit tegenwoordig Geslagte der *Veerfche* Borgerye; die in 's Lands Kroonken tot haren eeuwigen roem bekendt zal staan, als de Eerste geweest zynde, die, in enen ondankbaren tydt, aan de grote verdiensten van den *Huize van Oranje* aan het Vaderlandt bewezen, met dankbaarheid gedagt en die erkent hebben; en den Eersten Trap gelegd, langs welke de toen enige Na-zaat van het zelve, uit enen vergeten staat tot dat toppunt van ere en gezag is opgeklimmen, in welke Zyne Hoogheid thans, tot algemene blyfchap en nut des Vaderlandts, gezien wordt. Ene plegtigheid dan, wel waardig dat wy die nader van naby beschouwen, gelyk wy dan nu in het volgende Hoofddeel doen zullen.

II. H O O F T D E E L.

Behelezende eene Beschryving van de PLEGTIGHEID der INHULDIGINGE van Zyne Hoogheid zelve in hare voorafgaande en tegenwoordige onstandigheden.

Zyne Doorlugtigste Hoogheid vastelyk besloten hebbende, om door ene plegtige Inhuldiging bezittinge van dit zyn Vaderlyk Erfdeel te nemen; en zyn voornemen al vroeg in het Voorjaar, om ten dien einde over te komen, bekendt-gemaakt hebbende, lieten Hunne Ed. Agtb. de Regeerders van deze Stadt hunne zorge gaan om alles te schikken en te regelen, wat dienen mogte om zo Doorlugtig een Personaadje naar eitch van zynen Hogen Staat te ontfangen, en de levendigste blyken te geven van den waren indruk en hoogste blyfchap, die zy en alle Ingezetenen dezer Stadt in zig gevoelden over den heugchelyken en zo lang gewenschten dag: willende dat dezelve met alle betaamyke tekenen van blyfchap, openbare Eerfieraden, geschikt naar den staat der Stadt, en het vermogen der goede Ingezetenen, in alle mogelyke Orde en behooryken Eerbiedt, geviert wierde.

Ten dien einde namen hunne Ed. Agtb. al op den 23 January van dit Jaar een besluit, en stelden te gelyk *Gekommitteerden*, tot het ontwerpen van een *Reglement* aangaande al het geen waargenomen behoorde te worden, zo in het verftrekken van *Deputatien* ter opwagtinge; het maken van *Komplimenten*; en in het byzonder wat voor *Ceremonieel* zoude behoren waargenomen te worden, wanneer Zyne Hoogvorstelyke Doorlugtigheit deze Provincie met deszelfs Hoge tegenwoordigheid vereren, en als *Markgraaf* dezer Stadt Ingehuldigt zou worden: Gelyk ook tot het bezorgen van, en opzigt over de Ere-Poorten en verdere Sie-

raadjen, die stonden op- en aangeregt te worden, en wat verder nodig mogte bevonden worden. Tot het ontwerp van welk *Reglement* verzogt zyn de Heeren *Borgermeesteren Jan Louis Ferelst* en *Jakob Marinissen*, en de Heer *J. M. Cbalmers*. Agtervolgens welk *Reglement* dan ook alles, met de uiterste pragt en sierlykheid in de alle gevoeglykste orde, zonder enige de minste wanorde, of onheil, ten dage der plegtige hulde is uitgevoerd; tot grote verwonderinge en onder de algemene goedkeuringe en toejuichinge van duizenden van Aanschouwers van alletleijen rang, staat en orde, van alle Oorden samengevloeit; gelyk uit de volgende Beschryvinge van alle de plegtigheden den Lezer ten overvloede zal kunnen blyken.

Tot vermeerdering van den Luister dezer Inhuldiging, hadden ook eenige *Borgerers*, op de Markt woonagtig, die niet alleen Oranje in den mond en op den hoedt, maar ook hunne beurtē, daar Hem ere kon bewezen worden, naar hun vermogen, ten beste hadden, een besluit genomen en een Genootschap met malkanderen uitgemaakt, om twee of drie Erepoorten op de Markt op te regten. Zy maken hunnen toelag den Ed. Agtb. Regeringe bekendt, die hunnen yver en zugt voor zyne Hoogheid, boven andere, zig dermate lieten welgevallen, dat zy hun het hout, tot hun bestek nodig, van Stadts wege dede leveren; terwyl zy den last van den Arbeid, Schilderwerk, en wat'er meer toe mogte behoren, dragen zouden; behoudende nogtans de Regeringe de vryheid, om dezelve op de gevoeglykste wyze te plaatfen.

Op gelyke wyze werdt, met het opregten euer Ere-Boge ook gehandelt van de *Opgezeten* van het Dorp Zandyk, 't geen zyne Hoogheid passeren moest.

Dan hunne Ed. Agtb. overtuigt, dat, niet tegensstaande dien pryslyken yver, nogtans het vermogen van weinige *Particulieren* niet reiken konde tot het luisterryke, dat de hoogste eerbiedt voor zo Doorlugtig een Personaadje en de zeldzame Plegtigheid van zo ene lang gewenschten dag, scheen te vorderen; namen een besluit tot uitvoeringe van iets groters: naamlyk tot het opregten van zes verhevene en pragtig gefchilderde Erepoorten, op zekere bepaalde plaatfen, welke de trein van zyne Hoogheid, ten dage der Hulde, stonde te passeren. En om het zelve buiten belastinge der Stede te verrigten, namen zy edelmoediglyk die kosten op zig; waar by enige andere Gekwalificeerden, en onder die ook de Predikanten der Nederduitsche en Walsche Gemeente zig voegden, elk zig vrywilliglyk, naar zyn vermogen, tot zekere bepaalde Somme verpligtende.

Buiten deze hadde de Heer *Borgermeester Mr. Jan Louis Ferelst* op zyn eigene kosten ene sierlyke Erepoort doen vervaardigen, die ook te gelyk dienen zoude, om de voortreffelyke *Tuurwerken*, die zyne Wel Ed. hadde doen maken, in te werken, om ten gemelde dage afgesteeken te worden.

Om dit alles nu op de gevoeglykste wyze uit te voeren, hadden hunne Ed. Agtb. by het voorschreve *Reglement*, uit hunne Vergaderinge benoemt de Heeren *Laurens Nebbens*, *Mr. Adriaan Stocke*, en *Mr. Willem Schorer*; die ook met onvermoeden yver, hunnen last hebben uitgevoerd, en alles toegebracht wat tot sieraadt en luister maar enigfins konde dienen.

Tot uitvoeringe van het Schilderwerk was al voor ruim twee Maanden van Brugge herwaarts ontboden en gekomen de Konst-Schilder *Pieter Beukels*, die met zyne Konst blyken gegeven heeft dit Werk volkomen magtig te zyn, en enen algemenen lof behaalt heeft boven zyne Jaren, die pas Eenentwintig halen konnen.

Tot het ontwerpen der *Zinbeelden* en optellen der *Zinspreuken*, zo in de Latyn-

tynfche, als Nederlandfche Tale, (om ook met de laafte der ongeletterde Gemeente enig genoeg te geven) werd door gemelde Heren vriendelyk verzogt D. *Andreas Andrieffen*, Oudfte Predikant; die, fchoon wel bewuft zyner ongefehiktheid tot een werk van dien aardt, en 'er liever ene kundiger handt aan gezien hadde, nogtans, uit verfhuldigde eerbiedigheit voor Zyne Doorl. Hoogheit, het geëert verzoek dier Heren liever heeft willen opvolgen, dan dat het door niemandt gefchiedde.

Wanneer nu, na lang verwagten, en door verfhedene tuffehenvallen, die de Reis van Zyne Hoogheit vertraagt hadden, terwyl de uitgefelde hope het hert krenkte; eindelyk op Vrydag, den 21 van May, de Jagten onder den Schouwenschen Duin in het gezigte dezer Stadt kwamen, ontloken aller herten in uitgelatene blyfchap, die niet weinig van zorge en kommer beknelt waren, wegen het langdurig en nog aanhoudend stormagtig Weder; nog gedagtig aan het allerlinterelykt onheil, den Doorlugtigften Vader van onzen Geliefden Vorfte op den 14 July van den Jare 1711 overgekomen; Elk welmenende in 't hert biddende, dat Godt, die heerfcht over de opgeblazenheit der Zee en den windt in zyne vufteen vergadert, Zee en Windt beftreffé dat zy ftille zyn, en dat dierbaar Hooft, onder de fchaduwe zyner handt bedekke, door zyne Engelen geleide, en gelukkiglyk binnen onze havén bringe: Welken wensh de Heer genadiglyk verhoort heeft.

Zyne Hoogheit dan, als gemeldt is, nu in het gezigt der Stadt genadert, werd met een daar toe gereedt liggende Jagt te gemoete gevaren, door zyne Excellentie den *Baron van Borfelen*, Reprefenterende den Eerften Edelen dezer Provincie, en den Heer en Mr. *Jan Louis Terelst* Eerften Regerendt Borgermeeftter dezer Stadt: onder 't geleide van welke Heren dan ook Zyne Hoogheit 's namidags ten twee uren behouden voor deze Stadt kwam, onder enen groot van Eenentwintig Stukken Kanon, van Stadts Wallen, en zo vele van 's Landts fchip de Jonge *Prins van Oranje*, onder het bevel van den Here Kapitein *Salomon Reynders* op Stroom liggende; en de Hoozees van een groot getal van Aanfchouwers: terwyl elk Godt in het herte dankte over deszelfs gelukkige aankomfte. Gelyk nu by het gemelde *Reglement* bepaalt was, zyne Hoogheit op Stroom gekomen zynde, door den Here *Bailliu*, en Twee Regerende *Borgermeeftteren* te begroeten en te verwelkomen; heeft het nogtans Zyne Hoogheit behaagt aan bovengemelde Heren te verklaren, dat lieffé gene Deputatien wilde afwagten, maar zyne Reize voortzetten.

Men hadt vermoedt dat Zyne Hoogheit, der moeilyke Reize te water moede, nu aan Landt gefapt, en zyne Reize naar Middelburg te Lande zoude voortgezet hebben; ten welken einde ook de betaamyke voorzorge en bevel genomen en gemaakt was; en ten dien einde ook verfhedene Heren van den eerften rang met Koetfen met zes en vier Paarden, zo van deze Stadt, als die van Middelburg aangekomen waren, om ze Zyne Hoogheit aan te bieden en dezelve derwaarts te geleiden. Dog ftapte Zyne Hoogheit niet aan Landt, maar na een kleen uur vertoevens, en na de kortheit der tydt, door deze en gene voorname Heren begroet te zyn, vervolgde de Reife te Water naar Middelburg, daar Zyne Hoogheit dien zelve avondt ten acht uren aan Landt ftapte, en onder den toevloedt, geleide, en toejuchinge van duizenden van menfchen naar het Hof reedt, en nog dien zelve avondt fpyzigde ten huize van Zyne Excellentie den *Baron van Borfelen*.

Des anderen daags werd Zyne Hoogheit begroet, door de Heren Regerende

Borgermeesteren Mr. *Jan Louis Verelst* en *Jakob Marinissen* benevens de Heren Oude-Borgermeesteren *Laurens Aebbens* en Mr. *Johan Hieronimus Huijfen*, om te vernemen ten welken dage het Zynere Hoogheid gunstiglyk behagen zoude deze Stadt met der zelve Hoogste tegenwoordigheid te vereren, en de Inhuldiging als Markgraaf te ontfangen? Als mede om aan Zyne Hoogheid mede te delen het voorheen gemelde *Reglement*, Orde, en Schikkinge door hunne Ed. Agtb. ontworpen, om ten dage der Hulde waargenomen te worden, om der zelve gunstige goedkeuringe, ofte zodanige nadere Schikkinge en Orde, als het Zynere Hoogheid goetd zoude vinden te geven.

By welke gelegenheid gemelde Heren ook aan Zyne Hoogheid vertoonden de Formulieren der *respelive* Eden, zo by den Here Markgrave als van wegens de Regenten en Burgere voormaals gedaan; Gelyk mede het Formulier der getekende en bezegelde Akten, en inzonderheid die door den Here PRINSE MAURITS, Hoogstelyker Gedagtenisse overgclevert is, vervattende de Titels en Regten, onder welke Hoogstgemelde Zyne Hoogheid prætendeerde het Marquisaat te ontfangen, en in het zelve ingehuldigt te worden: Gevende Zyne Hoogheid in bedenkinge, en verzoekende dat niet alleen de voornoemde Eden, ook voor als nu geliefde goetd te keuren, maar ook diergelyke Akte te doen opmaken, tekenen en bezegelen, en de zelve het zy bevorens, het zy ten dage van de Inhuldiging aan de Regeringe over te geven.

Zyne Hoogheid alle deze voorgesteide zaken der Heren Borgermeesteren met zyne gunstige goedkeuringe vereert hebbende, heeft het verder behaagt den Dag der Plegtige Inhuldiging te bepalen en vast te stellen op den eersten der aanslaande Maandt Juny.

Dezen Dag, zo lang gewenscht, en eindelyk verschenen, stelde de Hemel zelf in met het aangenaamste Zonnelycht en heerlykste Weder, als men wenschen mogte, om aan deze Plegtigheid den regten luister te geven; en scheen 'er dus zelf het Zegel zynere goedkeuringe op te stellen, en een voorspel te geven van de gelukkige volbrenginge van het gansche Werk, gelyk in zyne gunste ook geschiedde.

Na dat nu alle Erebogen, en Sieraadsjen enige dagen te voren opgeregt, en op alles goede ordre gestelt was, zag men al met den vroegen Morgenstondt, alle de Schepen in de Haven, in gevoeglyke orde gerangeert; den Kerk- Stadhuis- en Stads-Toren; alle de Huizen der Heren Regenten en andere sitsoenlyke Liedden, ja genoegzaam der gansche Burgere, elk naar zynen staat en vermogen, ryklyk met Vlaggen en Wimpels gestoffeert; 't zy van Oranje Zyde, Prinsse Vlaggen, of al wat maar toegebragt kon worden, 't geen de heerlykste Schakeringe voor het oog maakte, en de aangenaamste vertoninge gaf.

De Plegtigheid begon met den Optogt der Burgere. Deze waren reedts enigen tyd te voren, eerst by Kompagniën, en naderhandt alle te samen, in den Wapenhandel geoeffent, en gaven nu blyken, dat enkel de Eerbiedt en Liefde voor Zyne Hoogheid, de yver om ere by den Aanschouwer in te leggen, en de zorge dat door hunne wanorde, uit onkunde voortkomende, deze Plegtigheid niet ontliert mogte worden, niet minder op hen vermogt hadde in het anderen en slijpse oeffeninge van alles 't geen by deze Plegtigheid te verrigten stonde, dan de slijpse Krygstugt by den Loontrekkenden Soldaat.

Ten Tien uren werdt de Vergaderinge door Borger Tamboers door de gehele Stadt geflagen, en vertchenen daar op de Borgers voor de huizen van alle hunne

refpective Kapiteinen, alle, een yder naar zyn vermogen, op het fierlykft uitgedoet in Kledy en Wapenen; en marcheerden van daar gezamenlyk naar de Markt, daar zy alle te gelyk aankwamen, een Bataillon formeerden; en enigen tydt hunne Wapen-oeffeningen deden: Waar na, de Kompagnien, nu herftelt zynde, ten Twaalfuren elke Kompagnie, naar hare beftemde plaatfe af marcheerden om daar de Komfte van Zyne Hoogheid af te wagten, en in twe Geflederen zig te rangeren.

De Kompagnie van het *Oranje* Vaandel, onder het bevel van den Here *Paulus Meyn* pofterde zig van de deure der Grote Kerke, voor by het Klinker-Kerkhof, de Wyngaartftrate op.

Die van het *Groene* Vaandel, onder het bevel van den Here *Mr. Bernard Laurens de Beaufort* vatte poft op de Kaay, van voor het huis van *D. Andrieffen*, naar de Grote Brugge.

Die van het *Blaauwe* Vaandel, onder de orde van den Heer Kapitein *Kornelis de Paauw* op de Kaay voor by de Brugge, van voor het huis van *D. Ter Zwegen*, naar de dubbele Huizen.

Die van het *Witte* Vaandel, onder het bevel van den Here Kapitein *Jofias Senfè* op de Vifchkaay, beginnende van het huis van den Here *Amoury* naar het Hoofft toe.

Ondertuffchen waren reeds de Heren en *Mrs. Nicolaus Steengragt*, en *Johan Marinus Chalmers*, als daar toe van wegens hunne Ed. Agtb. gekommitteert, in ene Koefte naar Middelburg vertrokken om Zyne Doorl. Hoogheid aan dezelfs Hof te gaan opwagten, en van daar herwaarts op te halen en te begeleiden.

Ten Twaalf uren vergaderde de gehele Magiftraat, Bailliu, Borgemeefteren, Schepen en Raden, genoegzaam alle op het voortreffelykfte in het nieuw gekleedt, op het Stadthuis, en begaf zig in zeven Koefen, yder naar zynen rang, naar het Pleyn buiten de Zandykfche Poorte, gaande de Stads Boden by de Eerfte en Twede, en de Knechten naaft de volgende Koefen; waar de Heeren uit de Koefen getreden, de Komfte Zyner Doorl. Hoogheid afwagten.

Nu was ten teken van Zyne Hoogheids nadering aan Zandyk orde gefteft, dat alle de Klokken der Stadt zouden geluidt worden: Gelyk dit ook gefchiedde kort na Een uren, wanneer Zyne Hoogheid met euen aanzienlyken en pragtigen trein tot Zandyk, een Dorp, een klein kwartier uurs van de Stadt gelegen, gekomen was. Hier vondt Zyne Hoogheid voor den Slagboom, ene fierlyke Erepoort.

Dezelve was van Latwerk fierlyk opgemaakt ter hoogte van Zevenentwintig en breedte van Twintig voeten; in den dag of doorgang hoog Negentien en breedte Veertien voeten, en aardiglyk met allerlei groen bekleedt. In den Voorgevel der zelve las men dit Tydvers:

Wat helLzon rilt ons op! WII zien Vorft rrlfo naDeren;
en VERE etLangt hII aLs het erfDeel Van zII n VaDeren.

Zyne Hoogheid deze doorgereden, nu den hoek om, en in het gezigt der Stadt komende, vondt langs den weg het Regiment van den Lt. Generaal *van Villegas*, hier in Guarnifoen, in de Wapenen in Forme van Bataille, en den Heer Generaal Villegas zelve aan het Front van het zelve was, met nieuwe monture niet alleenlyk, maar ook met keur van Manfchap, en in Wapenhandel zo fchoon als men zien mogt. Zyn Hoogheid onder de bewezene Krygs Ere-bewyzen zo

van de Heren Officieren als Gemeenen, het zelve pafferende, deede, naar derzelve gewone oplettenheid en minzaamheid den Here Generaal de ere aan van zyne uitterfte vergenoeginge, over de fehone houdinge van dat Regiment, door het Poortier zyner Koetfe woordelyk te betuigen.

Nu was zyne Hoogheid het Plein genadert, daar de Ed. Agtb. Magiftraat vergadert was, en yder op zynen rang ftaande, derzelve komfte verbeidt hadde. Hier werdt Zyne Hoogheid nu uit de Koetfe getreden van de Magiftraat, door den mond van den Here Borgermeester *Ferell* verwelkomt met deze welgepafte en fierlyke Aanfprake

DOORLUGTIGSTE VORST,

„ De Magiftraat van U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheids Stadt en Marquifiaat
 „ van VERE, geeft zig de Eer, om en Corps U Hoog Vorftelyke Doorlug-
 „ tigheid hier buiten de Poort onderdaniglyk op te wagten, te Complimenteren,
 „ en tot een Symbole van Hommage, Erkentenis van opperfte gebied aan U
 „ Hoog Vorftelyke Doorlugtigheid, als haren Marquis en Erf-Heer, de Sleutels
 „ dezer Stads Poorten en Havens fchultpligtelyk te overhandigen; de vreugde en
 „ blymoedigheid, waar mede wy deze zo lang gewentfe folemniteit komen te
 „ verrigten, hoopen wy, dat voor waare preuves by U Hoog Vorftelyke Door-
 „ lugtigheid zullen verftrekken, dat het niet alleen de Sleutels der Poorten en
 „ Havens zyn, die wy aan de voeten van U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheid ko-
 „ men neder te leggen, maar ook die van onzer aller Harten; Gun Ons, Door-
 „ lugtige Vorft, dat wy de verdere Pleggheden van dezen zo heuchelyken dag
 „ mogen volbrengen. Dat de Gordiaanfse knoop, die als met het fwaerd van
 „ Alexander, op zo een ongehoorde wys, wierdt verbroken, op nieuws, en tot
 „ in het laafte der dagen mag werden vast gelegd; en dat alle de Ingezetenen de-
 „ zer Stadt, die daarom met geen minder verlangen als wy zyn aangedaan, door
 „ U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheid, zo gracieus aan te fehouwen, beneffens
 „ ons, mogen werden befraalt.

Na het voleinden dezer Aanfprake, werden aan Zyne Hoogheid door den zelve de Stads Sleutelen, in enen roden Fluwelen Zak, met alle eerbiedigheid aangeboden, en overgegeven; 't welk een en ander van Zyne Hoogheid op ene minlyke wyze werdt beantwoordt.

Onder dit alles, was ondertuffchen een Bende Mufikanten, geplaatft boven de Zandykfche Poorte, luftig bezig, om hunne Speeltuigen, met de grootfte konft en welluidenheid te doen horen; daar in volhardende tot dat de ganfche trein door die Poort gepafteert was. Waar na zy zig terftondt van daar naar de Markt begaven om daar de Komfte Zyner Hoogheid weder af te wagten en zig dan op nieuw te doen horen.

Na dit alles was Zyne Doorl. Hoogheid in zyne Koetfe getreden om met den ganfchen trein ter Stadt in te ryden op de volgende wyze:

1. Een Koets met twee Paarden, en daar in de Heren *Mr. Nicolaus Steengragt*, Oude-Borgermeester en wegens deze Stadt Gekommitteerde Raadt; benevens de Heer *Mr. Johan Marinus Chalmers*, Schepen en Raadt dezer Stadt; beide Gekommitteert om Zyne Hoogheid van Middelburg op te halen.

2. De Hof-Fourier *Auyert*, te Paarde.
3. Twee Zadelknechts.
4. Zes Palfreniers met zes Handpaarden.
5. De Sous Brigadier *Prins* rydende voor agt Guardes du Corps.
6. De Onder-Stalmeeſter *Groos* te Paarde.
7. Vier Pagies te Paarde, naamlyk de Heren *Keppel*, *Blikwoet*, *Budeé* en *Sixma*.
8. Vier Lopers.
9. Een koſtbare Parade-Koets met zes Paarden, en daar in ZYNE HOOGHEIDT, benevens den Here Opperſtalmeeſter *Groevſtins*, en den Kamerheer *Baron van Heide*.

Twee *Onder-Officieren* en zeffien der *Cent-Suiſſes* gingen in hun Plegtgewaadt aan wederzyde van de Koetſe.

Vier *Heydukken*, naaft yder Poortier Twee.

Vier Lakkeyen agter op de Koetſe.

10. De *Graaf van Hompeſch*, Exempt van de Guardes du Corps.

Een Trompetter.

Zeffien Guardes du Corps, marcherende vier in een Gelidit, agter de Koetſe van Zyne Hoogheidt.

11. Een Koets van Zyne Hoogheidt met zes Paarden beſpannen, en in dezelve deſzelfs Geheime Raadt en Sekretaris de Heer *de Baek*; en de Heer Lieutenant-Generaal *Rouſe*, Eerſte Adjutant-Generaal van Zyne Hoogheidt.

12. Een Koets van Zyne Hoogheidt, met zes Paarden beſpannen, en daar in de Heren *Baron van Cronſtrom*, Adjutant-Generaal van Zyne Hoogheidt, *Baron van Wulknitz* en *Linde*, Edellieden van de Bedtkamer en de Kollonel *van Borſſelen*. Agter op ſtaande drie Lakkeyen.

13. Een Koets met zes Paarden beſpannen, en in dezelve Zyne Exeellentie de *Baron van Borſſelen* Repreſenterende van wegens Zyne Hoogheidt den Eerſten Edelen dezer Provincie; de Heer Mr. *Pieter Recxſtoor* Raadt-Penſionaris dezer Provincie, de Heren *Buteux* en *W. van Haren*, zittinge hebbende in de Vergadering van hunne Hoog Mog. en Rade van State.

14. De Ed. Aetbare Regeerders dezer Stadt, Bailliu, Borgermeeſteren, Schepen en Raden, met hunnen Sekretaris in zeven Koetſen; zittende in de *Eerſte*. De Heer Mr. *Lambert Jacob van Tets*, Bailliu en Raadt dezer Stadt, en de Heer Mr. *Jan Louis Verolſt*, Eerſte Regerendt Borgermeeſter en Raadt.

Tweede. De Heer *Jacob Mariniffen*, Regerendt Borgermeeſter en Raadt.

De Heer *Laurens Nebbens*, Oudt-Borgermeeſter, Schepen en Raadt.

Derde. De Heer Mr. *Johan Hieronimus Huylſen* Oudt-Borgermeeſter, Schepen en Raadt.

De Heer Mr. *Nicolaas Everſe*, Schepen en Raadt.

Vierde. De Heer Mr. *Antonius de Wichmans*, Schepen en Raadt.

De Heer Mr. *Wilhem Schorer Job. Aſf. Fil.* Schepen en Raadt.

De Heer Dr. *Jakob Johan Andrieffen*, Schepen.

De Heer *Willem Pieter Studelmi*, Raadt.

Vyfde. De Heer Dr. *Jacobus Reynouts*, Raadt en Penſionaris.

De Heer Mr. *Cornelis Godin*, Oudt-Borgermeeſter en Raadt, Ge-kommitteerde in de Generaliteits Rekenkamer.

De Heer Dr. *Evert Everſe*, Raadt en Theſaurier.

De Heer *Pieter Nolſt*, Raadt.

D

Zesde.

Zesde. De Heer Mr. *Andries Wefterwyk Forsborgb*, Oudt Borgermeester en Raadt.

De Heer Mr. *Adriaan Stocke* M. D. Raadt.

De Heer *Johannes de Friendt*, Raadt.

Zevende. De Heer *Marinus Bastiaansen*, Raadt.

De Heer Mr. *Jacob Marinus de Beaufort*, Raadt.

De Heer *Jacobus de Cleever*, Sekretaris.

Als Leden der Ed. Agtb. Regeringe, zouden hier op hunnen rang gevolgt zyn:

De Heer *Jakobus Exvik*, Raadt, dog voor dezen plegtigen dag den 23. May overleden.

De Heer *Jan Amoury*, Raadt, en Gekommitteerde in de Provinciaale Rekenkamer, dog wegens onpaffelykheid afwezig.

De Heer *Dirk Hubert Verellst*, Raadt, zittinge hebbende in den Ed. Mog. Rade van State, en wegens dezen Staat Afgezant aan het Sardiniſche Hof.

De Heer *Paulus Meyn*, Raadt, dog als Kapitein van de Kompagnie van het Oranje Vaandel fungerende.

15. Een Koets met twee Paarden, en daar in de Heren Admiraal *Schryver*, de Generaal *Prætorius* en Luitenant-Generaal *Lillers*.

16. De Heeren Gedeputeerden der Ed. Agtbare Magiftraat der Stadt en Heerlykheid van Vliffingen in ene Koetſe met twee Paarden; naamlyk

De Heer Mr. *Anthony Pieter Lambrechtsen*, Bailliu dier Stadt en Heerlykheid.

De Heer Mr. *Jakob van der Mandere* Heer van Ouwerkerke, Eerfte Regerendt Borgermeester.

De Heer Mr. *Willem Barendt Lambrechtsen*, Tweede Regerendt Borgermeester en Raadt.

17. Een Koets met twee Paarden en daar in de Heren Envoÿé *Burmania*, en Sekretaris *Horſt*.

Zyne Hoogheidt zelf, en alle de Heren van zyn Gevolg, waren op het allerpragtigſte in Gala-Klederen uitgedoſt; de Pagies in het blaauw Fluweel gekleedt, 't geen naauwlyks kenbaar was wegens de dichte overdekkinge der Stoffe met gouden Galon; en de verdere ganſche toerufingz zo van Lakeyen als Paarden, zo koſtbaar en heerlyk, dat het oog der Aantchouweren als verblindt werd, van wegens den ſchitterenden glans.

In dit opmarcheren ontmoette de Trein terſtondt voor de Valbrugge der Zandykſche Poort de nevensgevoegde opgeregte Ercpoort. Dezelve was, omtrent als die van Zandyk, ſchoon onderſcheiden van gedaante, uitgewerkt: boven op de zelve ſtondt een *Faam* met de bazuïne aan de mond, zy hadde de hoogte van Negenentwintig en breedte van Zevenentwintig voeten, de hoeken der Pilafers waren verſiert met fraaije Vaſen, uit yder van welke een Oranjeboom opging: in den Gevel ſtondt dit Tydvers:

rII In, DoorLVgtlg Vorſt! De VeerſChe bVrgerII

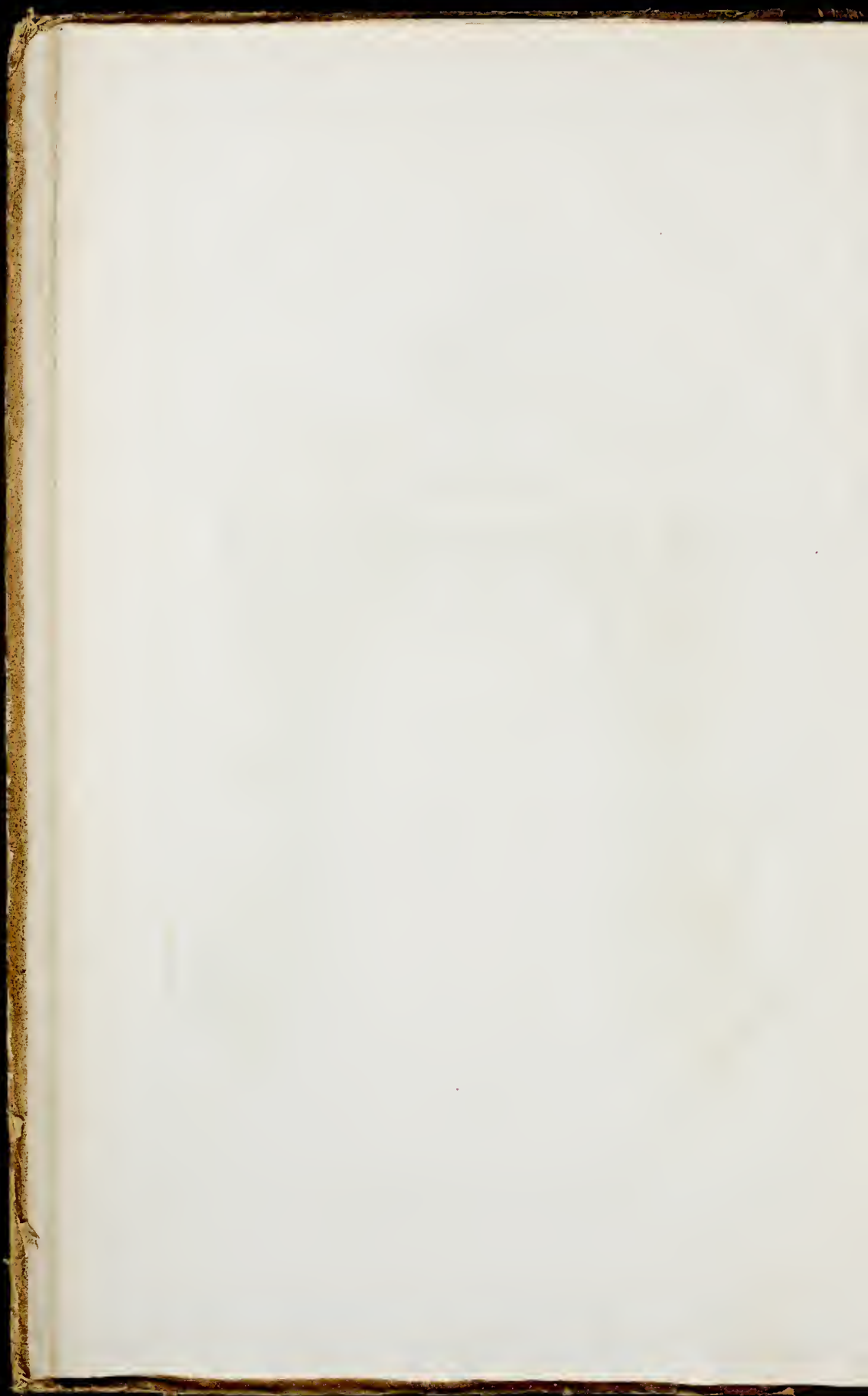
VerheVgt, ontsLVIt Dees Poort heVr' prInſe, en 't heet hier bli.

Deze, gelyk ook de Zandykſche Poort, die ſierlyk met Feſtonnen behangen was, inrydende, marcheerde ook het Regiment van Villegas, dat buiten poſt gehouden hadde, agter den trein op, en ter Stadt in; en voorts door de lange

Oude-

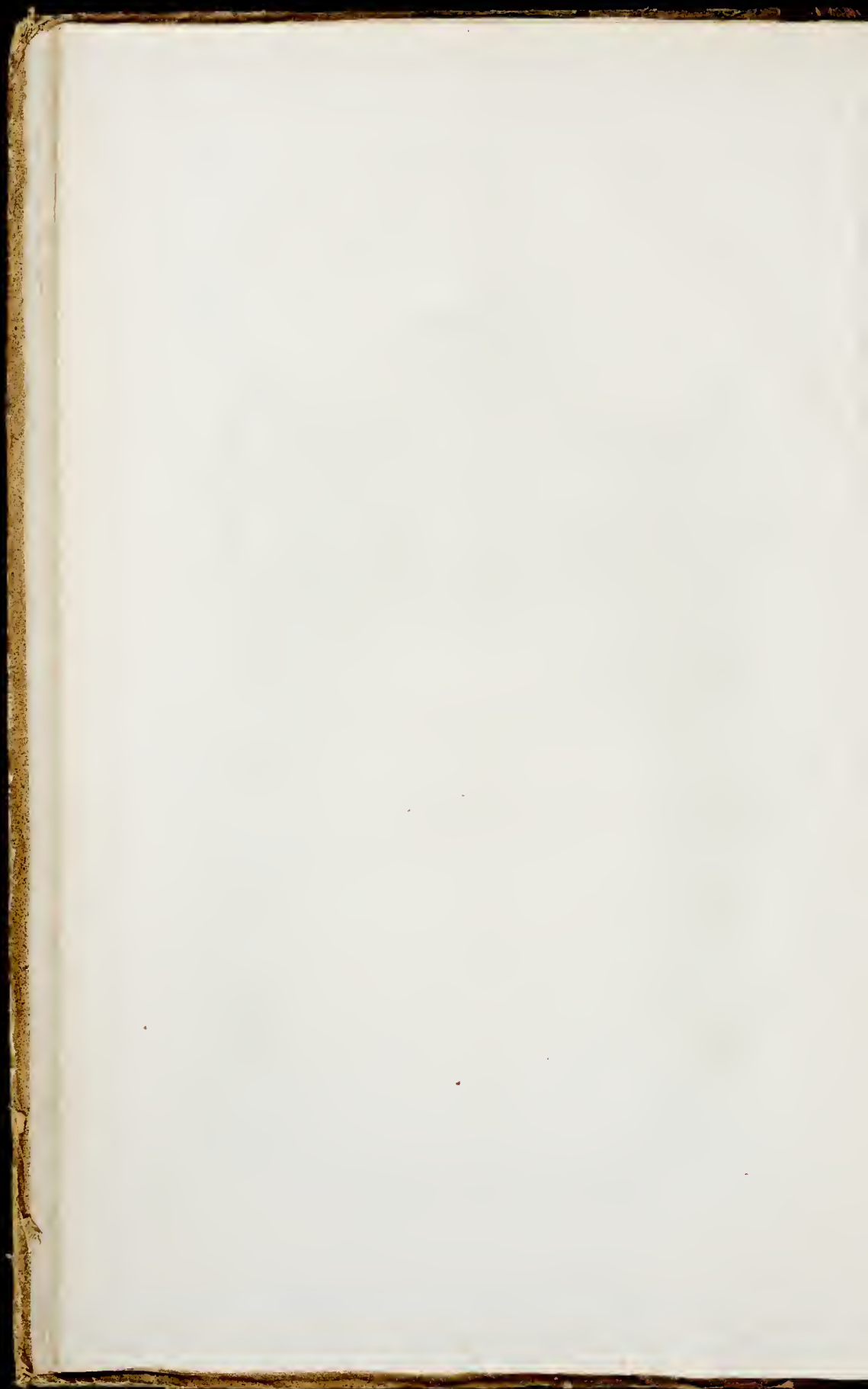

EEREPOORT GEPLAATST VOOR DE ZANDYKSCH E POORT
TE VERE.

Oudestrate: pofft vattende en houdende op de Markt voor het huis van den Heere *Godin*, tot dat de Borger-Kompagnien, en voorgemelde trein het zelve zouden gepasseert zyn.

Zyne Hoogheid nu de Zandyksche Poort door getrokken zynde, vondt de Wagt aan de zelve verdubbelt, met enen Officier voor het Front, onder de Wapenen, gelyk ook, na het passeren der Binnenpoort, wat verder, omtrent het Stads Werkhuis, het Corps Artilleristen, hier Guarnizoen houdende, in orde geposteert, met enen Officier voor het Front.

De gansche Trein vervolgde nu den Marsch voor by de Grote Kerk deure, de Wyngaartstrate op, vindende daar de Kompagnie van het *Oranje Vaandel* in twee reyen geschaart, door welke Zyne Hoogheid passeerde onder het slaan van den marsch, saluade met Piek en Vaandel, en het presenteren van het Geweer. Waar op gemelde Kompagnie, de gehele trein nu gepasseert zynde, in goede ordre afmarcheerde, door de lange Oudestrate over de Markt en korte Oudestrate, naar de Vischmarkt, en zig weder posteerde aan den Gort-molen.

De Trein van Zyne Hoogheid nu de Wyngaartstraat op marcherende, vondt in 't midden der zelve, op den hoek van de Bailliustraat, de bygevoegde heerlyke geschilderde en verhevene Erepoort.

Deze vertoonde een vierkant opgaande Gebouw van Marmer, ter hoogte van Eenendertig en breedte van Twintigvoeten, in den dag of doorgang hoog Tweentwintigvoeten, breedt Veertienvoeten.

Op de Pilaster aan *de regte zyde* hadt men verscheide Zinbeelden in Ovalen geschildert.

I.

De Stadt *Vere*, boven welke de *Zon* met aangename stralen zig begint te verheffen, zig in het verschieft vertonende, terwyl een opgaande *Oranjeboom* met uitgebreid loof voor de zelve enen aangenaamen Lommer en Schaduw maakt.

II.

Een *Maagd*, de Stadt verbeeldende, zittende agter enen opgaanden *Oranjeboom*, aan den welken een *Schildt* opgehangen is, op welken vele *Pylen*, naar de *Maagd* geschoten, afstuiten.

III.

Een *Heldt* in volle *barnas*, staande voor aan in de spits van enige *gewapende Krygsknegten*.

Op de Pilaster aan *de linker zyde* heeft men insgelyks drie Ovalen, met volgende Zinbeelden:

I.

Een *Zuil*, op welke een *Oranjeboom* staat, met jeugdig loof omvlogten; op welken enige *bliksemstralen* uitschieten, terwyl de Lught in het verschieft scheurt, en de *Zon* begint door te breken.

II.

Vertoont de Geregigheid onder het Zinbeeld van ene *Waagschale*, in evenwigt hangende, en elk het zyne toewyzende, daar nevens een *Kraanvogel*, dien het eigen is zynen gezetten tyd te weten.

III.

Hier worden eenige *Schepen* gezien, die hunne Vragt en Schatten uit Zee aanvoeren; en aan Landt op den grondt liggende een *Hoorn des Overvloeds*.

Terwyl tuffchen de Ovalen en aan alle andere gedeelten der Poorte, andere byfieraadjen zig vertonen.

De Verbeeldinge van alle gemelde Zinbeelden wordt in het volgende Vers, dat in den Voorgevel van de Poort op een Tafereel gelezen wordt, te kennen gegeven:

*Au ryft de Oranje Dageraadt
Met Friso, 't Schildt van Neerlands Staat,
Op wiens Gelei zig 't Heir verlaat,
En die het Landt berstelde in Frede.
Nu Hy, als Markgraaf ingewydt,
Het Onregt door het Regt bestrvdt,
Te wint Stantvastigheid de Nydt
En Tydt; en bloeit het beil der Stede.*

Voorts vervolgde de Trein zynen march en kwam op de Kaay, daar weder de Kompagnie van het *Groene Vaandel* onder de Wapenen in twee reyen gefchaart, en Zyne Hoogheit met gelyke Eerbewyzingen ontving, als van het *Oranje Vaandel* gemeld is, na 't passeren van den Trein zig in Gelederen hertellende afmarcheerde door de Kapelle en Oudestraten, en poffatte in het midden van de korte Oudestrate.

Op de Kaay, aan de grote Brugge paffeerde Zyn Hoogheit weder een uitnemende en verhevene gefchilderde Erepoort, dewelke hier tegen over geplaat is. Dezelve verbeeldt een grootfch en pragtig Getligt, strekkende ter toewydinge van dit en alle andere Eretekenen aan den Vorite. Zy is ter hoogte van Eenenveertig en breedte van Agentwintig voeten, in den dag hoog Agentwintig voeten, breedt Veertien voeten.

Op de Pilasters ter wederzyden ziet men over 's handts de Beelteniffen van alle de *Markgraven van Vere*, uit den Huize van Naflau, konklik naar de Afbeeldingen van de beste Meesters gefchildert. Als

I.

Die van *Willem den Eersten*, dien Vader des Vaderlands. Met dit Omfchrift:

WILHELMUS I. Pr. Ar.

En daar onder deze woorden:

Patriam Sanguine peperit suo.

Dat is:

*Dit's Vader Willem, die zig tegens Albaas woede
Verzette, en kocht het Landt ten prys van zynen bloede.*

II.

Die van zynen Zone *Maurits*, met dit Omfchrift:

MAURITIUS, Pr. Ar.

En daar onder:

Gloriam vindicavit.

Dat is:

*Dit's Maurits, die den roem, voor 't Vaderlandt verkregen
Door zynen Vader, heeft gebandthaast door zyn' Degen.*

III.

Die van zynen Broeder *Fredrik Henrik*, met dit Omfchrift:

FRID HENR. Pr. Ar.

En daar onder:

Libertatem afferuit.

Dat

CELESTISSIMO PRINCIPIT
 WILHELMO
 EX ILLUSTRI NASSAVIORUM STIRPE
 HUIUS NOMINIS
 QUARTO
 MARCHIONUM VERO VERENSIS
 SEPTIMO.
 INTER OMNIVM LAETAE ACCLAMATIONIS
 PUBLICE AC SUAVITER SAUORATO
 DIE 24 KALENDAS JUNII MDCCLII
 Q. F. F. Q. E. J. D. T. O. M.
 EX ANIMO VOVET
 ET HOC PUBLICA LEVITAE SUAE SIONEM
 POSUIT
 S. P. Q. V.

EEREPOORT BY DE GROOTE BRUG TE NERE.

Dat is:

*'t Gebouw der Vrybeidt, nu betrokken in zyn muren,
Bragt Fredrik onder Dak. Godt doe het eeuw'g duren.*

IV.

Die van zynen Zoon *Willem den II*, met dit Omfchrift:

WILHELMUS II. Pr. Ar.

En daar onder:

Pacem procuravit.

Dat is:

*Na tagtig Jaren Krygs, en zo veel bloedts vergoten,
Is onder dezen Vorst het Vreë-verboudt gefloten.*

V.

Die van zynen Zoon *Willem den III*, naderhand Koningk van Groot-Brittanje, met dit Omfchrift:

WILHELMUS III. Pr. Ar.

En daar onder:

Famam superavit meritis.

Dat is:

*Nooit zal de Faam zyn daán, naar waarde regt verkonden,
Al blies zy zynen lof uit honderdt duizendt monden.*

VI.

Die van *Jan Willem Friso*, Erfstadthouder van Vrieslandt en Groningen, Vader van den tegenwoordigen Vorst, met dit Omfchrift:

J. W. FRISO, Pr. Ar.

En daar onder:

Securus in igne, submersus aquis.

Dat is:

*Die veilig in den Kryg door vuur en staal kon streven
Liet in den stroom, belaas, 't voor Neerlandt dierbaar leven.*

VII.

Boven in het midden der Boge die van onzen tegenwoordigen Markgrave *Willem Karel Henrik Friso*, met dit Omfchrift:

W. C. H. FRISO, Pr. Ar.

En daar onder:

Par Omnibus Unus.

Dat is:

*Al wat me ooit loffelyks kon melden van zyn' Vadersen,
Zien we in Een Willem, als het middelpunt, vergaderen.*

Op de regter Pilaster staat op een verheven Voetstuk en levensgrootte het Beeldt van ene *Vrouwe*, met den *Bybel* onder den linker arm, en in de regterhandt een

18   INHULDIGING VAN ZYNE HOOGHEIT

Hert houdende, uit het welk een Vlam opgaat, verbeeldende den *Godsdienst*, en onder haar op het Voetsfuk het woordt

RELIGIO.

Dat is:

Godsdienst.

Aan de linker zyde staat, op een verheven Voetsfuk levens groote, de Beeltenis der *Vrybeidt*, onder de gedaante van ene Vrouw, in de linkerhandt houdende de *Spere*, met den *Hoedt* op dezelve; in de regte handt enen *Breidel* houdende, op het Voetsfuk onder haar leeft men het woordt:

LIBERTAS.

Dat is:

Vrybeidt.

Wordende met beide deze Zinbeelden, onder die Vorsten geplaatst, aangewezen, dat men aan dien Doorlugtigen Huize en Helden uit het zelve gesproten, hier vertoont, naast Godt, de verkryginge en behoudinge van onze dierbaarste Panden, *Godsdienst*, en *Vrybeidt* verschuldigt is.

Boven op de hoeken van de Pilafters vertonen zig ter regter zyde het Wapen van de Provincie van *Zeelandt*, en aan de linker zyde dat der Stadt *Tve*.

Boven in den Voorgevel vertoont zig dit Opschrift, ter toewydinge aan den Vorste:

CELISSIMO PRINCIPI
WILHELMO,
EX ILLUSTRINASSAVIORUM STIRPE,
HUIUS NOMINIS
QUARTO;
MARCHIONUM VERO VERENSIVM
SEPTIMO:
INTER OMNIUM LETAS ACCLAMATIONES
PUBLICAC SOLENNITER INAUGURATO,
IPSIS KALENDIS JUNII MDCCLII
Q. F. F. Q. E. J. D. T. O. M
EX ANIMO VOVET
ET HOC PUBLICÆ LÆTITIÆ SUE SIGNUM
POSDIT
S. P. Q. V.

Dat is:

Den Hoogstgeborenen Vorste

W I L L E M;

Uit den Doorlugtigste Huize van Nassau

van dezen Name

Den Vierden;

En van de Markgraven van Tve

(*)

Den

(*) De meninge is niet dat de Vorst, de Vierde *Willel* uit den Huize van *Nassau* zy; waar van het tegendeel kenbaar is; maar onder de *Zeven* Markgraven van *Vere*, uit dien Doorl. Huize gesproten, de *Vierde* van dien name. 't Geen gezegt zy tot voorkoming van wanbegrip, daar de niet al te juiste woordenfchikking (nu ik 't van agter zie) lichtelyk tegens myne mening aanleiding toe geven konden.

Den Zevenden ;
Onder aller blyde Toeuigebingen
Openlyk en op de Plegtigste wyze ingebuldigt ,
Wordt van den Allerhoogsten en goedgunstigen Godt
Alle Geluk en Zegen
Van Herten toegewenfcht ,
En dit Teken van bunne openbare blyfchap opgeregt
Door de
Regeerders en 't Volk der Stadt VERE.

De Trein deze Erepoort gepaffert, vondt de Kompagnie van het *Blaauwe* Vaandel, op de volgende Kaay voorby de Brugge onder de Wapenen, in twee ryen gefchaart, Zyne Hoogheid begroetende als voren, en welke na 't pafferen van den Trein, voort naar de Markt marcheerde, en zig poffeerde voor het huis van den Here *Beekman*, gefchaart in twee ryen.

Van daar voortrydende door beide de dubbele Huizen, fcheidde de Koettfen van de Regering zig op de hoogte van de Markt van den zelven af, om Zyne Hoogheid, op de Markt komende, daar voor het Stadhuis te konnen ontfangen.

De Trein dan de dubbele Huizen gepaffert, vondt op de Vifchkaay de Kompagnie van het *Witte* Vaandel in twee ryen gefchaart, en werdt Zyne Hoogheid van dezelve, in het dooryden, begroet als van de andere gemeldt is. Welke na het pafferen van den Trein marcheerde naar de Markt, zig pofferende van de Kerkstrate naar het Stadhuis in twee ryen gefchaart.

Hier deedt zig weder voor het oog op de nevensftaande verhevene, en konftig gefchilderde Erepoort geplaatft by de Kraan aan den mond van de Haven.

Deze verbeelde ook een fierlyk en verheven Gebouw, niet minder dan de voorgaande Erepoort; zy hadt de hoogte van Zevenendertig en de breedte van Vierentwintig voeten; in den dag of doorgang hoog Vierentwintig, breedt Veertien voeten, en zyn der zelve Sieraadjen en Zinnebeelden betrekkekyk op den voorhenen bloeijenden Zeevaart en Koophandel van deze Stadt; welker Overblyffels hier in de befcherminge des Vorften worden aanbevolen.

In den fehonen Voorgevel van het Geficht ziet men een fraay Tafereel, op 't welk zig vertoont *Neptuin*, op zyne *Schulpkoots* gezeten, door *Zee-paarden* voortgetrokken; van welke Hy den *Toom* in zyne flinkerhandt, en in zyne regter den *Drietandt* vast houdt; terwyl een *Triton*, voor de Paarden uit het Water opkomende, op zynen *Waterboren* blaaft. In het Verfchiet ziet men ter zyde een ftreek *Landts*, en voor uit enige *Schepen* met volle Zeilen uit Zee komen aanbruiffchen: onder welke een *Groter* zig opdoet, met den *Admiraals Stander* op de grote maff, 's Vorften *Admiraalfchap*, over de gehele *Unie* en deze Provincie in het byzonder, niet duifterlyk aanwyzende. Hier boven leeft men op een Tafereel de woorden; uit *Seneka* ontleent:

Fortuna jactavit diu ;
Sed dedit habenas Imperii
Facili manu :
Autuque terras maria
Subjecit tuo.

E. 2

Dat

Dat is:

*Na lang geflingert op een toelooze Zee,
Die door haar barning ſchiep het Schip van Staat deé ſtranden:
Maakt 't Opperalbeſtuur die golven haaft gedwee
En ſtelt het Landt- en Zeebewindt in uwe handen.*

Op de Regter Pilafter ziet men een Snoer, onder malkanderen nederwaart hangende Wapenſchilden van *Engelandt*, *Frankryk* en *Denemarken*; En onder dat van *Engelandt*:

EDUARDUS IV,
Rex Angliæ.
1475.

Onder dat van *Frankryk*:

LUDOVICUS XII,
Rex Gallie.
1465.

Onder dat van *Denemarken*:

CHRISTIERNUS II,
Rex Danie.
1523.

Dit alles ziet op de Voorregten door die Vorſten, in de bygevoegde Jaren, by opene Brieven, der Stadt Vere, ter begunftiging van haren Koophandel geſchonken. Welke Brieven te vinden zyn by *M. Smallegange* Krønnyk van *Zeelandt*. Bladz. 570. 593. en 591.

Boven in het midden der Boge ziet men het Wapenſchildt van Prins *Willem den Eerſten*, en onder het zelve:

WILHELMUS I,
Princ. Arauf.
1575.

Hier mede wordt gedoelt op de grote Voorregten, met welke die Vorſt, in gemelden Jare, deze Stadt beſchonken heeft, ter begunftiging van haren Handel, en onder andere, nevens andere Steden van *Zeelandt*, met Stemme in de Hoge Staatsvergaderinge van deze Provincie. Waar van de Uitgift-brief te vinden is by den gemelden Schryver, Bladz. 575.

Boven de gemelde Wapenſchilden worden deze woorden gelezen:

Principum Favor annuit Captis.

Dat is:

De gunſt der Vorſten gaf myne Onderneming kragt.

En onder de Wapenen leeft men 't volgende:

Et FRISO Favabit.

Dat is:

En wordt van FRISO ook geen minder gunſt verwacht.

Op de ſlinker Pilafter vertoonen zig in het midden der zelve: *Twee Handen in malkanderen geſlagen*, boven welke gezien wordt het Wapenſchildt van *Schotland*, en onder de zelve het Wapenſchildt der Stadt *Vere*.

Boven deze Vertoninge leeft men de woorden:

Coſunt in Fœdera Dextra.

Dat

FORTUNA JACTA
 VITAE DUCIT
 SED DEUS STABENS
 IMBERTI
 PACIS MANU
 SUPPUGNAT TARBELLUM
 MARIAE
 SUPPEDIT FUGO.

PRINCIPUM FACIENS
 ARBITRUM VITAE

CURIA IN FIGURA
 DEAE VITAE

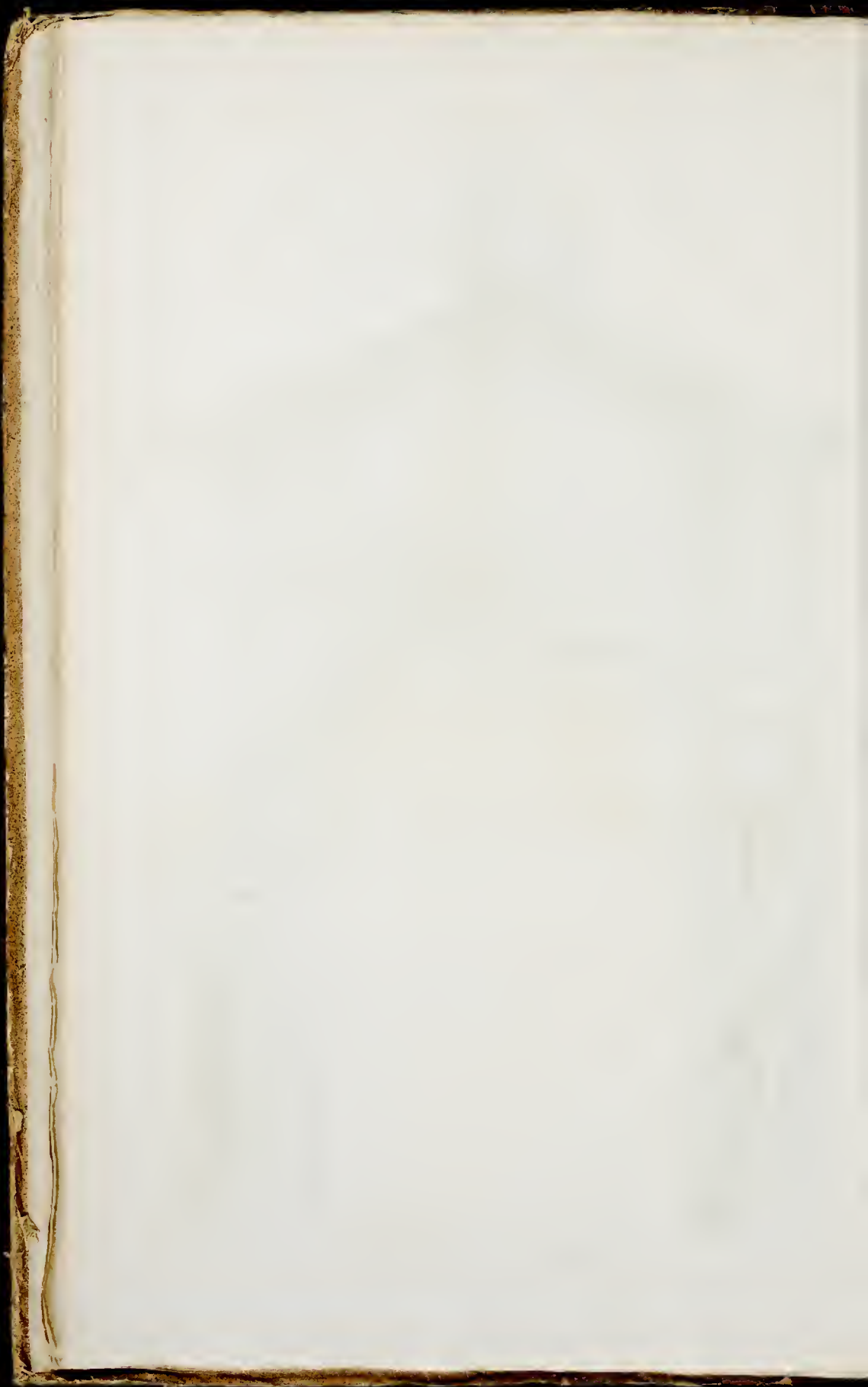
NAVIGATIO

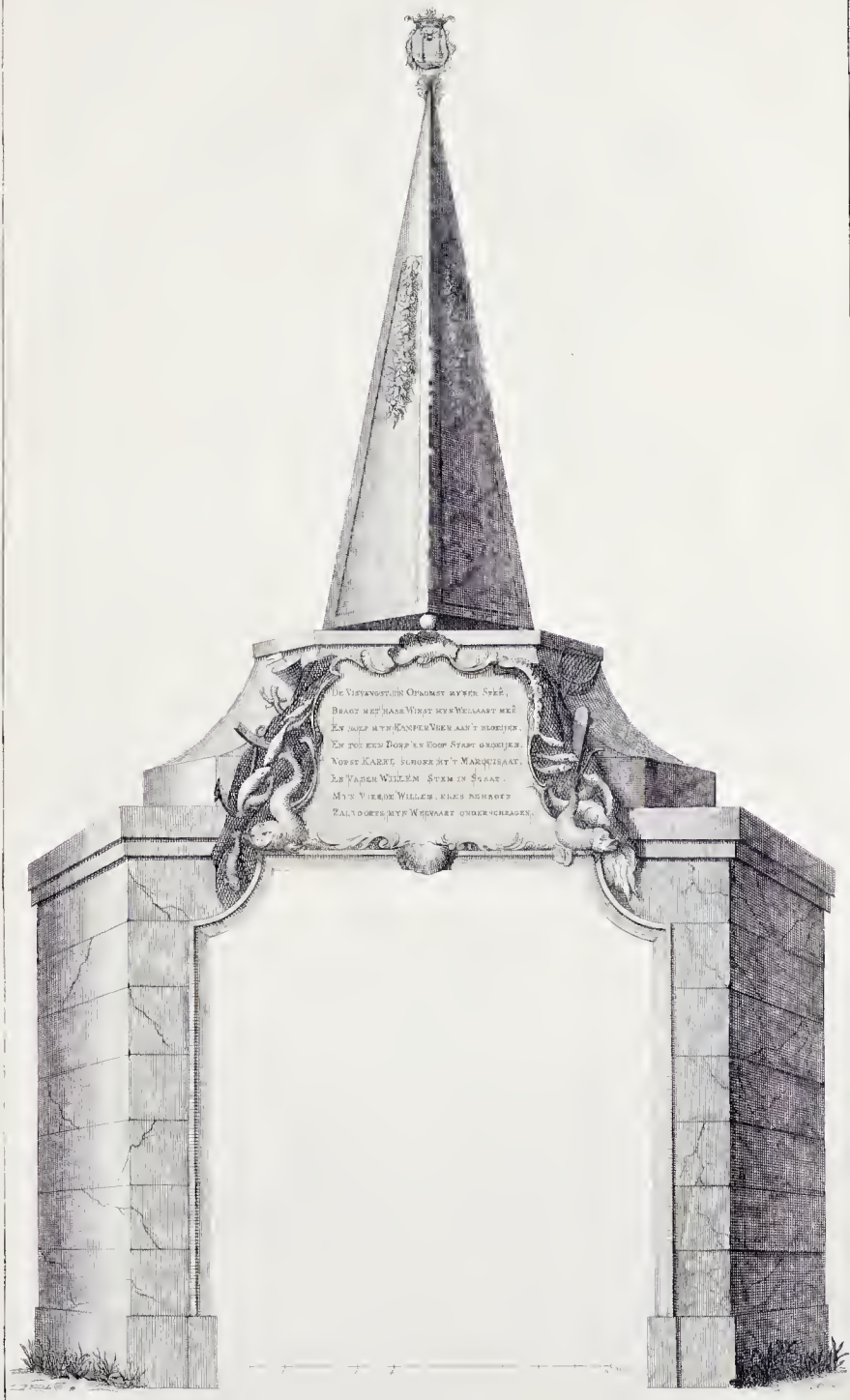

MERCATURA

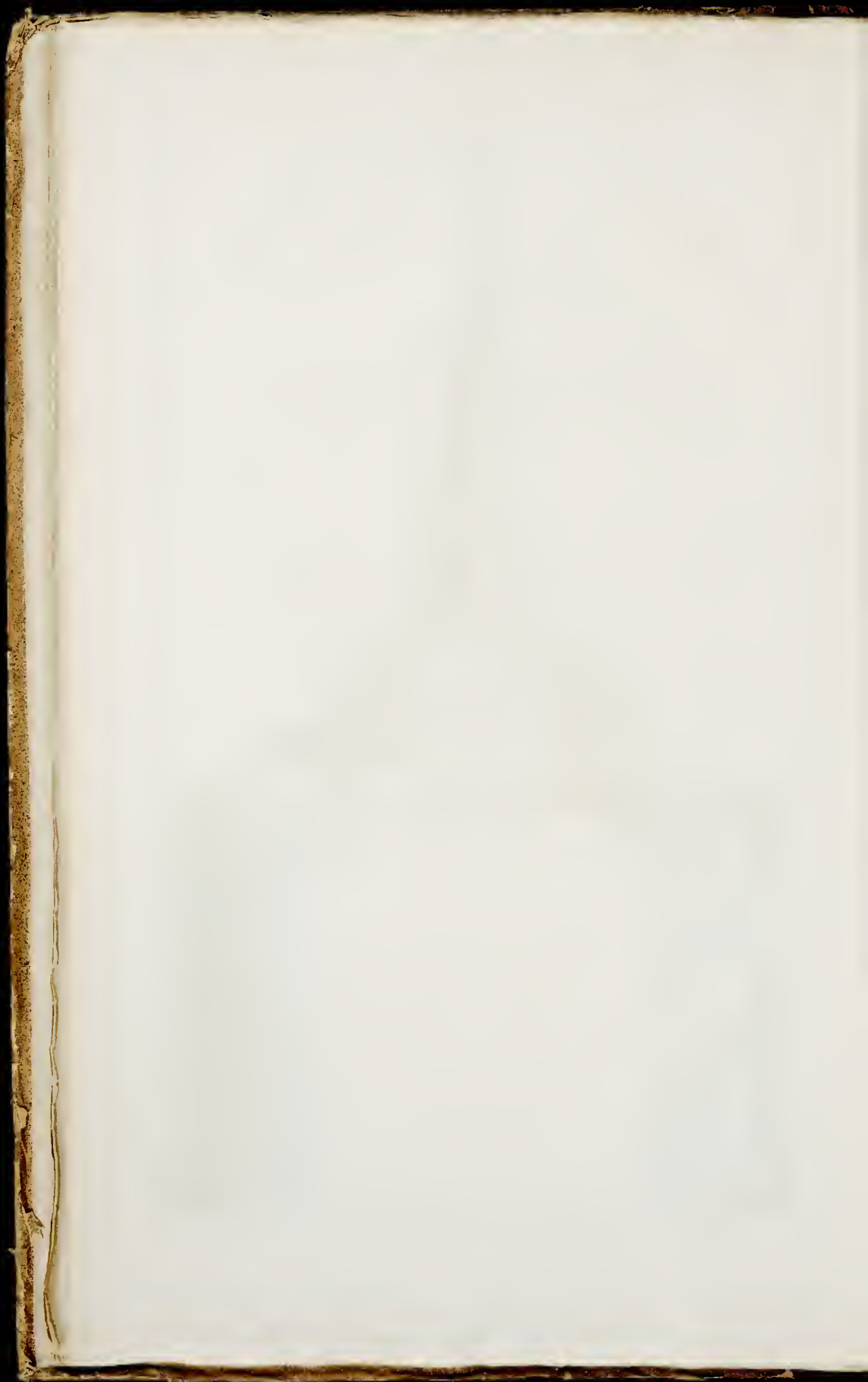

EEREPOORT AAN DE HAVEN.

EEREPOORT OP DE VISMARKT.

Dat is:

De Handen des Verbonds zyn dus in een geflagen.

En onder dezelve staat:

Mea Jura Tuëre.

Dat is:

En Gy, ó FRISO, wil myn Regten onderfchragen.

Met welke Vertoninge geöogt wordt op het Verdrag, gefloten tuffchen enige Schotfche Koopfteden en de Stadt Vere, over den Schotfchen Stapelhandel, hier geveftigt; waar van men hier al zeer vroeg de beginfelen gehadt heeft, door verfecheidene Verdragen, van tydt tot tydt geftaaft: maar na vele tuffchenvallen in volle kragt gefloten in den Jare 1612; federt verfecheidene malen hernieuwt, en van dien tydt tot op heden toe hier volftandig gebleven. Dat wederzydfch Verdrag, kan by den bovengemelden Schryver gelezen worden, Bladz. 588.

Op de Regter Pilafter van deze Poorte vertoon't zig, op een verheven Voetftuk, *de Zeevaart*, onder de gedaante van een *Vrouwen beeldt*; levens grootte; houdende in de Regterhandt een *Graadtboog*, die tegen den Schouder ruft; in de Slinkerhandt een *Hemelglobe*; fttaande zy met haren flinker voet op een *Scheeps-Anker*, het hoofdt gedekt met een *Scheepskroon*. Op het Voetftuk ftaat het woordt *NAVIGATIO*, dat is *Zeevaart*.

Op de flinker Pilafter ftaat de *Koopbandel*, verbeeldt onder de gedaante van ene *Vrouwe*, fttaande op een hoog Voetftuk. Zy heeft het Hoofdt gedekt met den *geleugelden Hoedt van Mercurius*; in den Arm den *Hoorn des Overvloeds*, en aan hare zyde ene stapel van allerlei *Pakgoederen*, en *Koopmanschappen*. Op het Voetftuk leeft men 't woordt: *MERCATURA*, dat is: *Koopbandel*.

Deze, gelyk ook de Hooftwagt, onder alle Krygs-Eerbewyzen gepaffeert, naderde Zyne Hoogheid de Vifchmarkt; en daar weder de *Kompagnie van het Oranje-Vaandel* in orde vindende en pafferende, als voorhenen gemeldt, ontmoette hier weder ene andere fraay gefchilderde Erepoort met ene hooge Piramide daar boven. Deze verbeelde van Steen uitgehouwen, en was hoog *Agtdertig*, en breedt *Twe-entwintig* voeten; dezelve hadt gevoeglykft ten doele den voorhenen *Zegenryken Vifchvangft*, als de eerfte beginfelen dezer Stede. Derzelve Sieraadjen beftaan 'alle uit *Vifchers Gereedfchappen*, en 't geen op de Zee betrekking heeft; als grotere en kleinere *Netten*, *Vifch-Korven*, allerlei *Vifch*, *Tritons*, *Dolfynen*, *Schulpgewaffen*, en wat meer van dien aardt is. Boven leeft men in een fraay Tafereel het volgende Vers, de Lotgevallen der Stede, van hare eerfte beginfelen af, in weinige woorden vertonende:

*De Vifchvangft, de Opkomst myner Stee,
Bragt, met haar Winst, myn Welvaart mee;
En help myn Kamperveer aan 't bloeijen,
En tot een Dorp en Koopftadt groeijen.
Forft Karel schonk my 't Marquifaat,
En Vader Willem Stem in Staat.
Myn Vierde Willem, elks behagen,
Zal coorts myn Welvaart onderfchragen.*

Boven dit Tafereel gaat een Piramide of Naaldtzuil op, aan welker bovenfte Spits het *Wapen* der Stadt Vere gezien wordt.

Na dat de gehele Trein deze Erepoort gepaffeert was, herfelde zig de *Kompagnie* en volgde den zelve, op marcherende. En kwam de Trein voorby de Waag in de korte Oudeftaat, daar zy weder de *Kompagnie van het Groene Vaandel* als voren gefchaart vondt en paffeerde; ontmoetende hier weder op den hoek van den Berg en

Rykendyk de fraaije Erepoort, hier nevens afgebeeld. Dezelve is ook van sierlyke netheid, ter hoogte van Agtendertig en breedte van Vierentwintig voeten, in den dag of doorgang hoog Vierentwintig, breedt Veertien voeten. Zy is met gene byzondere Zinbeelden versiert; maar vertonen zig aan de Pilasters, *allerleije Speeltuigen* by Snoeren of *Festonen* nederhangende, om detegenwoordige blyfchap daar mede uit te drukken. Boven in het Gewelf vertoont zig een *open rondt*, met een *Baluster* omzet; door welk het Hemels licht naar beneden schynt. De Pilasters zyn boven met fraaije *Fasen* versiert. Op de Poort staat een fraay *Tafereel*, tegens 't welk zig een *Faan* vertoont in leunende gestalte, den Arm, die de *Bazuine* aan den mond houdt, daar over leggende, zynde het *Kleedt* der Bazuine met het Wapen der Stadt versiert; terwyl aan de andere zyde van het Tafereel een *Kupido* zit, insgelyks met een Bazuin voorzien. Op het gemelde Tafereel wordt dit Vers gelezen:

Au FRISO, 't Nassausch Bloed,
Gelyk wy weilig wagten,
Stadts welezaart zal betragten,
Op zynen Vaders voet;
Krygt zy, hoe zwak en teder,
Wel haast haar bloestandt weder:
En zwoest, met hun, zyn Naam
Op wieken van de Faan.

Deze flankerde over ene andere by uitstek sehone en verhevene Erepoort, die geplaatst was in 't midden der lange Oudestraat, welke Zyne Hoogheid des avonds by deszelfs vertrek te passeren stondt.

Deze was by uitnemendheid fraay van den Konstenaar uitgevoert. Zy heeft de hoogte van Vyfendertig en de breedte van Twe-entwintig voeten; in den doorgang hoog Zesentwintig, breedt Veertien voeten. Zy doet zig op als een *Gaanderje* in welke men door Hemels-blaauwe opgeschovene Gordynen henen ziet, dië ten halve met gouden Strikken opgebonden, boven te samen lopen. Zy heeft haar opzigt op de *Hongvorstelyke Familie*, en het heil dat van dezelve nog gehoopt, en van den Hemel afgebonden wordt; op dat deze Hoge Waardigheid des Vorsten in dezelve *ten Eeuwigen dage* bevestigd blyve.

Boven vertoont zig in een heerlyk Tafereel, Hare *Koningklyke Hoogheid*, in de gedaante der *Liefde*, met twee Kinderen nevens haar; enen *Zoon*, den Jongen Erfsprinsverbeeldende, aan hare regte zyde, dien zy den Arm met tederheid om den hals slaat; aan de linker zyde een *Dogtertje*, de Prinsesse *Karolina* verbeeldende, die tegens hare dyë leunt. Het Vrouwen-beeldt heeft het oog naar den Hemel geslagen, terwyl boven haar hooft ene *Vuurvlamme* opgaat; vertonende de tedere zughtingen Harer Koningklyke Hoogheid tot Godt, om de behoudenisse van deze Vorstelyke Spruiten, en, behaagde 't Hem gunstiglyk, nog meerdere Manlyke Nazaten.

Boven deze Vertoninge leeft men deze woorden, uit *Seneca* overgenomen:

Omnes in Unam contulit Laudes Deus,
Talemque nasci Fata voluerunt Tibi.

Dat is:

De milde Godtheit heeft Ene ANNA ryk beschonken
Met alle Deugden, die ooit uit Vorstinnen blonken.
Zulk ene, o FRISO, heeft die Godtheit u gespaart,
Als wren Heldenstamme en Deugden overwaardt.

Onder deze Vertoninge zyn de volgende woorden geplaatst, uit den zelve Dichter overgenomen:

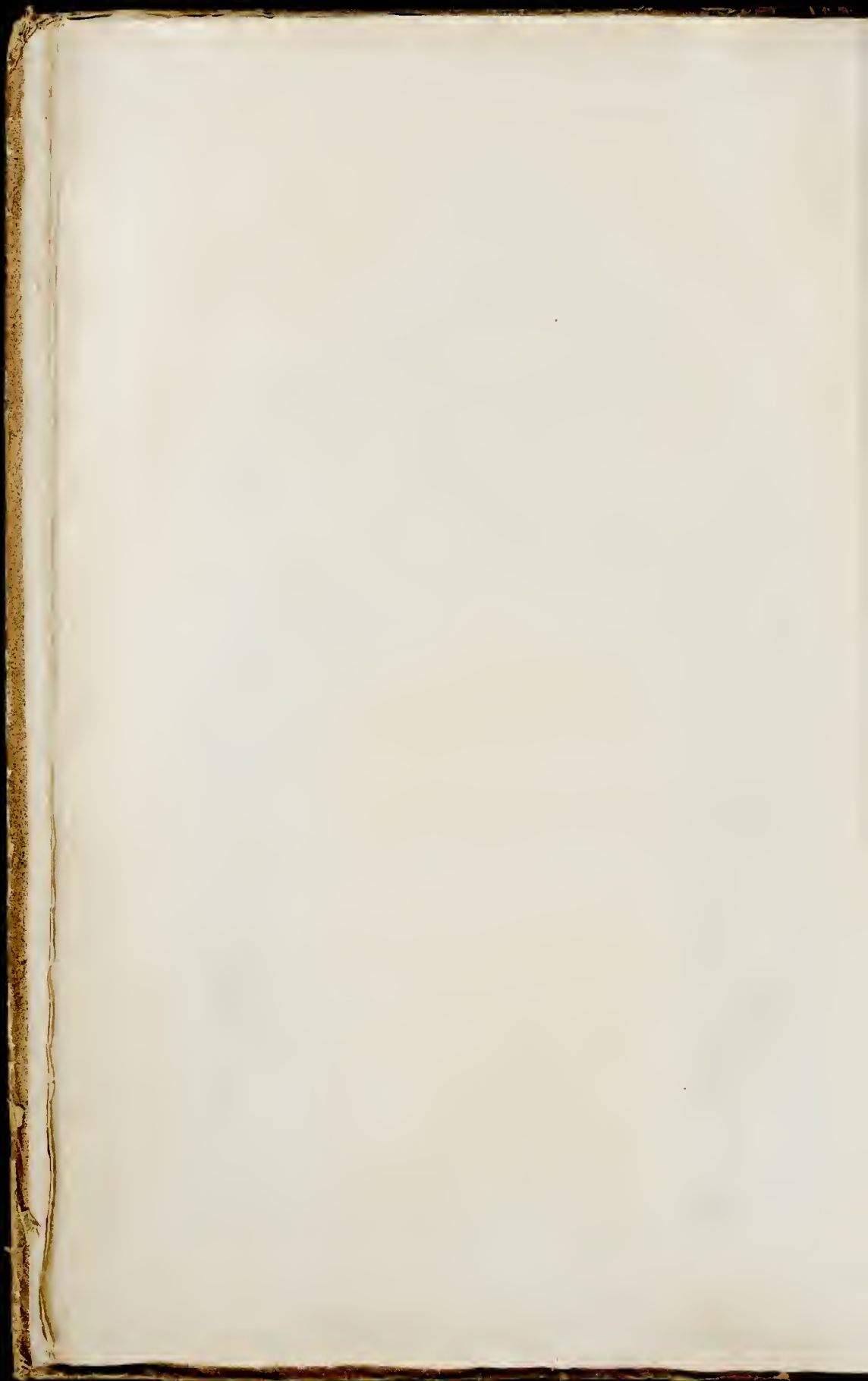
Impleat Aulam Mascula Prole Tuam,
Generata Divo, Britonum Gentis Decus.

Dat

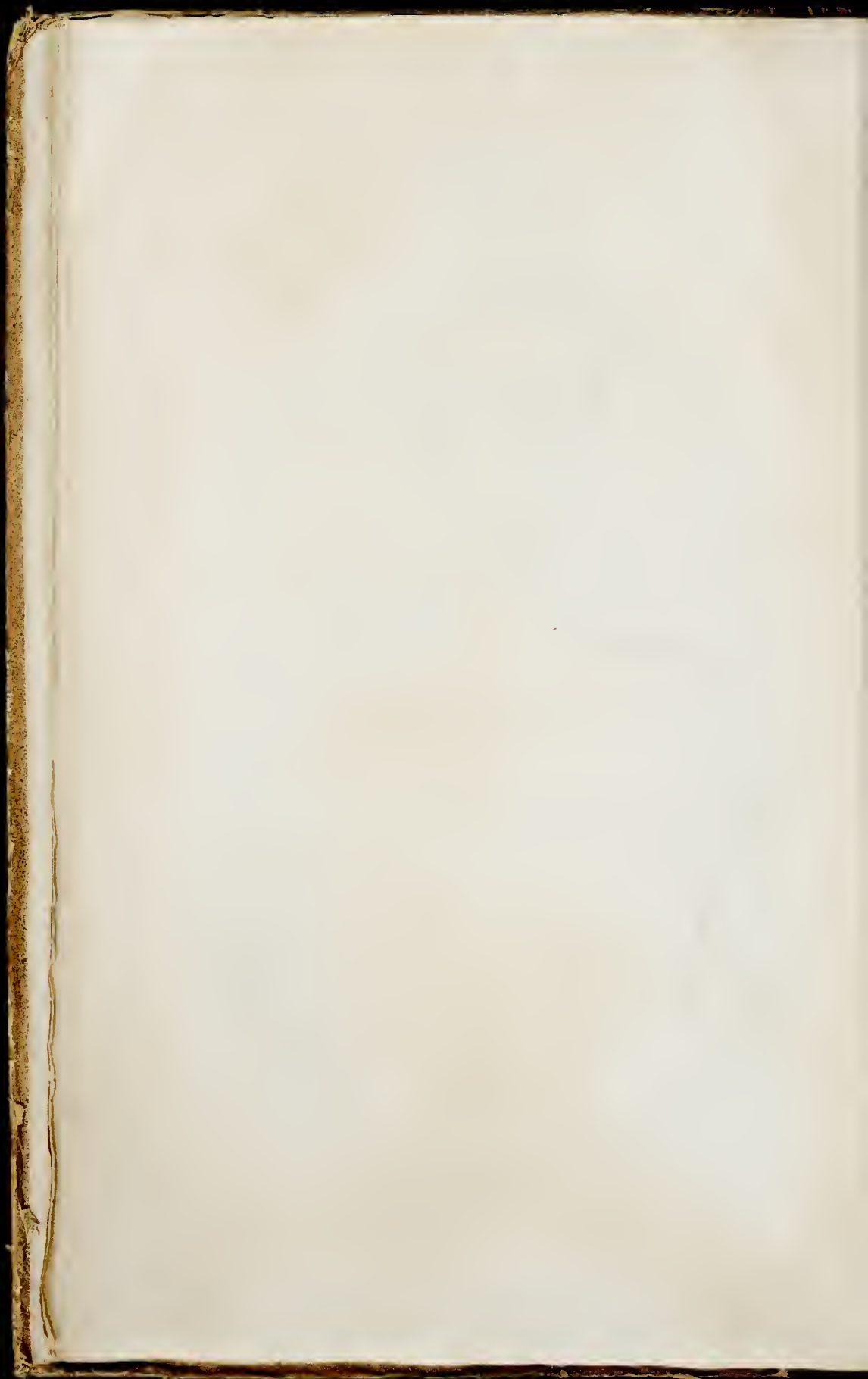

EEREPOORT IN DE KORTE OUDESTRAAT.

EEREPOORT IN DE LANGE OUDESTRAAT TE VERE.

Dat is:

*Doorlugtige ANNA, die, uit Heldenbloed gesproten,
Tot eeuwige eer verstrekt aan 't Britsche Koningryk;
Uw Hof groeije in getal van Mannelyke Loten,
In Deugd en Waardigheid aan bunnen Stam gelyk!*

Op de Regter Pilaster ziet men de Beeltenis van den *Jongen Erfsprins*, in het harnas, als verbeeldende nu reeds wat Hy namaals worden zal. Boven den zelven leest men deze woorden:

Cælo demissus ab alto.

Dat is:

*Zo lang van 't Vaderlandt den Hemel afgebeden,
Zondt Hem de Godtheit als een Hemelgaaf beneden.*

Onder de Beeltenisse las men:

Expiret Atavos crescens imitamine laudum.

Dat is:

*Hy zal het Helden-Krooft der Vaders openbaren,
Wen Hy bun spoor drukt, by het klimmen van zyn jaren.*

Onder stondt op een verheven Voetsluk het Beeldt van enen *Romein*, in volle Waapenrustinge, en daar onder:

Et factus Abene Excitet.

Dat is:

*En, om zyn Vaderlandt ten Heilandt te verstrecken,
Wil Hem zyn Vader zelf door eigen voorbeeldt wekken.*

Waar mede zelf niet duisterlyk te kennen gegeven wordt, dat, gelyk *Aeneas* zynen Vader *Anchyses* uit den brandt van Trooye, zo ook Zyne Doorlugtige Hoogheidt zyn Vaderlandt uit den alvennielenden brandt van Oorloge geredt heeft.

Op de linker Pilaster ziet men het Afbeeldsel der Jonge *Princesse Karolina*, en daar boven deze woorden:

Gratiarum Quarta.

Dat is:

*De Aloudtheit melde vry van drie Bevalligheden,
Maar dees' mag in dien Rei de Vierde plaats bekleeden.*

Onder deze Afbeeldinge leest men het volgende Vers:

Hæc Animis Sexum antevenit, virtutibus annos.

Dat is:

*Zy wint haar Sexe in moedt, met Mannen te evenaren;
En Haar vermogens gaan ver boven hare jaren.*

Onder op een verheven Voetsluk staat het Beeldt van *Pallas*, by de Ouden de Godinne der *Wysheid*, en des *Krygs*, en onder het zelve:

Pallas Erit Batava.

Dat is:

*Bedriegt het woorspel niet, uit dit gezigt te lezen,
Zy zal voor Nederlandt een andre Pallas wezen.*

Eindelyk kwam Zyne Hoogheidt nu met den gehelen Trein, gevolgt van de Kompagnie van het *Groene en Oranje-Vaandel* de Markt op, en passeerde hier het *Regiment van Villegas*, aan 't begin der zelve geposteert in Forme van *Bataille*, Front makende naar het Oosten; en de Kompagnien van het *Blaauw* en *Witte Vaandel* in ryen gerangeert, Zyne Hoogheidt alle naar *Krygsgebruik* saluërende, na het passeren van den ganfchen Trein, de Kompagnien zig in gelederen herstellende, marcheren gezamenlyk de Markt op, en posteren zig *Bataillons* wyze over het *Stadthuis*, de regte vleugel naar de dobbete Huizen, en de linker naar de *Kerkstrate*; waar op het

bovengemelde *Regiment* van zynen post af marcherende de zelve passeert, en door de dubbele Huizen trekkende, post vat op de Vishekkaay, om daar de komste van Zyne Hoogheid, van het Stadhuis naar den Stadstoren zullende geleid worden, af te wagen.

Zyne Hoogheid nu, als gezegt is, op de Markt gekomen, passeerde hier weder ene voortreffelyke Erepoort geplaatst ontr. ent het huis van den Here *Samuel Beckman*, aan het welk een konstig Vuurwerk gemaakt was, dat des avonds stontd aangestoken te worden, en hier nevens in de tegen overstaande Plaats verbeeld wordt.

Deze Erepoort was opgerecht door de zorge en ten koste van den Here *Borgermeester Verelst*. Zy is een zeer fraaye Poort, van Hout gewerkt, ter hoogte van Drientwintig voeten en breedte van insgelyks Drientwintig voeten, en Drie voeten Diep. In den dag of doorgang heeft zy Veerien voeten en Negen duim breedte. De Boog loopt van om hoog met nedergaande uitwaarts vloeiende Krullen. Op yder van welke een klein Voetsluk, en op het zelve een Levendige *Oranjeboom* met zyne vrugten geplaatst was. Boven op de Boog, vertoonden zig de *Wapenschilden* van *Hunne Hoogheden*, konstig geschildert, en boven de zelve de *Hollandische Leeuw*, met den regter Poot rustende op het *Wapen Zyner Hoogheid*, en met den linker Poot enen *Scepter* houdende van welken een Zyde *Trede-Wimpel* afwaayde; op welk het *Wapen der Generaliteit* geschildert was. Het Verwulstfel van binnen was, met de Paneelel Hemels blaauw geschildert, en versierd met *Zonnewaassen*, *Trossen*, *Festonnen*, met *Oranjebanden* aan een *ooreugheit*, zynde het buitenste der Boog onder de gemelde *Wapenen* versierd, met allerlei *Oorlogstuig*, zo te Water als te Lande gebruikelijk. Deze Boog rust met zyne nedergaande Krullen aan wederzyde, voor en agter, op de Kapitelen van *Twee*, zynde te samen *agt Kolommen*, die op hare Voetslukken rusten. Tusschen welke Kolommen, aan de ene zyde, allerlei *Krygs-* en aan de andere zyde allerlei *Speel-* en *Blaastuig* geschildert is. Agter de Poort, twe en een half voet ruggwaarts, hadt men een *groot Tafereel*, ter hoogte van Drientwintig voeten uit den grond opryzende. Op het zelve vertoonden zig *Konstig geschilderde Trappen*, die den opgang sekenen te geven naar een verheven *Voetsluk*, dat op enen geschilderden *Vloer* rustte. Op welk Voetsluk de *Vaanletteren Zyner Hoogheid*, konstig door malkanderen geslingert, te zien waren, met dit Omfchrift:

Dit is de lang gewenschte Dag

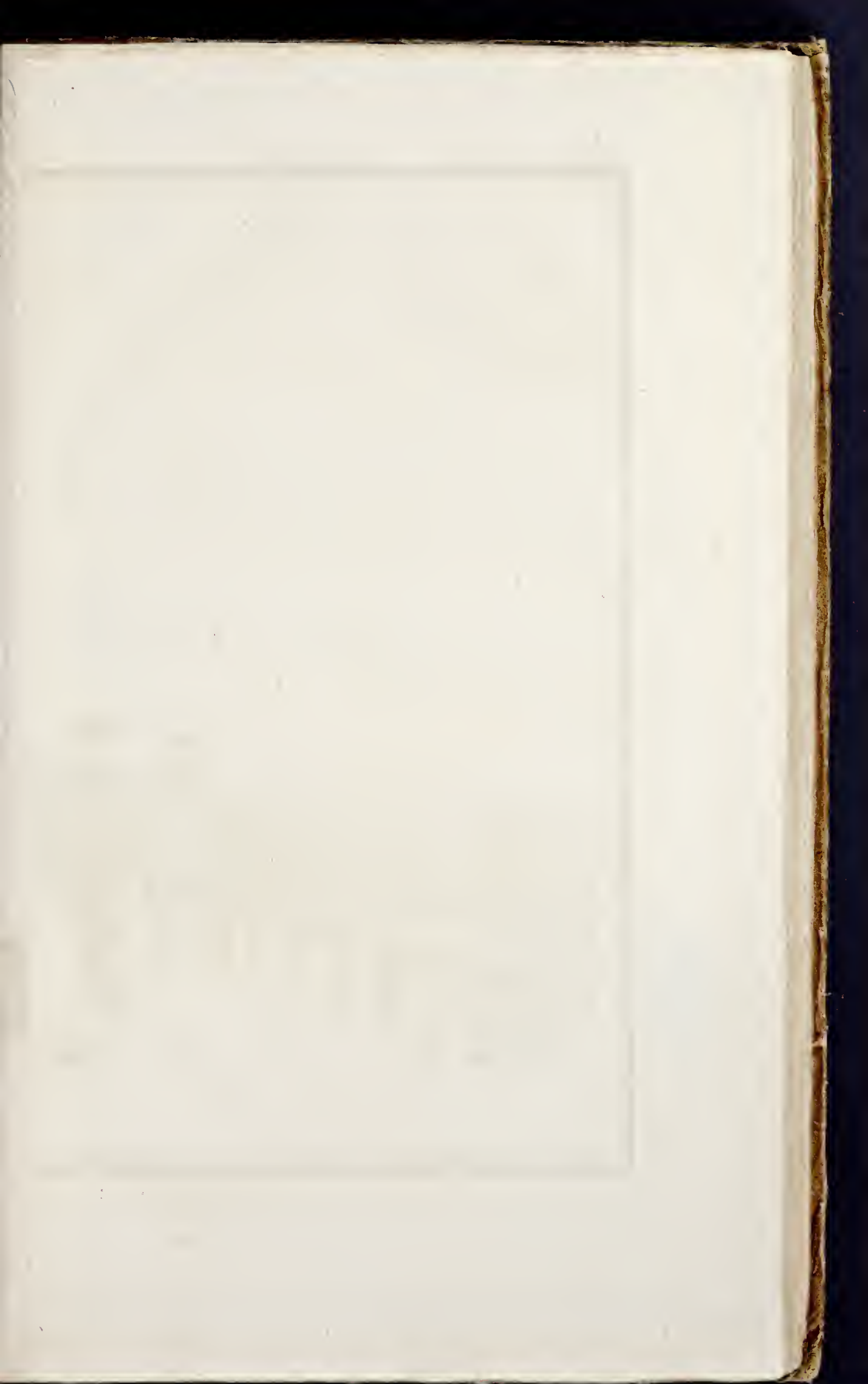
Dien elk met vreugd aanschouwen mag.

Wordende de Naam gedekt met ene *Kaiserlyke Kroon*, welke beide des avonds, met het aansteken van het Vuurwerk, heerlyk verlicht werden; gelyk dan ook dit Tafereel alleenlyk des avonds gezien is, en niet des daags, om den doortogt door deze Poorte aan Zyne Hoogheid vry te laten.

Naast dit gemelde Tafereel stontd ter wederzyde een geschilderde *Koker*, op zyn Voetsluk, boven met fraaye *Tafelen* versiert, dienende deze des avonds tot zware Vuurpyl-Kokers.

Ter wederzyde van dit Gebouw strekte zig een *Balufrade* uit van Drie en een halve voeten hoog; aan zyn begin Eenenvyftig voeten breedt, met een vloeiende holligheid voortgaande tot het midden, en daar sluitende op een bandt: zig van daar weder met een vloeiende rondte voorttrekkende tot aan het einde, daar zy de breedte van Agtenvyftig voeten heeft. Aan welke banden in het midden, gelyk ook aan beide de uiteinden der Balufrade, ter wederzyde *Een*, en dus te samen weder *Vier boge Kokers* zig opdoen van dezelve gedaante en gebruik, als die by het Tafereel geplaatst waren.

De *Staanders* van deze Balufrade waren Tien duim breedt, overshands met *Bloempotten* versiert, agter welke *Vuurwerken* van verscheide soorten geplaatst waren. Aan het einde der Balufter stontd ter wederzyde weder een *Koker* als de voorheen gemelde, en in

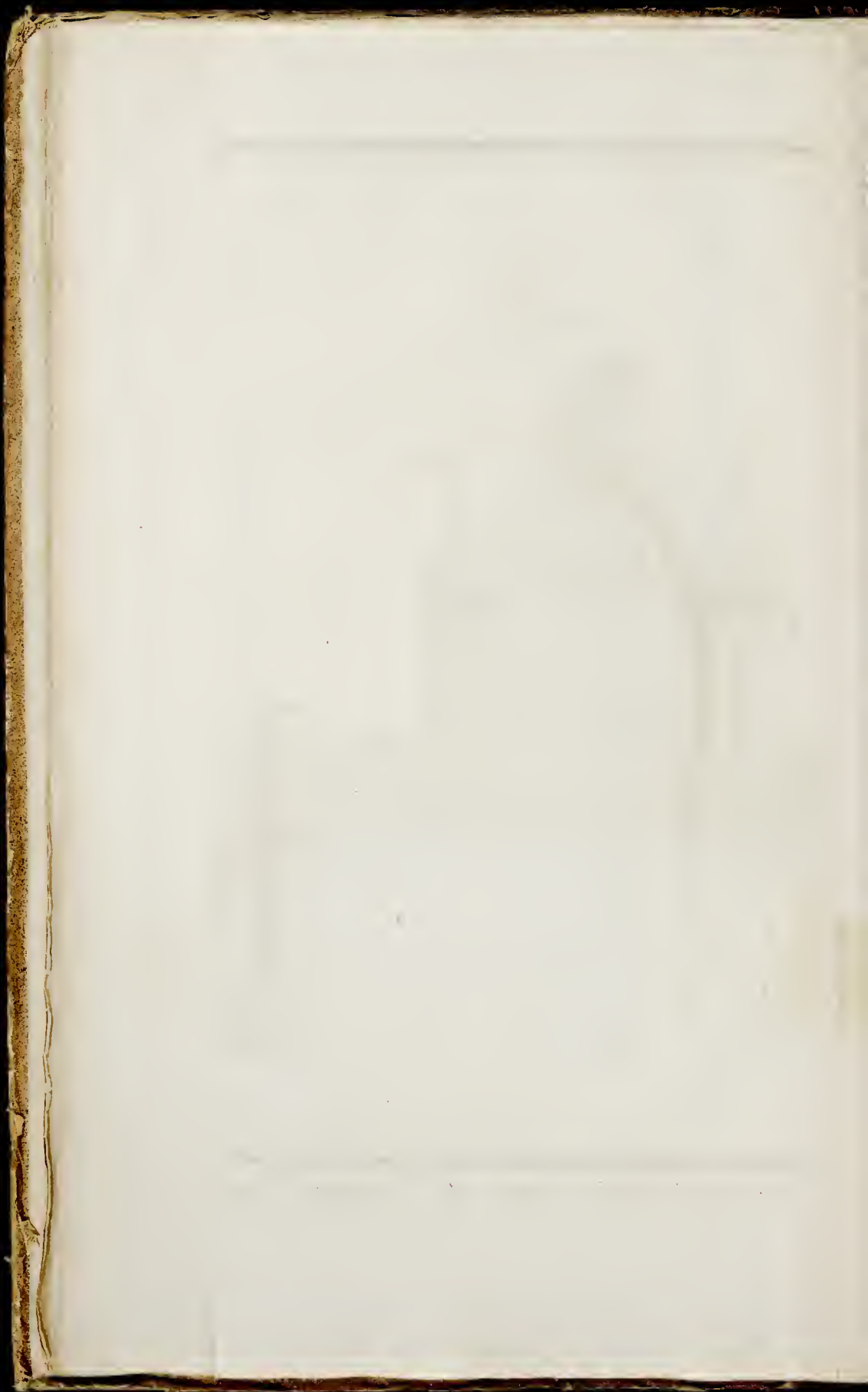

EEREPOORT

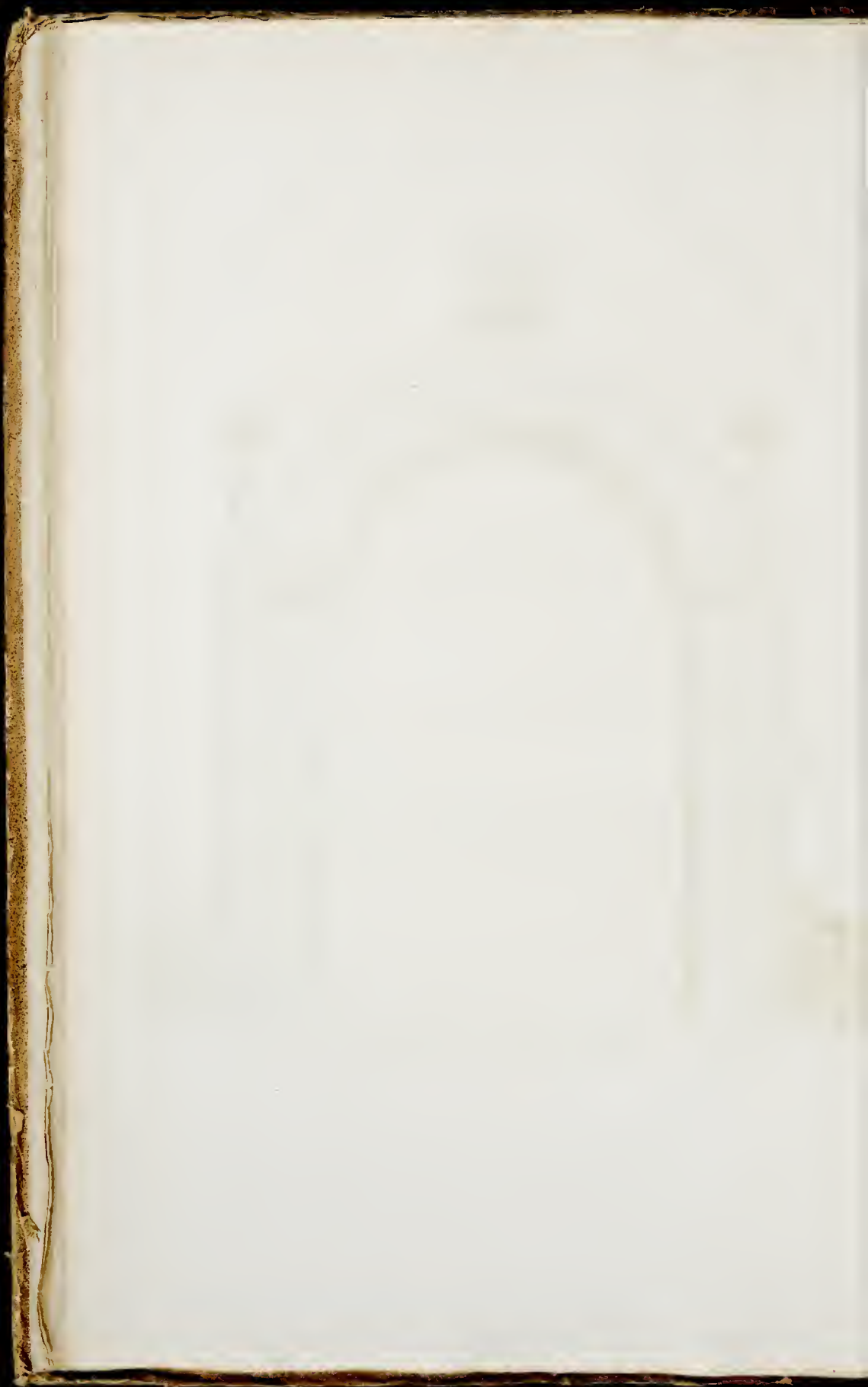

N VUURWERK OP DE MARKT TE VERE.

TWEDE EEREPOORT OP DE MARKT.

't midden van 'die, Twintig voeten van den anderen, Twee fraaije *gestingerde Kolommen* op hare Voetstukken rustende ; boven , en aan het midden van welke des avondts *Fuurspuwende Raderen* geplaatst werden.

Rondtom de Balustrade stondt ter wederzyden een *Hek van drie rye*, onderscheiden in hoogte, 't een Veertien duim hoger dan het ander, de hoogste of buitenste ry Twaalf voeten hoog, dienende deze om een zeer groot getal van zware *Fuurpylen* aan te hegten, en des avondts te doen opgaan.

Voorts was het geheel Gebouw fraay gefchildert , de Paneel-werken met *Hemelsblaauw*, en de Lyftwerken met *Oranje Verwe*, en was geplaatst in het gezigt van 't huis van den Here *Godin*, (daar het Hoog Gezelschap zig des avondts bevondt), op ene tuffchenwydte van Hooft agtentagig voeten van het huis, tot het Gebouw gerekent.

Zyne Hoogheid weder voortrydende paffeerde weder door ene andere Erepoort ook op 't midden der Markt geplaatst, tusschen de Kerkstraat, en 't Naauwstraatje.

Deze, gelyk die voor de Poort, die op Bladzyde 14 beschreeven is, was gemaakt door een Genootschap van Borgers. Zy hadt de gedaante van ene dubbele Boog, en maakte dus een Poorte uit, ter hoogte van Negenentwintig en breedte van Zevenentwintig voeten, in den dag of doorgang hoog Driementwintig, breedt Veertien voeten, zeer fraay van Latwerk uitgewerkt, met zyne Voetstukken, Pilasters, en Bogen. Boven op vertoonde zig een *Pelikaan*, zyne Jongen met zyn bloed voedende, en liep langs de Boge nederwaarts ter wederzyde een *Hoorn des Overvloeds* af. Hier vertoonde zig boven op elken Pilaster een *Oranjeboom*. Naar de zyde van het Stadthuis, las men Boogsgewyze dit Tydvers:

nV zien WII fHso, aLs Den zeVenDe³ onzer heren,
Van 't nassVs heLDenhVIs, In VoLLeN Vreë regeren.

En naar de zyde van de Markt 't volgende:

InDien het zeVental VolMaakt en heLLig zII,
zo Waght hler VIt het heLL Voor Vorst en bVrgerII.

Nu was eindelyk Zyne Doorlugtige Hoogheid het Stadthuis genadert, daar de gansche Magistraat deszelfs aankomst thans hadde afgewagt. Zyne Hoogheid aldaar uit de Koets getreden, werd van de Magistraat begroet, en verzogt op het Stadthuis te treden, die, daar in bewilligende derwaarts opgeleidt wordt ter *Raadtkamer* door de Heren *Steengragt* en *Chalmers*, die Zyne Hoogheid hadden opgehaalt, derwaarts gevolgt van de gehele Regeringe, en aan dezelve Raadtkamer ontfangen wordt door den Here Burgermeester *Verell*.

Dit alles gefchiedde onder alle Krygsere van het Burger-Bataillon, het aangenaam Klokkefpeel, 't heerlykft Muzyk der Speellieden, en de toejuichinge van duizenden Aanschouwers uit enen monde galmende *Nivat Oranje*. Terwyl het Kanon van de Wallen en het op Stroom liggendt Schip, elk enen Welkoniftgroet van Eenentwintig Sehoten gaf. Waar op ook alle Heren van het Gevolg zig insgelyks uit de Koetsen begaven op het Stadthuis, op de Zale, in de naby gelege Vierfchare, en in de Politiekamer zelve.

Zyne Hoogheid, nu ter Raadtkamer opgeleidt, werd door den Here Burgermeester *Verell* geleid naar, en geplaatst aan het hooge einde der Tafel in enen daar toe vordenden, en *gediffinguerden* Armftoel; staande de Heer Bailliu, Burgermeesteren en Schepenen met den rug naar de Glazen, en de Heren Raden aan den anderen kant, by hunne Stoelen; wanneer Zyne Hoogheid uit name van hunne Ed. Agtb.

met deze fraaije en ter zake dienende *Aanſprake*, door den Here Burgermeester *Verelſt* werd verwelkomt.

DOORLUGTIGSTE VORST,

„ **H**et is met de allergrootſte vreugde, en diepſten indruk over het geluk dat wy
 „ tegenwoordig genieten, dat wy de eer hebben Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtig-
 „ heid in hoogſt deſſelfs Stadt, Raadhuis, en in deze onze Vergaderkamer op het
 „ aller reſpectueuſte te mogen verwelkomen, en van onze ware trouw en onver-
 „ breekelyk Attachement de ſterkſte verzekeringen te geven.

„ Een geluk, Doorlugtigſte Vorſt, zoo groot, zoo heuchelyk, zoo lang gewenſt;
 „ en het welk in meer dan Honderd en Sefſig Jaaren aan niemand onzer Voorvaderen
 „ heeft mogen gebeuren, dat ons de woorden en expreſſien ontbreken, om, na mate
 „ van het gene wy daar over gevoelen; ons uit te drukken.

„ Wy zien de nevelen geſtiſpeert, de machinaten verbroken, en alle impedimen-
 „ ten, die als zo veel Baricades, van hier en elders, tegens dit tegenwoordig zo
 „ heuchelyk en regtveerdig Evenement waren geoppoſeert, uit de weg geruimt.

„ En het gene onze vreugde niet weinig vermeerdert is, dat wy met een reſpec-
 „ tueuſe vrymoedigheid Uw Doorlugtige Hoogheid mogen erinneren, hoe wy met
 „ alle de Inwoonderen dezer Stadt, de eerſte zyn geweest, die van onze ware trouw
 „ aan Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtigheid, en ter herſtelling van Regt en Geregig-
 „ heid, de baarlykelykſte preuves hebben gegeven.

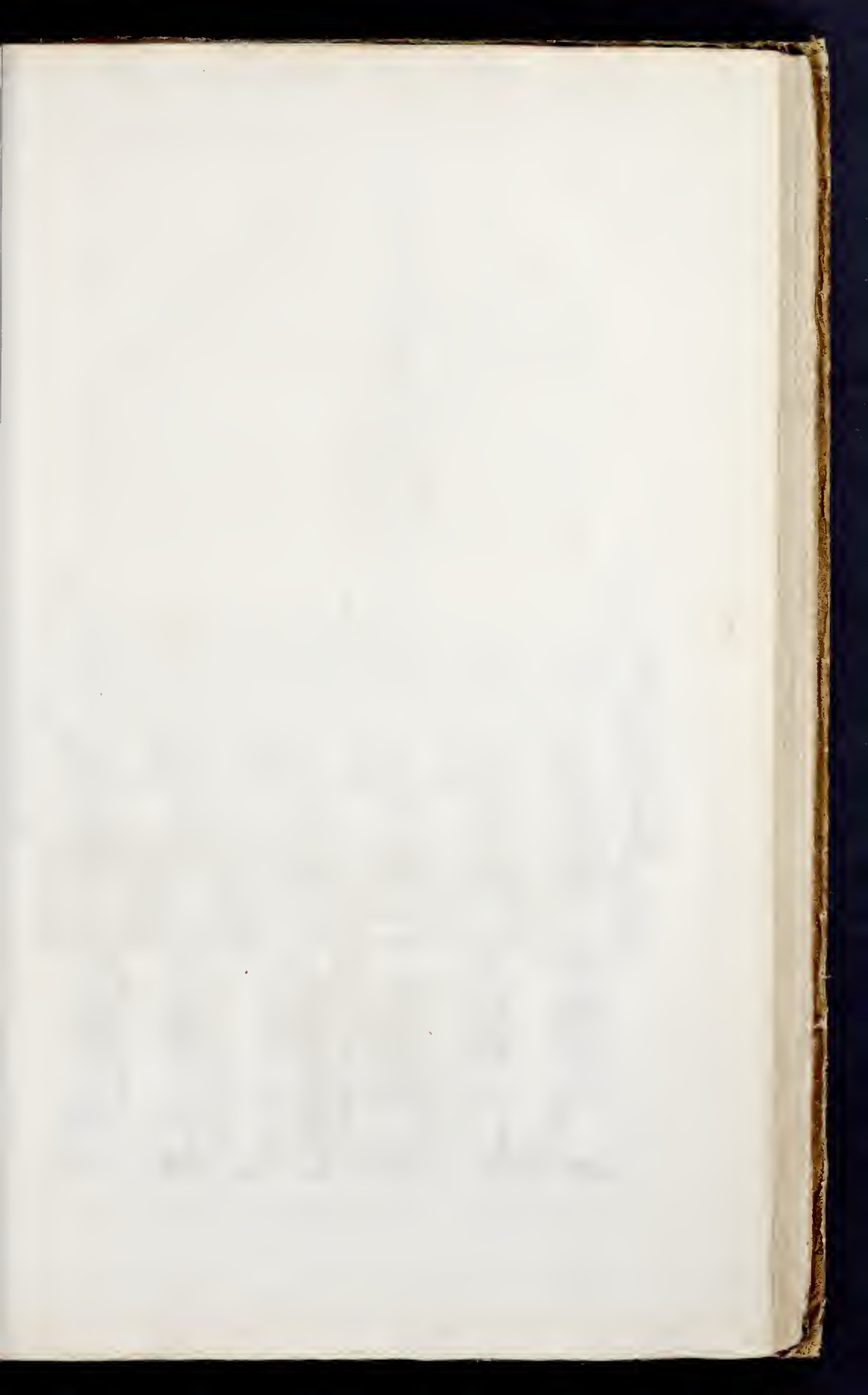
„ Wy bidden dat U Hoogvorſtelyke Doorlugtigheid geperſuadeert gelieft te we-
 „ zen, dat wy, zo lang wy adem hebben, daar in zullen continueren, en aan on-
 „ ze Nakomelingen dezelve ſentimenten, yver en trouw, met al ons vermogen
 „ trachten in te boezemen.

„ Dat Wy ook thans vieriglyk verlangen de verdere Ordres van Uw Hoogvorſtelyke
 „ Doorlugtigheid, als onzen wettigen Marquis en Erfheer, op dezen zo ſolemne-
 „ len dag, en ter volbrenging van deze voor ons zo honorable en lang gewenſchte
 „ Plegtigheid, te mogen ontvangen.

Waar op Zyne Hoogheid zelf met ene zeer nadrukkelijke Aanſprake aan hun-
 ne Ed. Agtbare openinge gaf van de redenen zyner Komſte, onder de ſterkſte be-
 tuigingen van zyne geneigtheid voor de belangen van deze Stadt en derzelve goede
 Borgerye; teſſens door zynen Sekretaris den Heer *de Back*, doende oplezen, en be-
 zegelt overleverende de verzogte Akte, by welke bleek, onder welke Titelen en
 Regten Zyne Hoogheid dit Markgraafſchap pretendeerde te ontvangen.

Deze gunſtige Verklaringe werde door den Heer Burgermeester beantwoordt met
 dit Compliment van Dankzegginge.

„ **D**e zo kragtige en gratieuſe verzekeringen, die Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtig-
 „ heid van hoogſt deſſelfs protectie en benevolentie voor deze Stadt en alle der-
 „ zelve Inwoonderen gelieft te doen, penetreren tot in het binnenſte onzer harten.
 „ Wy zien by voor uitzigt daar door herleven den bloej en welvaren, waar van wy
 „ altoos onder de protectie van Uw Hoogheids Doorlugtige Voorvaderen hebben ge-
 „ joutiſſeert, en herſtelt de Lethargie waar aan wy, ſedert het miſſen van die ware
 „ Vaderen des Vaderlands, en in het byzonder van deze Stad, hebben gequynt; de
 „ Almagtige Godt zy eeuwiglyk geloof, die Heilzon over ons te hebben doen op-
 „ gaan in de Hooge Perſonagie van Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtigheid, een Vorſt ge-
 „ „ dou-

HET STADHUIS TE VERE MET ZYNE EERSIERAADJEN.

„ doneert met de aller briljanste qualiteiten, en van wien Wy ons met regt alles mo-
 „ gen beloven.

„ Wy bedanken ook Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheid, voor hoogft deffelfs verkla-
 „ ring, op en onder wat Voorrecht en Titels Uw Doorlugtige Hoogheid het Marqui-
 „ ſaat dezer Stadt en onderhoorige Heerlykheden pretendeert te ontfangen. Wy be-
 „ tuigen volkomen geperſundeert te zyn van Uw Doorlugtige Hoogheids incontest-
 „ bel regt tot het zelve. En dat wy en alle de Ingezetenen dezer Stadt bereidt zyn
 „ en verlangen, om niet alleen den verſchuldigden Eed van trouw en hommage aan
 „ Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheid, als onzen wettigen Marquis en Erfheer, bly-
 „ moediglyk te preferen, maar ook dat wy in alle zaken, en tot allen tyden, naar
 „ Ons uitterſte vermogen blyken zullen geven van onze ware trouw en aanklevent-
 „ heid aan Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheid, en hoogft dezzelfs Doorlugtig Huis
 „ en Poſteriteit. Oommoediglyk biddende dat het ook aan Uw Hoogvorftelyke Doorlug-
 „ tigheid mag behagen den Eed, die de Heren Marquifen by hare Inhuldiging
 „ gewoon zyn te doen, in prefentie van ons, en alle de Ingezetenen, thans voor
 „ het Stadthuis onder de Wapenen gerangeert, goetgunftiglyk af te leggen:

Zyne Hoogheid dit met zyne gunftige toefemminge beantwoordende, werd, nu
 omtrent Drie uren zynde, op verzoek van den Here Borgermeester *Verelst*, door de
 Heren *Steengragt* en *Chalmers* naar beneden, en tot op de Puye van het Stadthuis
 begeleidt; alle Regenten Twee aan Twee volgende, poſteerden zig agter Zyne Hoog-
 heid op de Puye en Trappen, de Sekretaris op de ſlinker zyde van en agter Zyne
 Hoogheid, voorzien met de Formulieren van de Eden. Staande alle met ongedek-
 ten hooftde, terwyl de Muſikanten onder dit alles zig luſtig horen lieten, en het Bor-
 ger-Bataillon, voor het Stadthuis geſchaart, Zyne Hoogheid met de gewone Krygs-
 ere daar ontfing; zynde de Vloer van de Puye met Tapyten, gelyk de Baluſter met
 een roodt fluwelen Kleedt, met gouden Galonnen ryklyk bezet, bedekt, op 't welk
 ten dienſte Zyner Hoogheid, een Kuffen van dezelve Stoffe en Koleur gelegt was.

Hier ſtondt Zyne Hoogheid voor de Baluſter onder een fierlyk en konſtig uitgewerkte
 Dais of *Verhemelte* 't welk zig ſtrekte van den Gevel af tot boven het Baluſter; het zel-
 ve was gewerkt in den Gevel van het Stadthuis (dat van boven tot beneden met fier-
 lyke *Feſtonnen* en *Kronen* behangen was) en voorwaarts uitſpringende Agt voeten,
 breedt Veertien en hoog Veertien en een halve voeten, konſtig uitgewerkt, en met
 alle geſchilderde *Sieraadjen* allerwege opgeſuiftert; boven op ſtondt het Beeldt
 der *Gerechtigheid*, ter hoogte van Zes voeten, met *opene* en *onbewonde* ogen,
 met de *Waagſchale* in de ene, en blanke *Zwaardt* in de andere hand. 't Ver-
 hemelte ruſte op *Twee fraaie Pilafers*, ter wederzyde van de deure van 't Stad-
 thuis; en was rondtom met een *Behangſel*, wiens Sebilderinge *roodt Fluweel*, met
 een *gouden Kant* geboort vertooende. Aan de Pilafers waren ter wederzyde *Gordynen*
 van dezelve foort, ten halven de Pilafers opgebonden, en boven Boogſwyze ſamen
 lopende, van welke de *Striklijſten* met zware *Gouden Kwaften* afhingen. Van onder
 de openinge der Gordynen, vertooende zig boven de Stadthuis deure een fraay *Tafe-
 reet*, met fraaie by Sieraadjen omringt; op 't welk dit *Tydelvers* te lezen was, gepaſt
 op de Plegtige Inhuldiging, die onder dit Verhemelte geſchiedde:

prIns rrlso, Ingehaalt tot Markgraaf Van ter Veer,
 zWeert Veerſche maDr, en 't VoLk getroVWhelt aan zIn' heer.

Na dat op den wenk van den Here Borgermeester de Muzikanten zwegen, werd
 door den zelve Zyn Hoogheid gevraagd of het dezelve gunftiglyk behagen zoude
 den gewonen Eed als Marquis en Erfheer van deze Stadt af te leggen? Waar op

Zyne Hoogheidt zig gunftiglyk verklaart hebbende, de Heer Borgermeester *Ferelst*, den Sekretaris *Jakobus de Cliever* verzogt, den Eedt op te lezen, gelyk gefchiedde.

E E D T VAN ZYNE H O O G H E I D T.

” **W**y WILLEM KAREL HENDRIK FRISO, by der Gratie Godts *Prinse van Orange en Nassau, Graaf van Catzenelbogen, Vanden, Dietz, Spiegelberg, Buuren, Leerdam, en Kuilenburg, Marquis van Vere, Heer van Flissingen, Heer en Baron van Breda, Bilstein, der Stadt Grave en Lande van Kuik, Liesvelt, Dieft, Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneton, Arlay, Noferoy, St. Vitb, Daasburg, Polanen, Willomstad, Nierwaart, Iffelstein, Bredewoort, Steenberg, St. Maartensdyk, Geertruydenberg, Turnhout, Zevenbergen, de Hooge en Laage Zwaluwe, Naaldwyk, Heer van Ameland; Erf-Burggraaf van Antwerpen en Besancon; Erf-Marschaik van Holland; Erfstadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal van de Zeven Verenigde Nederlanden, als mede Erf-Kapitein-Generaal en Admiraal van de Unie, mitsgaders Ridder van de Koufband &c. &c. &c.* Als Marquis dezer Stede ende Heerlykheidt van der Vere met haren gevolge; Beloven en Zweeren by deze, de Waare Gereformeerde Christelyke Religie, Weduwen en Weezen, te beschutten, beschermen ende van onregt te bewaren, de Stadt en Heerlykheden van der Vere met de gemeene Ingezetenen van dien, in alle hare Rechten, Statuyten, Privilegien, Keuren, Handvesten ende Usantien te onderhouden en doen onderhouden, dezelve te vermeerderen ende niet te verminderen, ende voorts alles te doene, dat een goed Getrouw Princee zynen Onderzaten schuldig is te doen. *Zo moet my God helpen.*

” Waar op Zyne Hoogheidt, voor 't oog aller Aanschouweren, met het opsteken der vingeren en het oog naar den Hemel geflagen, luider stemme den Eedt aflei, met de uitterste Eerbiedigheid, 't geen van alle de Omstanders, niet dan met de uitterste andoening der herten werdt aanschouwt, die de tederste gevoelens van en voor Zyne Hoogheidt hun inboezemde.

Dit nu verrigt kwamen de Heren Officieren van het Burger-Bataillon toe, en sloegen enen Kring om de Puye van het Stadthuis. Waar op de Heer Borgermeester *Ferelst*, met bewilliging Zynen Hoogheidt den Eedt van de Regenten en Borgers, door den zelve Here Sekretaris, met luider stemme dede oplezen.

E E D T VAN DE HEREN REGENTEN EN BORGERS.

” **W**y Bailliu, Burgermeesters, Wethouders, Raadt, Over-Dekens, Dekens van de drie Schutteryen, Over-Dekens, Dekens van de Ambagten, ende voorts alle Borgers ende Gemeene Onderzaterende Stede ende Heerlykheidt van der Vere. Zweeren by dezen den Doorlugtigen Hoog-Gebooren Vorst en Heere, Heer WILLEM KAREL HENDRIK FRISO, *Prinse van Orange en Nassau &c. &c. &c.* Als Marquis dezer Stede van der Vere, in alle billyke zaken goed, getrouw, gehoorzaam en onderdanig te zyn, ende voorts al te doen dat Gerouwe Onderzaten schuldig zyn te doen. *Zo moet ons Godt helpen.*

Na 't voorlezen van welken Eedt, werdt dan dezelve ook afgelegd met luider stemme, eerst door de Heren Regenten, toen door de Borger-Officieren, en voorts van de gehele onder de Wapenen staande Burgerye.

Hier

Hier op werd Zyne Doorlugtige Hoogheid plegtiglyk als Marquis van Vere uitgeroepen, onder algemene toejuichinge van deze woorden, opgeheven door den Here Burgermeester *Verelst*, en van de Regenten en ganfche Borgerye, onder het zwaaijen der Hoeden, nageroepen: *Lang leve de Doorlugtige Vorst Prins van Oranje! Lang leve onze wettige Marquis en Erfheer! Lang leve Hare Koninklyke Hoogheid en derzelve Doorlugtig Huis en Posteriteit!*

't Geen, agtervolgt met het algemeen gejuigh der *Hoerzes*, van zo vele duizenden van Aanfchouwers, het Aardtryk als dreunen en den Hemel wedergalmen dede; en van Zyne Hoogheid met enen minnelyken groet, ter dankbetuiginge beantwoordt werd. Wordende ondertuffchen, op het gegeven teken, dit den Naburen als verkondigt uit den mond van Eenentwintig Stukken Kanon, zo van den Wal, als van het op 't Stroom liggendt Schip van Oorloge.

Nu heften het Klokkefpel, en de Mufikanten weder aan, en deden, met het helder opdeunen van dat Oude, bekende en regt Patriotifch Liedt, *Wilhelmus van Nassauwe &c.* dat in de gemoederen van alle welmenende Vaderlanders gefchreven en in hunne monden beforven is, de herten van alle Liefhebbers van Oranje huppelen van vreugde.

Na weinigen tydt, tuffchen beide verlopen, werd Zyne Hoogheid weder op dezelve wyze naar binnen geleidt, onder dezelve Eerbewyzinge van de in Wapen fttaande Borgerye; en vertoefde hier in de Vierfchare tot dat Hy naar den Stadstoren ter Maaltydt zoude geleidt worden. Blyvende de Borgerye voor het Stadthuis poft houden, en de toegangen tot het zelve door de *Cent-Suiffes* bezet gehouden, terwyl de *Heydukken* ter wederzyden der deure van het Stadthuis ftonden.

Dit Stadthuis, een feboon en fierlyk Gebouw, was in dit Voorjaar opgehaalt, met ene nieuwe pragtige Puye van blaauwen Arduuniteen, vertiert met een konftig gewerkte Yzeren Leuning; en verdient het ook zyne opmerkinge, dat, gelyk deze Puye gefligt is by gelegenheid van deze Plegtige Hulde, zo ook de voorgaande gefligt was voor Hondert Drie en Zelftig Jaren ter gelegenheid van de Hulde van den Prinfe *Maurits*, dus geftaan hebbende van de ene Hulde tot aan de andere.

Nu was het de tydt dat alle de Heilwenfchen in den fehoot Zyner Hoogheid uitgefport werden, 't geen in name van de Regeringe door den Here Burgermeester *Verelst* gefchiedde, en voorts gevolgt werd door alle Heren van Rang die van Zyn Hoogheids gevolg waren. Hier hadt ook Dr. *Jakob Johan Andrieffen*, Zoon van den Oudtften Predikant, en, door Zyner Hoogheid gunftige verkiefinge Schepen dezer Stadt, de Ere van aan Zyne Hoogheid een Vers aan te bieden, op deze gelukkige en langgewenfchte gelegenheid gemaakt en agter aan dit Werk gevoegd, die het met verpligtende Dankbetuiging aannam.

Thans werd Zyne Hoogheid, na verzogte en gunftiglyk verleende Audientie begroet door de Heren Officieren van den Borger-Krygsraad, doende in des zelve name de Heer Mr. *Bernardt Laurens de Beaufort*, als Oudtste Kapitein de navolgende Aanfpraak.

DOORLUGTIGSTE VORST.

„ Nademaal wy het geluk hebben, om in de Doorlugtigfte Perfonagie van Uwe Hoogheid wederom te mogen aanfchouwen dien genen, na wiens tegenswoordigheid wy t'aller tydt onophoudelyk wenfchen; en wiens Komfte wy met zeer groot verlangen hebben afgewaacht: Zoo hooplen wy, dat Uwe Doorlugtigfte Hoogheid niet kwalyk zal duiden, dat wy Officieren van de Borgerye dezer Stadt op het aldereerbiedigfte ons verftouten, om Uwe Doorlugtigfte Hoogheid te komen begroeten.

„ Doorlugtigfte Vorft! wy wenfchen U in deze Provincie, die met veel eonfidentie bilyk op U betrouwt; en in deze Stadt, die U na waarde zeer dierbaar fehant, van ganfcher harten welkom.

„ Wy erkennen met volkomen overtuiging het groot en weergaloos geluk, dat aan een iegelyk onzer door Uwe Hoogvorftelyke tegenswoordigheid thans komt te gebeuren; en wy belyden, beneffens onze Edele Agtbare Magiftraat, met veel indruk van verpligting, daar voor aan Uwe Doorlugtigfte Hoogheid den grootften dank te zyn verfhuldigt.

„ Wy betuigen, overftelpt zynde van genoegen, met eene onuitsprekelyke vreugde en blyfchap te zyn aangedaan, niet alleen, om dat wy Uw Doorlugtigfte Hoogheid eene goede gezondheid, en welftandt zien genieten; maar ook voornamentlyk, en in het byzonder, om dat wy heden aan Uwe Doorlugtigfte Hoogheid, als onzen alleen Wettigen Erf-Here, en Marquis, den Eedt van getrouwigheid hebben afgelegd.

„ Wy wenfchen met gemoederen, en Zielen, vol van opregte liefde en affectie, dat het den Hemel behagen zal Uwe Doorlugtigfte Hoogheid, Koninglyke Gemalin, Hoogvorftelyke Kinderen, en Doorlugtigfte Familie nog zeer veele Jaren op het aldernaauwkeurigfte goedgunftig gade te ftaan, en te eonferveren.

„ En nademaal wy, Doorlugtigfte Vorft, daar in ons grootfte geluk en belang ftellen, en in Uw behoud en welzyn onzer aller heil en welvaart achten te zyn gelegen, zoo bidden wy Uwe Doorlugtigfte Hoogheid te willen gedoogen, dat wy met de alderverschukligfte veneratie, op het refpectueufte, en met het diepfte ontzag, ons zelve en deze Borgerye, Uwe Doorlugtigfte Hoogheids meeft en hoogft gewenfchte gunft en protectie aanbevelen.

De Nederduitfche, Franfche en Schotfche Kerkenraden leiden hier op hunnen onderdanigften pligt af; voerende in name van den Nederduitfchen Kerkenraad D. *Into Ter Zwegen*, het woordt op deze wyze:

DOOR-

DOORLUGTIGSTE VORST, GEWENSCHTE
HEER MARQUIS.

„ Uwe Hoogheids ootmoedige en schuldpligtige Dienaren, de Kerkenraad
 „ der Nederduitfche Gereformeerde Gemeente van Uw Hoogheids Mar-
 „ quiffaat Vere, verzoeken vryheid met alle eerbied tot Uw Hoogheid te spre-
 „ ken, de opregte neiginge van hun herte Uwe Hoogheid te betuigen, en Uwe
 „ Doorlugtigheid tederhertig met Uw Arrivement, en Inhuldiginge als Marquis
 „ van deze Stadt, geluk te wenschen.

„ Wy betuigen onze hertelyke blydfchap van Uw Hoogheid in dien welftand en
 „ roem te mogen aanschouwen als Erfftadthouder van de Unie, en dat in dezen
 „ de Zegeningen van Uw Hoogheid, die van Uw Doorlugtige Voorvaderen te
 „ boven gaan. Wy bewaren met alle erkentnisse in ons herte 't goede dat fcedert
 „ Uwe Hoogheids Regeringe den Lande en Kerke Godts door Uw Hoogheids
 „ wyze en gunftige directie tot gejuig der fülle in den Lande is gefchonken.

„ Wy feliciteren Uwe Hoogheid en ons zelf met Uw Hoogheids gelukkig
 „ Arrivement en Inhuldiginge als Marquis van deze Stadt. Het zal ons altoos als
 „ een gelukkig tydftip van ons leven in gedagtenis blyven, beleeft te hebben van
 „ Uw Hoogheid in het Marquiffaat dezer Stadt, de Erve Uwer Doorlugtige Voor-
 „ vaderen, eindelyk te hebben zien ingehuldigt. De lange ingehoude blydfchap
 „ van Zeelandts Volk breekt nu door Lueht en Wolken heen; en de goede in den
 „ Lande doen haar eenzame Plaafften en Huizen weergalmen van dankzegginge
 „ tot Godt over dit heil.

„ Wy ontfangen Uw Hoogheid byzonder, met blyde aangezigten, maar voor
 „ al met opregte en onderdanige herten van liefde en gehoorzaamheid. Wy zul-
 „ len het altoos zo wel ons Eer en intrefte, als plicht rekenen, met een onfchend-
 „ bare trouw, en fchuldpligtige onderdanigheid, Uw Hoogheids Regeringe en
 „ Huis aan te kleven, en zo veel in ons is, Amptshalven onze Medebroederen
 „ daar toe opwekken.

„ Gelyk het onze opregte wenfch is, dat alle Heilwenschen aan Uwe Hoog-
 „ heid in deze dagen gedaan, zichtbaar mogen vervuld worden, zo is het onze
 „ bede, dat de goedertierentheid des Heren in allen opzigte Uwe Hoogheid
 „ bekrone.

„ De grote Jehova, die een Godt des Aanziens is, gunne Uwe Hoogheid over-
 „ vloedige fterkte na Lichaam en Geest tot in lengte van dagen, om den zwaren laft
 „ der Regeringe te helpen dragen, zegene Uwe Hoogheids poogingen, en make
 „ Uwe Regering altoos voorfpoedig, ja geve dat Uwe Hoogheid nog lange leve
 „ tot Heil van Nederlandts Volk, en lang blyve Nederlandts Wonderfteen en
 „ Krone, waar op het oog der Zeven Provincien in liefde blyft fterooogen; en
 „ wanneer Uw Hoogheid in een hogen ouderdom ten toppunt van Glorie geftei-
 „ gert, de Hemel Uw Hoogheid tot zig zal roepen: dat dan Uwe Hoogheid
 „ voor eeuwig mag blyven leven in het geheugen der Volkeren, met het Charac-
 „ ter van den allerbeminnykften, allervriendelykften, en allerbesten Prins, daar
 „ ooit een Volk mede gezegendt was.

„ De Here zegene Hare Koningklyke Hoogheidt, hy make Haar als Debora,
 „ een Moeder om Nederlands Israël, een Zoog-Vrouw der Kerke, tot opwekkinge
 „ van Haer Vorstelyke Spruiten om Zion wel te doen, de name des Godts
 „ Jacobs zette Haer Hoogheidt in een hoog vertrek!
 „ Nimmer moet Uw Doorlugtig Huis een Erfgenaam ontbreken, maar dezelve
 „ naauwkeurige Navolgers zyn van alle Uw Vorstelyke Deugden, om over ons ge-
 „ durende alle volgende Geslagten te regeren.
 „ De Here make Uw Hoogheids Huis als dat van David, dat gedurig toecne-
 „ me en sterker worde, en het Huis van Uwe Hateren als dat van Saul, dat het
 „ afneeme en verniedere.

De Franche Kerkenraadt sprak door den mond van zynen Predikant D. *Jean Daniel Sprenger*, Zyne Hoogheidt in de Franche Tale aldus aan:

„ **Q**u'il nous soit permis Monseigneur que nous les Deputez de l'Eglise Wallon-
 „ ne de cette ville venions assurer v^otre A. S. en notre nom & du Troupeau
 „ sur lequel le Souverain Pasteur des Ames nous a établis Conducteurs, de notre
 „ devouement entier à v^otre Illustre Personne & de notre soumission parfaite à
 „ vos justes & équitables ordres.
 „ Heureuse Epoque pour nous, & tres pretieuse en sera la Memoire à notre Poste-
 „ rité la plus reculée ce jour qui excita cette grande Joie dans tous les Habitans de
 „ ce Pais, depuis les plus Jeunes jusques aux plus Anciens des jours, lorsque nous
 „ vîmes la voix du Peuple & de nos Sages Souverains se joignant avec celle de l'E-
 „ ternel, être avec tant de calme & de tranquillité la personne de v^otre A. S.
 „ en qualité de Stadtbouder de cette Province, l'ouëntéudit incontinent les Airs reten-
 „ tir de joie & d'alegresse non seulement dans nos villes, mais dans nos Campag-
 „ nes, par mer & par terre.
 „ Mais si notre joie étoit grande, elle fut considerablement augmentée, lorsque
 „ nous vîmes tres peu de temps apres les Nobles & Sages Souverains de nos bien
 „ heureuses Provinces, se rappelant à leurs Esprits & à leurs Memoires la recon-
 „ noissance que nous avons à la Famille d'Orange, & se retraçant les glorieux
 „ exploits par les quels vos Illustres & Generaux Ancêtres nous ont procurez des
 „ avantages si singuliers, aiant consacrez leurs biens & leurs vies pour nous deli-
 „ vrer de l'Inquisition infernale de la Cour d'Espagne, tellement qu'après Dieu, c'est
 „ à eux seuls que nous sommes redevables de ce pretieux depot de notre Liberté &
 „ de notre Religion, duquel nous jouissons jusques à present, & voiant en la per-
 „ sonne de V. A. la fidelité de vos Ancêtres reconuë & la Gloire de v^otre Maison
 „ affermie vous ont tous d'une voix choisis pour Stadtbouder de toutes nos Provinces
 „ Unies.
 „ Il faut bien reconnoître Monseigneur que la Grandeur de v^otre Famille est
 „ une Grandeur bien légitime, & quelle s'est acquise par des voies autant justes
 „ qu'Honorables & Glorieuses, car si l'experience nous apprend que des biens mal
 „ acquis, le troisième Heritier ne s'enjouit point, il faut reconnoître Monseigneur
 „ que le Rang Eminent ou v^otre Maison se voit élevée lui appartient à juste Titre,
 „ puis qu'il s'y est rendu Hereditaire dans v^otre Famille depuis si long temps & qu'il
 „ continue à passer de Pere en Fils. De là vient que nos sages & legitimes Souve-
 „ rains concaveus de cette verité, voulant rendre justice à v^otre merite ont déclara-
 „ rez

rez ce Poste Eminent, auquel vos dignes vertus & vos rares qualitez vous ont elevé, hereditaire dans vótre Famille de l'un & de l'autre Sexe, afin que les Habitans de ces heureuses Provinces puissent manger paisiblement & tranquillement le Pain de leur Ordinaire sous leur Vigne & sous leur Figuier, à l'ombre & sous la Protection de vótre A. S. & de vótre Glorieuse Posterité jusques dans les siecles les plus reculez.

Nous ne pouvons donc nous empêcher de reconnoître en tout ceci le doigt de l'Eternel, & d'admirer les voies de son adorable Providence, benissant à jamais son saint & grand Nom, comme aussi d'adresser sans cesse nos vœux les plus ardens au tout Puissant pour la conservation de la personne de vótre A. S., pour celle de son A. R. Madame la Princesse vótre Epouse, pour Monseigneur le Comte de Buuren, pour Madame la digne Princesse Caroline, & pour toute cette Posterité benite qu'il plaira à la Providence d'ajouter dans la suite, vous comblant de ses graces les plus pretieuses & de ses faveurs les plus signalées, vous accordant toutes les dispositions du Corps & de l'Esprit pour pouvoir soutenir le pesant Fardeau de cette Charge glorieuse, qui pour être Honorable n'est pas moins onereuse, & que nous puissions voir vos efforts & vos Deliberations, accompagnez de la Benediction du Ciel, tendre à faire fleurir les Arts, les Sciences, le Negoce, les Manufactures, la Navigation, & ainsi ressentir dans nos jours les anciennes Benedictions que nos Peres ont goûtées sous le Regne de vos Glorieux Ancêtres.

Mais notre joie est de tout point accompli aujourd'hui, que nous avons la satisfaction de nous adresser à vótre A. pour la reconnoître comme notre Marquis & Seigneur; que vótre A. S. nous permette donc qu'en qualité de bons & de fideles Sujets, nous venions assurer vótre A. S. de notre promptitude & de notre devouement entier à vos ordres équitables, & que nous prendrons toujours à tâche d'y porter ceux qui nous sont commis, leur mettant sans cesse devant les yeux, que si nous voulons jouir des Benedictions du Ciel, il faut craindre Dieu & honorer le Roi, deux devoirs si inviolablement unis ensemble, que l'on ne sauroit violer l'un, sans manquer aussi par eela même à l'autre: daignez donc, à geneureux Prince! de nous accorder vótre bienveillance, & nous serons tres contents de notre sort, puis que demeurant sous la protection d'un si Auguste Prince, nous serons en parfaite sureté: vótre bonté sera le fondement de nos esperances, & vótre bonheur sera l'objet de nos vœux les plus ardens: recevez donc les sinceres assurances de notre Veneration, de notre fidelité & de notre obeissance, ce n'est aussi qu'à ce prix que nous osons solliciter vótre faveur, & puisse vótre A. S. & son Illustre Famille jouir encore pendant une longue suite d'Années de ces Charges & de ces Dignitez, mais puisse t'elle sur tout quand la Memoire en passera à la Posterité, avoir ete elevée à la seule Grandeur & à la seule Gloire veritablement immortelle: c'est le voeu sincere & ardent des plus devouez & des plus fideles de vos Sujets.

En in name van de Schotfche Gemeente, sprak de Predikant D. James Jair op volgende wyze:

MAY IT PLEASE YOUR SERENE HIGHNESS.

While our hearts are overflowing with joy, it is with the profoundest Respect, that we congratulate your Highness, on this happy Solemnity of your Investiture in the Marquisate of Cambrere: The important and eminent Station

„ your Highness fills, we regard with inexpressible pleasure, not only as it is adorn'd
 „ with all the Accomplishments of an Illustrious Prince, but as it gives the most
 „ undeniable and demonstrative Proof, that the united Provinces are the favouri-
 „ te Objects of the Divine Care: The same Providence which employ'd the House of
 „ Orange to lay the foundation of this Republick, and by a Succession of Princes of
 „ the most distinguish'd Merit, rais'd her to the highest Renown, gives a continu'd
 „ Evidence that Heaven watches over her for good, by putting into the Hands of
 „ your Highness, and securing to your Posterity, the publick management of all her
 „ Affairs.

„ We should be the most insensible of all Men, whether we prize our Religion as
 „ we are Christians, or our civil Liberties as Members of Society, could we ever
 „ forget the indelible Obligations the Glorious House of Orange has laid upon our
 „ native Country; It endears our Situation here as it is under the auspicious Pro-
 „ tection of the Prince of Orange; It gives a Dignity and a delightful value to all
 „ the Priviledges we enjoy as they are establish'd in a City which is honour'd with a
 „ particular Relation to Your Serene Highness.

G R E A T   S I R,

„ When we offer up our most ardent Prayers for the Prosperity of the Republick
 „ in general, for the Welfare and Success of your Marquisate in particular, we
 „ are imploring the Divine Majesty to shower down the best of his Blessings upon
 „ your Serene Highness, upon the Princess Royal of Great Britain Your Illustri-
 „ ous Consort, and on the Children God has given you as the Pledges of his Love to
 „ these Lands: It is our warmest and most fervent Prayer that the Young Heredi-
 „ tary Prince may be train'd up to all that Wisdom, stout Fortitude and these He-
 „ roic Virtues, which have so remarkably distinguish'd his Progenitors, in the Ages
 „ wherein they liv'd, That the Almighty God may give a long Continuance to your
 „ Highness's Government of this great Republick; may it be transmitted to your
 „ Descendants, may it be strenghtned, confirm'd and perpetuated in your Posterity so
 „ long as Sun and Moon shal endure.

† Welk naar de Vertalinge van den Here Mr. Johan Marinus Chalmers aldus
 luidt.

DOORLUGTIGSTE VORST.

„ **H**et behage U, wyl onze herten met vreugde vervuld zyn, dat wy Uw
 „ Hoogheid by deze heugelyke en Plechtige Inhulde in het Marquisaat van
 „ Vere, met het nedrigst respect mogen feliciteren.

„ Die hooge en aanzienlyke Staat, welke Uw Hoogheid bekleedt, verwekt in ons
 „ een onuitsprekelyk genoeg, niet alleen om dat die met alle geacompleteer-
 „ de hoedanigheden van een Doorlugtig Vorst versiert is, maar ook om dat wy
 „ dezelve aanmerken als een aller ontegenzeggelykste en klaarblykelykste preuve
 „ dat de Vereenigde Nederlanden de begunstigde voorwerpen der Goddelyke
 „ voorzorge zyn; die zelve Voorzienigheid, welke het Oranje Huis gebruikt
 „ heeft om de fundamenten dezcr Republick te leggen, en dezelve door
 „ een

„ een Succesſie van Prinſen , boven alle gediftingueerd door hunne verdienſten ,
 „ tot den hoogſten roem verheven, toont ons aan dat de Hemel voor haar wel-
 „ zyn gedurig waakzaam is, nu zy het publyk beſtuur derzelver aan Uw Hoogheid
 „ en erlyk aan uwe Nakomelingen toevertrouwd en in handen geſteld heeft.

„ Geven wy als Chriſtenen acht op onze Godtsdienſt, of zien wy als leden ee-
 „ ner Zamenleving op onze Vryheid, dan zouden wy de ongevoeligſte aller men-
 „ ſchen zyn, indien wy ooit de onuitwiffelyke verpligtinge vergeten , welke het
 „ Land onzer Geboorte aan het roemruggigt Oranje Huis verſchuldigt is : Ons
 „ Etabliſſement hier is dies te aangenamer nu wy ons onder de gelukkige proteectie
 „ van Oranjes Vorſt bevinden; alle de Voorregten, die wy genieten zyn des te kos-
 „ telyker en van heuchelyker waarde, wyl die ſtand grypen in eene Stadt, die zoo
 „ naatw aan Uw Doorlugtige Hoogheid verbonden is.

GROOTE VORST,

„ Wanneer wy onze vurigſte Gebeden voor het Welzyn der Republiek in 't ge-
 „ meen, en den bloei en welſtand van Uw Marquiſaat in het byzonder , ten He-
 „ mel opzenden, dan is onze ſneekinge dat de Goddelyke Majesteit, op Uwe
 „ Doorlugtige Hoogheid, op de Kroon-Prinſes van Groot-Brittanje, Uwe Koningk-
 „ lyke Gemalinne en op de Kinderen, die Godt U als onderpanden van zyne lief-
 „ de voor deze Landen heeft gegeven, het koſtelykſte zyner Zegeningen wil uit-
 „ ſtorten :

„ Wy bidden vuriglyk en op het ernſtigſte dat de Jonge Erfprins mag op-
 „ waſſchen tot die mate van wysheid, dapperheid en heldhaftige deugden, waar
 „ door Zyne Voorzaten, in die Eeuwen, welke zy beleefd hebben, zo gedis-
 „ tingueerd zyn: de Almagige Code make U Hoogheids beſtuur in deze grote
 „ Republiek beſtendig tot in lengte der dagen, en doe die vervolgens tot Uwe
 „ Poſteriteit overgaan, onder welke die verterkt, bevestigt en vereeuwigd moge
 „ werden zo lange als Zon en Maan zullen duren.

Welke alle van Zyne Hoogheid, in die zelve Tale met welke zy begroet was,
 beantwoordt werd, „ met betuiging van deſzelfs hoogſte vergenoeginge in die
 „ blyken van genegenheid en eerbiedt voor Zynen Doorlugtigen Perſoon en Huis;
 „ met gunſtige verzekering van alle deſzelfs vermogens altoos te zullen aanwen-
 „ den tot handthaving van den Waren Chriſtelyken Godsdienſt, en bevordering
 „ van al 't geen den welſtand der Gemeenten in alle omſtandigheid zoude mogen
 „ vorderen.

Nu wordt het ondertuffchen Vier uren, en tydt dat Zyne Hoogheid ter Maal-
 tydt zoude geleidt worden, die op den Stadstoren aangeregt was, gelyk dan nu
 ook geſchiedde, wordende deze Plegtigheid te voet verrigt. De Bende Muſikan-
 ten voorafgaande, werd Zyne Hoogheid voorgegaan door de Heren *Steengragt*
 en *Chalmers*, en gaande tuſſchen den Here Bailliu, Mr. *Lambert Jakob van*
Tets en den Here Borgermeester Mr. *Joban Louis Verelst*, gevolgt van alle Re-
 genten op hunnen rang, en voorts van alle Heren van het Gevolg, bewyzende
 het Borger-Battillion weder de gewone Krygseer. Thans door de dubbele Huizen
 de Viſchkaay over marcherende, werd Zyne Hoogheid van het *Regiment* daar
 poſt houdende weder geſaluëert, en de Hoofdwaagt paſſerende, komt dus op
 den Stadstoren.

Hier gekomen loſte het Kanon van den Wal, en het op Stroom liggend Schip

weder elk Eenentwintig Schoten. Ook werd nu de Borgery, die dus lange in de Wapenen gestaan hadt, ontlagen en bedankt, trekkende elke Kompagnie naar des Kapiteins Huis, en 't Vaandel overleverende, gaat ieder der zelve voorts uit de Wapenen. Gelyk ook de *Militie*, uitgezondert de Twee Kompagnien Grenadiers, die naar de Hoofdwagt marcheerde, en daar post hieldt.

Aan den Maaltyd, (konnen we in het gemeen zeggen) was niets vergeten, wat de konst en pragt hadde konnen uitdenken, zo ten aanzien van den toefel, als keure van de fynste en kostbaarste Spyzen van Zee, Vee en Veldt, en de finakelykste Wynen, op dat het beantwoorden mogte aan de Ere, die men Zyner Doorlugtigste Hoogheid verschuldigt was, en overeenkwame met de Plegtigheid van zo merkwaardigen, zeldtzamen en langgewenschten Dag.

Drie ondertcheidene Tafels waren 'er toegerigt.

De *Eerste* in de Grote Zale van Zesentwintig Couverts; waar aan Zyne Hoogheid geplaatst was, in het midden der zelve, hebbende het gezigt Zeewaart naar het Fort den Haak. Aan zyne regter zyde zat Zyne Excellentie de *Baron van Borsselle*, Eerste Edele van deze Provincie, en vervolgens de voornaamste Heren, en Generaals van Zyne Hoogheids Gevolg. Ter linker zyde van Zyne Hoogheid zat de Heer Bailliu, de Heren Regerende Borgermeesters dezer Stadt; de Heren Gedeputeerden der Stadt Vlissingen, voorhenen gemeldt.

De *Tweede* Tafel op de Bovenzaal was van Dertig Couverts, en zaten aan dezelve de verdere Heren van Zyne Hoogheids Gevolg, en overige Regenten dezer Stadt, naar hunnen rang.

De *Derde*, in eene andere Zaal, was van Tien Couverts en werden aan dezelve de Pagies van Zyne Hoogheid en andere Heren onthaald.

De Gezondtheit Zyner Hoogheid, gelyk ook van Hare Koningklyke Hoogheid, den Jongen Erfprinsse, en Mevrouw Karolina werden alle gedronken onder het losbranden van Eenentwintig Stukken Kanon van de Wal, en het Schip op Stroom; hebbende Zyne Hoogheid de goedtheit van, by 't instellen van deszelfs gezondheid, aan zyne zyde daar by te voegen die van hunne Ed. Mog. de Heren Staten van Zeelandt; en by die van Hare Koningklyke Hoogheid, die van hunne Ed. Agtb. de Heren Regenten dezer Stadt.

Tot het drinken van die van Zyne Hoogheid in 't byzonder werd gebruikt de Grote Zilveren Vergulde Kop van *Maximiliaan van Bourgonje*, Eersten Markgrave van Vere, toen nog Heer van Vere; en door den zelve de Stadt Vere tot ene gifte geschonken, volgens den Uitgift-Brief van zyne handt, te vinden in *M. Smalleganges* Kronyk van Zeelandt, Bladz. 592. Volgens welken, als geschreven in den Jare 1551, dezelve (tegen zeer opmerkelyk is) nu juist Twee Hondert Jaren in de Eigendom der Stadt geweest is, van den tydt der Gifte te rekenen, schoon ten zynen gebruike gedurende zyn leven blyvende. Hy wordt als een dierbaar Kleinoodt op het Stadthuis bewaart, en Jaarlyks gebruikt op den dag dat de Regering veranderdt wordt.

De beschryvinge van dezen overfraaijen Kop konnen we niet beter opgeven dan met den Brief zelve hier in te voegen, met welken *Maximiliaan* den zelve aan deze Stadt vereerde. Dus luidt hy van woorde tot woorde:

„ *Maximiliaan van Bourgoingne*, Ridder van de Orde van den Gulden Vlie-
„ ze; Here van Beveren, van der Vere, van Vlissingen, Brouwershaven, Duve-
„ landt, Tournheim &c. &c. Admiraal en Kapitein-Generaal van der Zee;
„ Stadt-

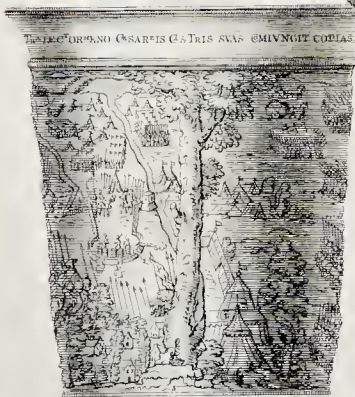
Deksel der kop.

8 Duim Diameter

22 Duim Hoog

Ruggestuk der kop.

DE ZILVEREN KOP VAN MAXIMILIAAN VAN BOURGONJE.

„ Stadthouder van Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt en Utrecht: Doen te weten
 „ dat, omme die goede affectie die wy dragende zyn tot onze Stadt en Gemeen-
 „ te van der Vere, hebben wy dezelve Stadt gegonnen en gegeven, gonnen en
 „ geven en transporteren nu tegenwoordiglyk in effecte, en met kragte van dezen
 „ onzen tegenwoordigen Brief in regten vryen Eigendomme, alzulken *Vergulden*
 „ *Kop met een Dekfel als ons gekomen is by Testamente van onzen lieven en bemin-*
 „ *den Neve en Medebroeder van der Ordene van den Gulden Vlieze, Heve Maxi-*
 „ *miliaan van Egmond, den Grave van Buren, Zaliger Memorien, daar ook zyne*
 „ *Wapenen opstaan; op welken Kop staat gevrogt de vanginge van den Hartoge*
 „ *van Saxon in Duitschlandt*; mits Conditie dat wy alleen daar aan reserveren
 „ het gebruik ons leven langk gedurende en anders niet. Ordinerende mits de-
 „ zen, en willende dat de Executeurs van Onzen Sterfhuize terstondt na onzen
 „ doodt den zelven Vergulden Kop leveren in handen van de Burgermeesters, die
 „ als dan Burgermeesters van der Vere zyn zullen; die daar op zullen doen *gra-*
 „ *veren Onse Wapene*, en dien bewaren ter liefde en Memorie van ons tot een
 „ eeuwige Gedenkenisse op ter Stadthuis van der Vere, binnen der Stede Kiste,
 „ den welken zy bezigen zullen als tydt en stonde wezen zal; zonder die tot eni-
 „ ger tydt te mogen verkopen, verzetten of belasten in geender manieren, in wat
 „ zaken dat de Stadt zoude mogen bekomert of belast wezen niet uitgesteken,
 „ op de verbeurte van den zelven *Kop*, die in zulken geval weder komen zal aan
 „ onzen regten Erfgenamen. Gegeven op onzen Huize van *Zandenburg*, on-
 „ der onzen Name en Zegel van Wapene, op Lichtmissen avondt Anno XVC.
 „ Een en Vyftig a *Nativitate*.

(Was getekent)

M. V. BOURGOINGNE.

„ En was onder aanhangende aan een Francynen Steerte het Zegel van gedag-
 „ ten *Maximiliaan van Bourgoingne*, gedrukt in roden wasse.

Dit Konststuk heeft in het geheel de hoogte van Twe-entwintig duim, zynde het Voestuk tot aan het onderste van den Kelk Agt en een halve duim, de gehele Kelk Zes duim, hebbende boven aan den Randt Agt duim Diameters, worden de overdekt met een Dekfel van Vier en een halve duim; boven op het welk het Beeldt van Pallas staat, ter hoogte van Drie duim, rustende hare Regtehandt op het Wapenschildt der Stadt Vere, naast haren voet staande, en houdende in de Slinkerhandt een Spere. Te midden binnen het Dekfel heeft men het Wapen van *Maximiliaan van Bourgoingne*, met gemallieerde Koleuren, en rondtom den randt van den Kelk deze woorden gegraveert:

XV. SEPTEMB. M.D.XLVI. MAXIMIL. COMES A BVREN
 INVITIS HOSTIB. TRAIECTO RHENO CAESAREIS
 CASTRIS SVAS COMIVNGIT COPIAS.

Dat is:

Den XV. September des Jaars MDXLVI heeft *Maximiliaan*, Graaf van Buren, in weerwil der Vyanden, den Rhyn overgetrokken zynde, zyne Benden met het Kaiferlyke Leger verenigt.

K

Die

Die overtocht van den Rhyne staat boven op het Dekfel, gelyk ook het Kaiferyk Leger, en het gevangen nemen van den Hartog zelve, waar van in den gemelden Uitgift-Brief gemeld is, rondtom den Kelk, zeer konftig gedreven; en zo uitnemendt uitgewerkt, dat het by alle Kenners als een onnavolglyk Meesterstuk der Konft gehouden wordt. Hierom, en om de Liefhebbers der Vaderlandtſche Oudheden genoege te geven is dezelve ten naauwkeurigſte afgetekend en ten keurlykften in 't Koper gebragt.

Niet onaangenaam, vertrouwe ik, zal dit Verſje den Lezer zyn, ons ter penne uitgerolt

Op
Den Welſtandt Zyner Hoogheit
Uit dezen Kop gedronken ten dage zyner Hulde als
Markgraaf van Vere.
Juift Twee Hondert Jaren, na dat dezelve door den Eerften
Markgrave MAXIMILIAAN aan de Stadt
Vere geſchonken is.

*Au Vere FRISO, op dees' dag,
Als zynen Markgraaf hullen mag,
Zien we, op zyn' welſtandt, omme gaan
Den Kop van MAXIMILIAAN,
Den Eerften Markgraaf dezer Stadt,
Dien Hy der Steel geſchonken hadt,
Nu juift dit Jaar Twee Eeuwen ſluit;
't Geen zeker ons wat groots beduidt:
Hoe woorts (bedriegt dit woorspel niet,
En zo het naar myn wensſch geſchiedt)
't Markgraafſchap in 't Naſſauſche Huis,
Beſtendig, zonder ramp of kruis,
In bloei van Telgen blyven zal,
Geen Twee, maar Eeuwen zonder tal.
Gy Borgervaders dezer Stadt,
Bewaarders van dien dierbren ſebat!
Gy ſtemt, ik weet het, bly te moe,
Myn wensſch voor 't heil van FRISO toe.*

*Ai! Laat dan MAXIMILIAAN
Daar's Jaarlyks by u rondt op gaan.
Zo groeije en bloei met FRISO mee
Het heil en Welvaart uwer Sté.
Zo worde by het Nageflagt
Met vreugde aan dezen Dag gedagt.*

Na dat de Maaltyd voleindigt was, vereerde Zyne Hoogheid alle Leden van de Magistraat met enen *Gouden Gedenkpenning*; gelyk ook zulk een geschikt was voor de Borger-Kapiteinen, en enen Zilveren voor elken Borger die onder de Wapenen geweest was, of op de Monfterrolle bekendt stondt, wordende voorts ene grote menigte der zelve van den Stadtstoren ten Venfter en van de Puye van 't Stadthuys onder het Gemeen uitgeworpen, elk yverende om enen magtig te worden.

Gelyk wy dus verre dan beschouwt hebben alle de Eerfieraadjen, waar mede deze Stad hare verschuldigde Eerbiedigheid aan haren wettigen *Markgrave* heeft tragten naar vermogen te betonen, zo zouden we denken de Ere Zyner Doorlugtige Hoogheid te kort te doen, indien wy Zyner Edelmoedigheid niet gedagten, waar mede dezelve dit aan zyne zyde heeft gelieven te erkennen, en met dit openbaar Gedenkstuk heeft willen vereeuwigen by de Nakomelingfchap. Gevoeglyk voegen we hier dan by ene Afbeelding en Beschryving van den fraaijen *Gedenkpenning*, dien Zyne Hoogheid heeft doen munten op deze Plegtigheid.

Aan de ene zyde ziet men *Ulysses*, den Koningk van *Ithaka*, Zoon van Laërtes en Antikleä; ter zyne Regtehandt staat zyn Zoon *Telemachus*, en ter Slinker zyn Dienaar *Eumenes*, die den Vorst, Twintig Jaren afwezig geweest, Tien in het Beleg van Trooije, en nog Tien op zyne te rug reize naar zyn Vaderlandt, onder veelderleije gevaren op Zee gezworven hebbende, nu eindelyk te *Ithaka* aangekomen, met blyde herten en armen ontfangen. Rondtom staan deze woorden te lezen:

VETEREM DOMINUM VIDETIS ULYSSEM.

Dat is:

Thans ziet gy uwen Ouden Heer Ulysses weder.

K 2

Bc.

Beneden staan de woorden :

SUUM CUIQUE.

Dat is :

Elk enen bet zyne.

Aan de andere zyde ziet men regt uit, een aanzienlyk Gebouw, verbeeldende een *Raadthuis* staande tusschen andere Gebouwen ter wederzyde, uit welker Voorgevels Vlaggen waaijen; voor het Raadthuis staat de *Vorst op ene verhevene plaats*, in het aanzien der gansche Borgerye, voor het zelve vergadert, om hem hulde te doen. Het Omfchrift is :

ADGNOSCO STUDIUM MENTEMQUE MEORUM.

Dat is :

Ik erkenne den yver en 't goedit Hert van de myne.

Beneden staat *het Wapen* van Zyne Doorlugtige Hoogheid tusschen deze *Gotal Letteren*, het Jaar in 't welke de plegtige Hulde geschiedt is, aanwyzende :

MDC. CII.

uitmakende

1751.

Onder het zelve heeft men deze woorden :

FID. CIV. VERÆ ET VLISSINGÆ.

't Geen men zoude kunnen lezen :

FIDES CIVIUM VERÆ ET VLISSINGÆ.

Dat is :

De Trouw der Vereefche en Vlißingfche Borgers.

OF

FIDELIBUS CIVIBUS VERÆ ET VLISSINGÆ.

Dat is :

Voor de Getrouwe Burgers van Vere en Vlißinge.

En dus zal de meninge dier woorden zyn : „ dat by dezen Penningk gedagt wordt, „ aan de *getrouwheid* en het aankleven der Verenaren en Vlißingers aan den „ Vorfte; en hunne nieuw gezworene Trouwe aan den zelve ten dage der Hulde;

„ de; en dat tot erkenriffte der zelve hun dees Penningk van 's Vorften wege
„ gefchonken worde.

De algemene beduidinge en overeenkomfte van het Zinbeeld met het tegenwoordig geval is lichtlyk te vinden, dog in het byzonder toepaffen en overbrengen van enige omftandigheden, zouden we lichtlyk het regte doelwit van den Uitvinder des Penningks miffen; waarom wy dan veiligt by de algemene beduidinge beruffen.

Gelyk nu de Vreugdetekenen al met den vroegen Morgenfondt aanvangk genomen hadden, en den gehelen dag door by elk om 't zeerft betoont waren, zo begonden die met den Avondfondt zig nog heerlyker te vertonen door de *Illuminatie* van de openbare en byzondere Gebouwen; de Gaandery van den *Stadthuiftooren* als ook die van de Kerke, waren rondtomme door de Stadts Lantaarnen verlight. De Gevel van het Stadthuis was van boven tot beneden, met geoliede Lantaarnen behangen, die met *Oranje, witte* en *blauwe* Verwe befchildert waren, 't geen een aangename Vertoninge maakte; met diergelyke waren ook de *Erepoorten* aan wederzyde van boven tot beneden behangen; alle de Huizen der Heren Regenten, en alle andere fatfoenlyke Lieden, ja der gehele Borgerye, waren op verfehiedene wyzen, yder naar zynen ftaat en vermogen, met Lamp- en Kaarslight opgeluifert, onder welke die van de Heren *van Tits, Verelft, Steengragt, Nebbens, Huiffen, Wighmans*, enz. boven andere uifmunten: welk alles het light der Mane niet alleenlyk verdoofde, maar den Nagt in enen helderen Dag fcheen herfehchapen te hebben. 't Geen, na het afteken van het groot Vuurwerk (want tot dus lange was 't enen ygelyken verboden) door het aanfteken en werpen van allerlei Vuurwerken, door alle Oorden der Stadt, niet weinig vermeerderd werd.

Nu werd het vaft Negen uren, en marcheerden de Twee Kompagnien Granadiers, die tot dus verre poft gehouden hadden aan den Stadtstoren, daar Zyne Hoogheid gefpyzigt had, af, langs de Vifchkaay door de dubbele Huizen naar de Markt, met ftaande Trommen en vliengend Vaandel; fcheidende zig aan het Vuurwerk in Tween, en marcheerden ter wederzyde op het Huis van den Here Rekenmeeter *Godin*, tegens over 't welk het Vuurwerk geplaatft was, aan; vatten daar ter wederzyde poft, om allen toegang tot dat Huis, en het Vuurwerk te beletten.

Ontrent Tien uren is Zyne Hoogheid met dezelfs Hoog Gevolg, in die ordre als van het Stadthuis naar den Stadtstoren gegaan was, van daar weder gegaan langs de Vifchkaay en dubbele Huizen, langs de Ooftzyde van de Markt, naar het huis van den Here *Godin*, voor 't welk het *Vuurwerk* rondt afgeftoken te worden; daar dezelve van de Twee *Kompagnien* Granadiers, met ftaande Trom en geprefenteert Geweer ontfangen werd, en onder de herhaalde *Hoczees* van al het Volk tot dien Huize ingeleid werd.

Hier was allerlei ververfchinge toebereid ten dienfte van Zyne Hoogheid, en het Hoog Gefelchaf, dat daar vergadert was.

De Bende Muzikanten hadt zig op de Stoep, ter flinker zyde onder het klein Salet geplaatft, en lieten zig, gedurende het verblyf van Zyne Hoogheid en het aanfteken van het Vuurwerk, met een hert en oorfrelendt Muzyk voortreffelyk horen; terwyl ondertuffchen alles op de Markt te famen vloiede, en de huizen opgepropt waren met menfchen, vervult met verlangen naar het aanfteken van het Vuurwerk.

Met goedvinden van Zyne Hoogheid, werd ten Tien uren daar mede een begin gemaakt, en het zelve naar ene voorhenen vast bepaalde schikking, zonder enige de minste wanorde uitgevoerd, en na ontrent drie Kwartier uurs ten einde gebracht, met een aanhoudend vuur zonder enige verpozinge, tot uitterste genoegen van alle Aanschouwers. Zyne Doorlugtige Hoogheid vereerde den Heer Kapitein *Kreefts*, die het zelve toegerigt hadt, met de betuiging van deszelfs hoogste goedkeuringe en vergenoeginge, met bygevoegde Verklaringe, dat het nogans Zyner Hoogheids verwagtinge niet te boven gegaan ware, als zyner bewaamheid ten volle bewust en verzekert.

Nu was alles, agtervolgens het gemaakte bestek gelukkiglyk volvoert, en, door 's Hemels gunstige Voorzienigheid, zonder enig het minste onheil, ten einde gebracht, 't geen eene dobbele vergenoeginge gaf; en dezen zo langgewenschten dag, in des te aangenamer nagedagtenisse zal doen levendig blyven.

Zyne Doorlugtige Hoogheid dan, ten hoogste voldaan over alle de verschuldigde blyken van Ere, hoogagtinge en onderdanigheid, zo door de Heren Regenten als gaafche Gemeente aan Hem bewezen, neemt ten Elf uren besluit tot zyn vertrek, waar toe de nodige toetel gemaakt zynde, Zyne Hoogheid by Toortslicht in de Koetsē treedt, onder het Spel der Muzikanten, roeren der Trommen, en het weergalmentd geluid der *Hoeees* van de omstaande menigte opgeheven; en rydt dus met zyn aanzienlyk Gevolg door de Lange Oudestrate ter Zandyksche Poorte uit naar Middelburg; begeleidt door de Heren *Steenragt* en *Chalmers*, die, gelyk zy Zyne Hoogheid van Middelburg hadden opgehaalt, Dezelve nu ook weder geleidden tot in het Hof; alwaar zy van Zyne Hoogheid afscheid namen onder betuiging van duizendt dankzeggingen voor de Ere, die 't Haar zo gunstlyk behaagt hadde dezen dag aan de Stadt, en alle de Ingezetenen der zelve te doen.

Dus menen we aan ons bestek voldaan te hebben, met den Lezer een naauwkeurig berigt te geven van al het merkwaardige dat op dezen plegtigen Dag der Hulde voorgevallen is; die, gelyk hy met verlangen te gemoete gezien, naar wenschen versehenen, met blyfchap begonnen, zo ook met de grootste vergenoeginge, zonder inmengfel van enig het minste onheil geëindigt is: 't geen der naauwkeurige voorzorge der Ed. Agtb. Regeerders, ontrent alles wat daar enigfins aanleidinge toe geven konde; maar boven al de goede Voorzienigheid Gods te danken is, wier gunstige bewaringe verhindert heeft, dat dees onze Feestdag door enig overkometd ongeval, in genen rouwe verwisselt zy.

Zo ene zeldzame Plegtigheid nu, die onze ogen voorhenen nooit aanschouwt hebben, als van welke een reeks van Hondert en Drie en Zestig Jaren de Geheugnis byna hadde uitgewischt, hoe aangenaam die ook moge geweest zyn, wenschen we nogtans van herte, ter liefde voor den Vorste, aan welken dezelve gewydt was, dat onze ogen na dezen nooit weder aanschouwen mogen: Maar dat deze hoge Waardigheid, tot welke de Godtlyke Voorzienigheid Zyne Doorlugtige Hoogheid met eigene handt als opgevoert, en in het Erfdeel van Zyne Doorlugtige Voorvaderen herstelt heeft, in Zynen Doorlugtigsten Persoon bevestigd blyve tot in gryzen ouderdom; en in Zyne Doorlugtige Nazaten *ten eeuwigen dage*.

En hoe gaarne zagen we ten dien einde nog uit den Schoot van Hare Koninglyke Hoogheid Manlyke Spruiten te voorschyn komen, waar door de zorge en
kom-

kommer mogte verminderen van het Doorlugtig Nassauwſche Heldenhuis maar op enen Manlyken Nazaat te zien ruſten, en dus in den zelven het eerlange uitgefcorven te zullen zien; gelyk zulks federt ene Eeuwe herwaart de aanbiddelyke weg van Godts Voorzienigheid met het zelve geweest is; maar Nederlandt in tegendeel door de Geboorte van meerdere Prinſen de hope erlangen mogte, dat het zelve zal blyven ſtaan tot in lengte van dagen.

Dog behaagde 't egter den Here, naar zyne Vrymagt, anders, zo zy en blyve Hy nogtans die zelve Godt, die dat Nassauſch Geflagt telken door nieuwe wonderen ſtaande gehouden heeft! Zyne voorzienige, bewarende en zegenende handt, zy over den Jongen Prinſe, den GRAVE VAN BUREN, Hem, van den Here gebeden en verkregen, late de Here Zyne Hoogheid en gantſch Nederlandt in zyne ganſte behouden! Nog gedenke ik met aandoening, dier heftige ontroering en beweginge dezzer Veerſche Gemeente, wanneer ik voor ruim drie jaren de ere hadde, op ſchriftlyke orde van den Here Borgermeeſter *Verelſt*, my onverwagt op den Predikſtoel gebragt, die gewenſchte Geboorte van den Jongen Vorſt openlyk voor de Gemeente te verkondigen; hoe de herſtogten by elk gaande geraakten, ontfpringende de ogen in tranen van blyſchap, die, gemengelt met het daar op volgendt wierook van Dankzeggingen en Gebeden, na 't volcindigen der zelve nog den gewonen toon des Palmgezanks deden haperen. Dit zelve Liefdevuur blaakt nog te Hemwaart in die zelve herten met onuitwiſchbare vlammen; en doet ons het goede by Godt voor Hem zoeken; met wenſch en bede: Dat Zyne Ziele by den Here opgebonden zy in het bondelken der Levenden! Hy groeije op in alle Vorſtyke Deugden, en ruſte Godts Geest al vroeg op Hem; om, door het toenemen in alle Hemelſche en Wereldtſche Wyſheid en Wetenschappen, en gevormt door de eigene handt en voorbeeldt van Zyne Hoogheid, Zynen Doorlugtigſten Here Vader, voor den Vaderlande en deze Stadt bekwaam en ten nutte gemaakt te worden! Hy vertone al vroeg het Krooft en Deugden van Zyn Doorlugtig Huis, en dele ten zynen tydt in alle de Ere, hoge Waardigheden en gezag van het zelve! Ja moeten zyne zegeningen zelfſ te boven gaan die van Zyne Doorlugtige Voorvaderen!

Zo ruſte Godts zegen ook op het hooft der Jonge Prinſeſſe KAROLINA! Zy groeije op, als het ſieraadt van hare Sekſe tot ere van Godt, luifter van zyne Kerke, blyſchap van Hare Vorſtyke Ouders, en vermaak van gantſch Nederlandt. Zy zy begeerlyk voor, en worde ten zynen tyde door Godts Voorzienigheid verknocht, aan een der Doorlugtigſte Vorſten Huizen, die de Doorlugtigſte Huizen van Nassau, Heſſenkäſſel, Anhalt, Brunswyk Lunenburg, Brandenburg, en andere, (uit welke zy van Vaderlyke en Moederlyke zyde Hare hoge Geboorte rekent) in luifter, vermogen, Heldenaardt, Godtvrugt, en yver voor Godts Kerke mogen evenaren; in het welk dan ook ons Nederlandt, het naburig Brittenlandt, en het ganſche Proteſtantſche Wezen zyne kragt en ſterkte vinde tot in latere Geflagten.

De Heer nu die goodt is, doe het ook aan onzen Dierbaren *Vorſte* en ingehulden *Markgrave* in alles welgelukken! Altoos zy en blyve die liefde en 't vertrouwen tuffchen den Vorſte en Onderdaan, naar Godts Eedt, die tuffchen beiden is, een *Nodus indissolubilis*, een *overbreckelyke bandt*; gelyk het Opſchrift luidde van den Gedenkenningk, by zulk ene gelegenheid, door Zyne Doorlugtige Voorvaderen, *Willem den Eerſten*, en zynen Zone *Maurits* ter Puije van den Stadthuize afgeworpen. Zyne Vaderlyke Regeringe zy, by het handthaven en

vermeerderen van de Voorregten door Zyne Doorlugtige Voorvaderen aan ons Vere gefchonken, der Stede tot heil! Dees dag der Hulde zy de laafte van haren vervallenen, kwynenden en ontvolkten toefandt, en de Eerfte van haren ouden luifter en vermogen; na welken de Koophandel en Visvangft herleve, de Neringe aanwakkere; en zy van ene Eenzame vol Volks wordende, de Puinhopen in Huizen, de Huizen in Paleizen verkeren, en in dezelve Vrede en Welvaart wone!

Zo moete eindelyk Zyne Hoogheidt, (oudt en der dagen zat geworden, zo overladen met allen aardfchen voorfpoedt ere en luifter, dat 'er niets kan worden toegedaan; zo voldaan van het zien van den aanwafch en voorfpoedt van Zyn Doorlugtig Huis, dat 'er niets meer kan gewenfcht worden, zo overdekt met alle geeflyk heil, dat het niet dan door het bezit van het Eeuwige kan volmaakt worden,) in den kus van Godts mondt ontfapen met zyne Doorlugtige Vaderen; zyne bezittinge zynen Nazaten, en zyne dierbare Ziele in de handen van enen genadigen Godt overgevende, gevoert worden in de Eeuwige Tabernakelen: om, boven allen twift, moeite en verdriet, van den laft enes Aardfchen Bewindts ontfagen, eeuwiglyk te rusten en met Christus te heerfchen op zynen Troon! Terwyl zyn Doorlugtige Naam, met alle de Voorvaderen van zyn Doorlugtig Huis, by den Nederlander, en onder die by den Verenaar in Zegeninge blyven, en op de tongen leven zal, zo lange Nederlandt Nederlandt, en Vere Vere door Godts langmoedigheidt blyven zal; dat niet minder zy dan tot 's Werelds

F I N D E.

ALS MARKGRAAF VAN VERE.

45

TER INWACHTINGE

EN WELKOMSTE

VAN ZYNE

DOORLUGTIGSTE HOOGHEIDT

WILLEM KAREL HENRIK FRISO,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

STADHOUDER, KAPITEIN EN ADMIRAAL GENE-
RAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN,
ENZ. ENZ. ENZ.

BY DESZELFS INHULDIGING,

A L S

M A R Q U I S V A N V E R E .

*Phosphore redde diem! quid gaudia nostra moraris?
PRIACIPE centuro, Phosphore redde diem! .*

Heeft dan de duifternis u met haar floers omtogen,
Of floot een yzren slaap, ó Morgenstar, uwe ooggen?
Waar beidt ge, ó Dagbodin, daar elk reeds op uw wacht?
Kom, Levenwekster, kom! Zo moet de vaale nacht,
Zich schaamend voor het licht, eens op uw komst verdwynen,
Wanneer ge glansryk zult aan onzen Hemel schynen.
Klim gy, daar 't ovrig heir der starren ondergaat,
Schenk ons, ó Morgenstar, den blyden dageraad!

M

Daar

Daar Walchren, weeldrig op zyn' schaduwryke boomen,
 Het aanzicht spiegelt in het vlak der Noorderstroomen;
 Juist daar de Scheldnimf met haar fieren waterstoet
 De gryze Majesteit des Oceaans begroet,
 En plengt het water uit haar Stroomkruik voor zyn' voet;
 Daar zal u elk om stryd met hartevreugde ontmoeten,
 Met blydshap op 't gelaad. Daar vindt ge elk in de weer,
 Terwyl de Verenaar, met u, zyn' ouden Heer,
 's Lands Stedehouder, wacht, die langs de Zeeufche baren
 Uit 't Vorstlyk 'sGravenhaag, komt naar hem toegevaaren.
 Stel dan zyn hoop niet uit, 't geen toch het herte schaadt;
 Maar schenk, ô Morgenstar, den blyden dageraad.

't Gaat wel, ik zie u reeds ter kimmén uitgerezen,
 En groeten 't aardryk met den luister van uw weezen.
 't Gaat wel, gy klimt allengs, terwyl de blonde Auroor,
 Uw trouwe reisgenootte, u navolgt op het spoor.
 Ai zie die schoone eens in het vriendlyk aanschyn bloezen!
 Zie hoe haar bos den gloed verdooft der versche roozen.
 Ai zie heur pruik getooid met bloedkoraal en goud,
 Wier stralen schitteren op het gladde Noorderzout.
 Kwam ze ooit haar' Cephalus op zulk een wys te vooren,
 Zy zou voorzeker hem niet min dan ons bekooren;
 Hy wierdt betoverd door het schoon van heur gelaad.
 Nooit schonk de Morgenstar ons blyder dageraad.

Waar zyt ge, ô Noordewind, beroerder van de stroomen?
 Zeg, welk vermogen toch uw kracht dus in kost' toomen?
 Zeg, welk een oorzaak stelde uw buldren toch te vreê?
 Wie kende 't pekél dus der tuimelende Zee?
 Of bragt u de eerbied voor den Vorste ook tot bedaaren,
 Op dat gy Neêrlands steun voor onheil mogt' bewaaren:
 Op dat ge Oranje's wensch mogt leiden langs den vloed
 Ter plaats daar elk reeds wacht zyne aankomst te gemoet?

Bedrieg ik my, of zie 'k voor wind en stroom gedraagen
 Het Prinselyke Jacht reeds voor myne oogen daagen?
 O neen, myn Verenaar, daar komt uw wellust aan:
 Ik zie de Oranje vlag op Mast en Spiegel staan.
 Den wimpel zie 'k in top van gindschen stander waagen.
 Zie daar ook 't Bootsvolk reeds in 't wand de mutzen zwaaien;
 Terwyl Uw blyde komst, ô Vorst! op onze reê,
 De lucht weêrgalmen doet van 't schaterend hoezee.
 Daar barst de donder los der zwangere Kartouwen,
 Die thans een eerevuur voor gloênde Kogels spouwen.
 Wie zag ooit guller vreugd, die elk aan 't harte gaat?
 Nooit schonk de Morgenstar ons blyder dageraad.

Zoo lukt het VERE dan, na uitgerekt verlangen,
 Doorluchte WILLEM, U weêr in zyn' wal te ontvangen.
 Zo mag 't ons eindelyk, tot onze vreugd', geschieden,
 Met blyder oogen dan voorheen U te zien,
 Wanneer uw Hoogheid doch, voor tweepaar vlugge jaaren,
 Kwam naar de Zeeufche Kust, als nu, door 't zog der baren:
 Toen was, ô groote Prins, de blydschap, hoe gemeen,
 Nochtans getemperd door een jammerig geweën
 Van zulken, die, geperst door woedende Soldaaten,
 Hunn' vaderlyken haard, hun welzyn moesten laaten;
 't Nabuurig Vlaandren en het vruchtbere Katzand
 Den Lclystandaard op zyn' bodem zag geplant.
 Toen zat een naare trek van doodschrik op elks kaaken,
 Hoe zeer zyn yver ook mogt by uw welkomst blaaken.
 's Lands vryheid wankelde, en de vrygevochten Zeeuw
 Zag, droef te moede, 't hoofd van zynen Waterleeuw
 Reeds zinken door 't geweld der aangeperste stroomen.
 De hoop van redding zelfs scheen ydereen benomen,
 Waar' niet uw Hoogheids komst, in dien benauden stand,
 Naast God, de hoop geweest van 't zinkend Vaderland.

Die deedt gantfeh Walchren toen, 't is waar, zyn' ramp vergeeten,
 In hope dat gy, mede als Perfeus opgezeten,
 En op 't gevleugeld ros gedraagen naar zyn strand,
 De Zeeufche Andromeda mogt flaaken van dien band;
 Het monfter weeren, dat, met opgefperde tanden,
 Met vlamme de oogen, reeds fcheen naar die prooi te branden.
 Maar nu, nu zien we, ô Vorft, die blyde hoop vervuld,
 Daar thans de Verenaar U als zyn' Markgraaf huldt.
 Want fint de Hemel U aan Neêrland heeft gegeven,
 Zag ze ook dat monfter ver van heuren oord gedreven,
 Den gullen vreê gegund aan onzen veegen Staat;
 Sint fchonk de Morgenftar ons blyder dageraad.

En wou myn Zangnimf, van verwondering bevangen,
 ô Eeuwige Albestier, 't verbaazende uwer gangen
 Voorts volgen naar den eifch, op dichterlyken toon:
 Waar vindt zy klanken? wen die Hemelgaaf, die Zoon,
 Die myn' ORANJE werdt in 't vredejaar geboren,
 Van zo veel wondren haar alleen flechts kwam te vooren.
 Of 't niet genoeg waar' voor 't zieltoogend Vaderland
 Uw' arm te ontblooten, en door de Almagt van uw hand,
 Meêwarig met ons leed, en haardfteên en altaaren,
 In onzer Vadren bloed geveftigd, te bewaaren
 Voor fnoed geweld, gelyk ge, ô groote GOD, voorheen
 Langs duizend wegen dus voor Neêrland had geftreên:
 Of 't niet genoeg waar' des een' Heiland ons te fchenken,
 Wiens wakkre heldenaard der deugd weêr deedt gedenken
 Van zyne Vadren, die, met fieren leeuwenmoed,
 's Lands vryheid kochten met hunn' welvaard en hun bloed:
 Zo kwam 't onmeebre van uw goedheid en genade,
 Grootmagtig Opperheer, nog meerder ons te ftade;
 Terwyl Gy 's Vorften koets begiftigt met een krooft,
 Waar gantfeh Batavie zyn heil van wacht en trooft.

Dus

Dus zál 't den Naneef aan geen' byftand ook ontbrecken,
 ó WILLEM, uit uw huis zoo dikwerf ons gebleken.
 Dus mengt de Hemel zelfs den zegen met het quaad.
 Nooit fchonk de Morgenftar ons blyder dageraad.

Is 't buiten reden dan, dat VERE ook, uitgelaaten
 Van blydfchap, zynen Heer begroete op zyne ftraaten?
 Is 't buiten reden dat Uw eigen Borgery,
 Doorluchte Vader, U dees dag ter eere wy'?
 Geen ftad van all' de steên der zeven vrye Landen
 Is aan Uw Hoogheid dus verknocht met vafte banden;
 Vergeef 't my Leeuwerden, ó vorftelyke wieg,
 Zo ook myn oordeel my in dezen roem bedrieg'.
 Is 't buiten reden dan, terwyl wy U zien naderen,
 Daar U dees dag weêr ftelt in de erf van uwe Vaderen,
 Dat onze gulle vreugd noch paaten kenn' noch maat?
 Nooit fchonk de Morgenftar ons blyder dageraad.

De dankbaarheid herhaalt, wat heil men heeft genoten
 Van Helden, uit wier Stamm' ge, ó NASSAU, zyt gefproken.
 Van d'EERSTEN WILLEM's deugd, dien Vere ook boven al,
 Zo lang het Borgers heeft, eerbiedig looven zal.
 Geen tyd, die 't al verflindt, zal uit heur hart' doch fcheuren
 De Voorrechtbrieven en Markgraavelyke Keuren,
 Waarmêe ge, ó Neêrlands Arm, haar opbeurde uit het ftof,
 Pas eer 't vervloekte loôd uw levensader trof.
 Maar toen ook fcheen uw heil door 't zelfde lood te sneeven,
 ó VERE, daar die fchoot gantfeh Nederland deedt beven,
 En treuren, als een vrouw in weduwlyken ftaat,
 Treurt om heur' Echtgenoot, heur hulp, heur' toeverlaat.
 Indien de Hemel niet beweegd waar' tot ontfermen,
 Een medelydend oor geleend hadde aan het kermen;
 En weêr Uw' geeft niet met dien zelfden heldenaard

Bezielt, ó MAURITS, die zoo groot een' Vader waard,
 Reeds by 't ontluiken van den uchtend uwer jaaren
 Gefchapen fcheent om ook gantsch Neêrland te bewaaren
 Voor Spanje's overmagt. Dus blonk in vroeger Eeuw
 De deugd van Judas uit, dien wakkren Machabeeuw,
 Die, met een hand vol volks, om Vaderlyke Wetten
 Te ftaaven, 't fno geweld in Godsdienst te verpletten,
 Den trotschen Syriër gefnuikt heeft in zyn magt,
 Wanneer der Joden zaak op 't uiterfte ook gebragt,
 En al hun hoop fcheen met Mattathias verloren.
 Dus werdt in u de hoop voor 't Vaderland herboren,
 Ó Dappre MAURITS, daar 't den Verenaar ook heugt
 Met welke banden hy verknocht werdt aan uw jeugd;
 Door welk een blydſchap hy zyn rampspoed zag verzoeten,
 Wanneer hy WILLEM's Zoonals Markgraaf weêr mogt grooten,
 En wiffen lykcypres voor 't fierlyk ſeeftgewaad.
 Toen ſchonk de Morgenſtar hem blyder dageraad.

't Heugt ook denzelven nog, hoe weeldrig hy mogt tieren,
 Doorluchte FREDRIK, in de ſchaduw der lauwrieten,
 Door U bevochten voor het vry Bataaffch Geweft;
 Tot gy Geweetensdwang, die ſchaadelyke peſt,
 Na viermaal twintig jaar, zaagt uit het Land verflooten.

Hy denkt met vreugde ook aan Uw' groote Stamgenooten,
 DEN TWEEDEN WILLEM, en DEN DERDEN van dien naam';
 Wiens lof, met goud geboekt, verheerlykt door de Faam,
 Niet in zyn harte of dat van Neêrland flechts zal leeven,
 Maar by den Nabuur zelfs is in het hart' gefchreven:
 Daar WILLEM HENRIK nog gelyk een heldre zon
 Blinkt midden in de ry, ó magtig Albion,
 Van uwe Koningen, die tegen Dwingelanden
 Zich kanten dorſt, en U geflaakt heeft uit hunn' banden.

Dus

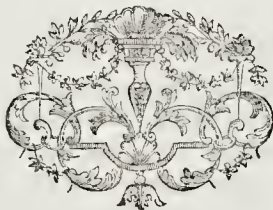
Dus werd't myn VERE staag beſchaduwd van den Stamm',
Waar uit heur Markgraaf zyn' doorluchten oorsprong nam.
En 't zou uw' Vader zelfs hier vrolyk noemen moogen,
Hadd' hem de Hemel aen heur' wenschen niet onttoogen,
Ô VIERDE WILLEM; maar wat is myn geeft ontſfeld!
Wat beeft myn veder, op het noemen van dien Held!
Dien 't moedig Malplaquet door vuur en ſtaal zag ſtreeven,
Aan Holland's heirſpits, daar ge, ô Ryffel, voor moeft beeven
En bukken; maar die, laas, te ontydig in den vloed
Zyn dierbre lauwrēn met het leeven derven moet:
Als waar' het vuur te zwak, de vyandyke looden
Te eerbiedig voor den Vorſte om zyne jeugd te dooden.
Doeh ſtaak, myn Zangeres, dien klaagelyken toon!
Dees dag eiſcht blydſchap, zing ter eere van den Zoon,
Die weêr, tot vreugde en heil van Neêrland, is gewaſſen,
Gelyk een Jonge ryft uit 's ouden Fenix's aſſchen.
Dus heelt de Hemel in zyn gunſte 't geen hy ſlaat.
Nooit ſehonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

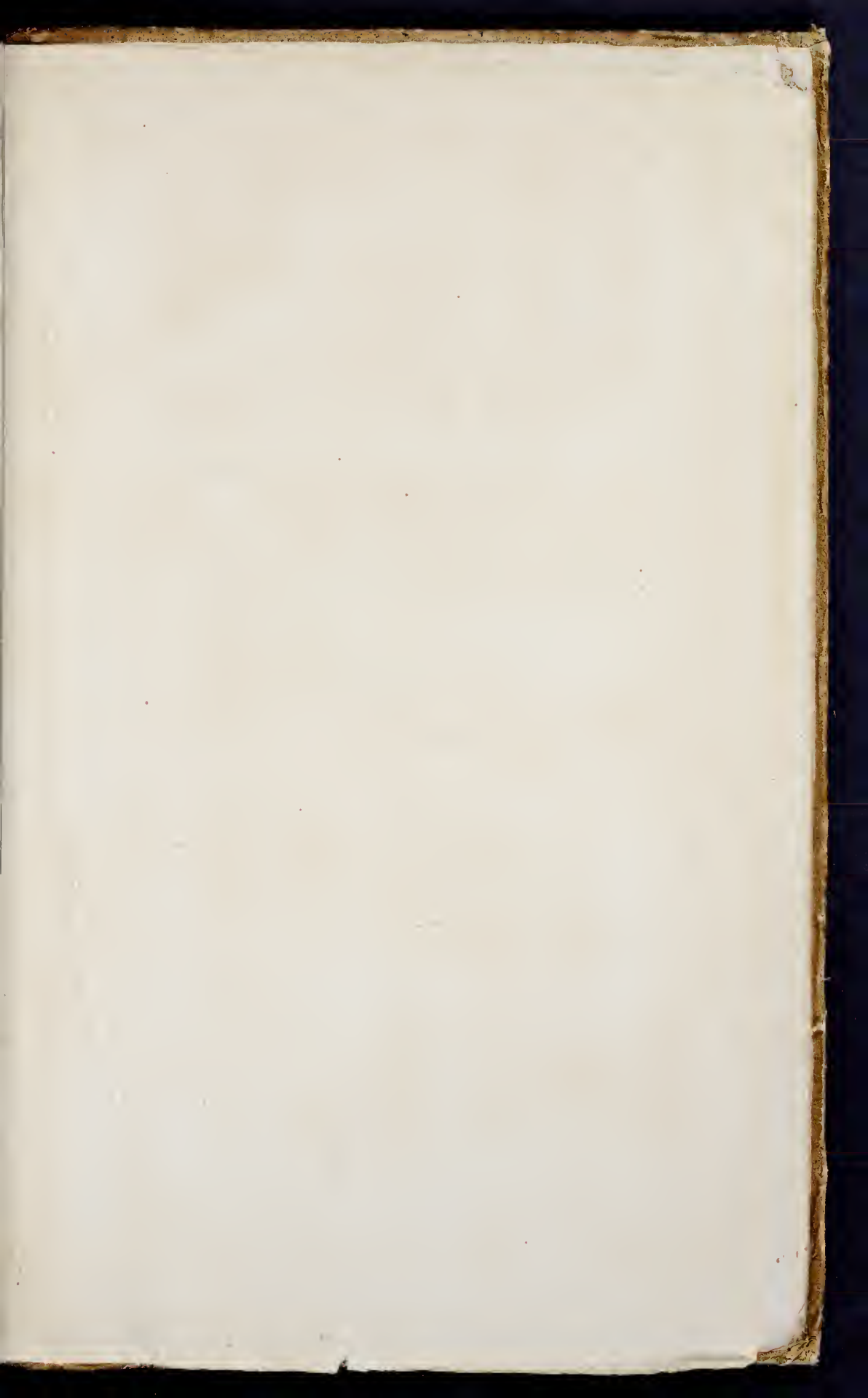
Thans ziet de Verenaar zyn voorig leed verzoeten,
Daar hy als Markgraaf, U, grootmoedig Vorſt, mag groeten,
Zig 't heil belooven, 't geen uw Prinfelyk Geflacht
Met zoo veel roem heeft aen zyn' vaders toegebracht.
Des durft hy ook, hoe zeer zyn neering zy verlopen,
Hoe zeer hy kwynen mooge, op betre tyden hoopen;
En ſpellen, dat eerlang de vruchtbre koopvaardy,
Door uwen arm geſtyfd, uw trouwſte Borgery,
Gelyk voorheenen, eens in welvaard zal doen bloejen,
Hy ziet uw glori reeds met zynen voorſpoed groejen,
Uw voordeel ſpruiten uit het voordeel van 't Gemeen.
Hy ziet zyn' Nancef dus, zelfs ceuwen achter een,
Uw welverdienden lof met eerbied nog vermelden.
Gelyk wy nu den roem dier overlēden Helden.

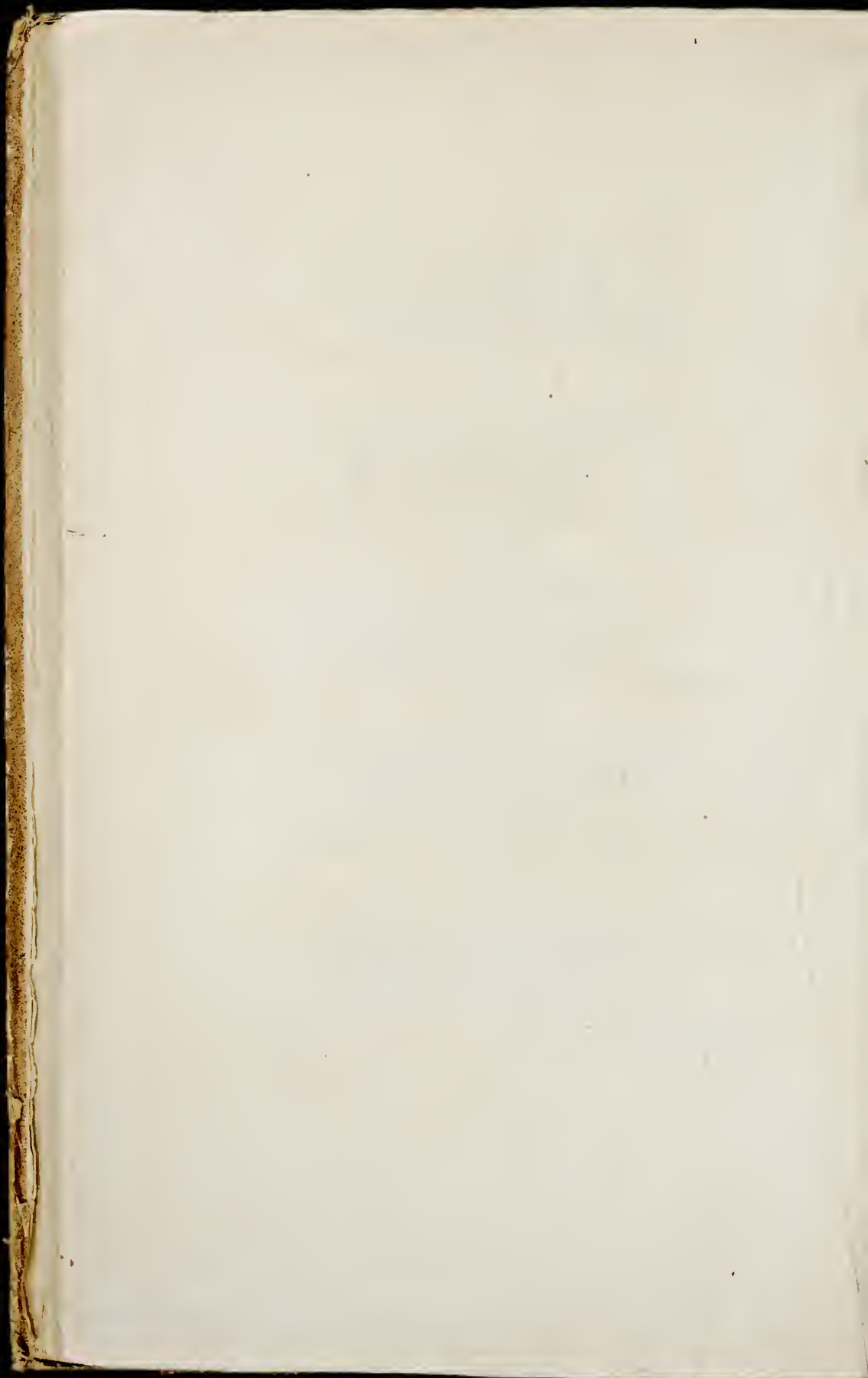
Wie

Wie leert my dan de vreugd te volgen met myn dicht,
 Waar meê zich elk om ftryd bevytigt in den plicht
 Aan zynen Markgraaf, daar Gemeente en Borgerheeren
 U, als hun wettig HEER, en trouw en hulde zweeren;
 Terwyl de Praalboog slechts en 't ander eersieraad,
 Dat voor uw Prinslyk oog zich opdoet langs de straat,
 U met een flaauwe schets zyn magtig te vertoogen
 Wat duurbre zuilen en doorluchtige cereboogen
 Uw deugd hebbe in het hart der borgery geficht.
 Ook doof de vuurpyl vry den glans van 't starrelicht;
 Hy streeft met minder gloed en fnelheid naar den hoogen,
 Dan onze wenschen, om van 't eeuwig Alvermogen
 Uw heil te smeeken, voor den welvaard onzer Steê.
 Leef lang, ORANJE, leef in een' gewenschten vrec!
 Ja; wou de Hemel naar ons nedrig smeeken hooren
 Bleef U, en 't VORSTLYK HUIS een eeuwig heil befchoren,
 Zo schonk de Morgenftar, voor U noch 't Marquiffaat,
 Doorluchte WILLEM, ooit een blyder dageraad.

JAKOB JOHAN ANDRIESSEN.

[Faint handwritten text]

SPECIAL 24-2
SERIALS 217
5-10-10
5-10-10
5-10-10
5-10-10

THE J. H. ... CENTER
LIBRARY

